

Împreună
suntem mai puternici !

39

Viata noastră

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață a Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad
Nr. 39 • Octombrie • 2019

La început Țara noastră a fost o Țară de sate...
(Geo Bogza)

Revista „Viața noastră”

Revistă de cultură și viață a Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

Cuprinsul

Gruia NOVAC3 <i>Satul românesc de ieri și satul contemporan (Editorial)</i>	Mădălina DANIȘ <i>O Adunare Generală Ordinară hotărâște obiective extraordinare</i>
George IRAVA5 <i>Dă-mi, Doamne, Țara înapoi ! (Poeme)</i>	Gruia NOVAC 20 <i>Scrisoare deschisă</i>
P. S. IGNATIE6 <i>Aristocrație morală și demnitate creștină anticomunistă ale țărânului român: cazurile Anița Nandriș-Cudla și Elisabeta Rizea</i>	Mădălina DANIȘ 28 <i>De-a lungul anilor</i>
Carmen FRĂȚIMAN 10 <i>Povești</i>	Vasile FILIP 37 <i>Rondeluri</i>
Ioan CIOBANU 11 <i>Satul din inima mea</i>	Ioan PETRU 39 <i>Luptele de la Bogdănești - Fâlcu - Țiganca</i>
Mădălina DANIȘ 11 <i>Gânduri despre satul românesc</i>	Dorina STOICA 41 <i>Poeme</i>
Gheorghe CHIOARU 12 <i>Mesajul Federației Naționale „Omenia”</i>	Gruia NOVAC 42 <i>Poetică teoretică cu aplicație concretă-concretă</i>
Nicolaie MIHAI 13 <i>Mesajul C. A.R.P. „Elena Cuza”</i>	Dumitru APOSTOLACHE 44 <i>Profesorul Serghei Coloșenco, omul - rebus</i>
Vasile CÂRCOTĂ 14 <i>Cursul școlar primar. Amintiri</i>	Serghei COLOȘENCO, Florian PRICOP, Costel FILIUȚĂ, Nelu VASILE 47 <i>Rebus</i>
Petruș ANDREI 15 <i>Tabletă sentimentală și poeme</i>	Gruia NOVAC 49 <i>Proză scurtă și minifabule</i>
Ghiță CRISTIAN 16 <i>Satul, generator de nostalgii ?</i>	Nelu Vasile - NEVA 50 <i>Selecție de epigrame</i>
Nicolaie MIHAI 17 <i>„Viața noastră” și existența ei variabilă</i>	REDAȚIA 51 <i>Poșta</i>

Coperți (concepție): Gruia NOVAC

Colectivul de redacție

- Gruia NOVAC (Coordonator)
- Serghei COLOȘENCO
- Nicolaie MIHAI
- Mădălina DANIȘ
- Emil Cosmin MIHAI

Tehnoredactare:

- Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „Elena Cuza”
Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui, et. 2, cam. 13
Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341, 0235-425.933
E-mail: revista@carpbarlad.ro
Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

Satul românesc de ieri și satul contemporan

Gruia NOVAC

Din cele destul peste opt decenii de viață, mai mult de șapte le-am trăit, efectiv, în mediu târgovițesc; adică la oraș. Totuși imaginea satului natal (de fapt, a satelor... natale!) mă urmărește, ea fiind umbra-stafie care mi-a dat puternicia afișată mai mereu și devenită în timp materialmente concreți, un fel de purtare infatuat-lucidă și teatralistă. În ce mă privește, e ciudat ce povestesc. Căci, deși împrejurările vieții m-au obligat să fiu aleatoriu orășean, am o nesmintită încredere în simțul acela adânc și curat care-mi amintește că semăn cu buneii mei basarabeni – Vasile Novac, Dumitru Surugiu – țărani și români dintr-un ținut dorit (și jefuit) de... atâția!, rădăcinile mele paterne atingând anii de început ai sec. al 17-lea. Cred că mă asemăn cu țăranii lui Sadoveanu din „Neamul Șoimăreștilor”, fără să posed mai nimic dintr-ai lui Nicolae Filimon, Marin Preda sau Ion Istrati („necunoscutul!”).

Satul e acela care m-a pus, primul, în legătură, la propriu, cu cerul. Nu mai reiau povestea, dar, nu știu cum, imaginea mă urmărește și azi, „alergarea” mea sisifică neîncheindu-se încă. Abia **azi** am aflat că **cerul**, după ce se sprijină pe coama unui deal, fuge pe celălalt, mai cu seamă dacă vrei să-l mângâi...

Scriu despre sat. Mă gândesc la baștina venirii mele pe lume. Știind cam cum arată astăzi, mă încercă o teamă fără motiv explicit. Satul este și nu este! În fața ochilor însă îmi apare imaginea lui de acum opt decenii, când deja înțelegeam ce-i cu mine. Prodăneștii Vechi, cu medeanul din „centru” căruia i se spunea „La păr”, însă părul despre care scrisese Alecu Russo în „Amintiri” (1841) nu mai exista, el văzând lumina zilei tot aici, dar la 17 martie 1819, era „un sat frumos, rășchirat între grădini și copaci, pe o vale a codrilor Bâcului, cu un păr mare la mijloc”.

Și-acum îl văd; satul era așezat pe malul pârâului Răut, care-și ducea apele limpezi și leneșe mai departe, vărsându-se în Nistru, între Dubăsari, de dincolo, și Telenești, de dincoace. Mai la vale de școală, în marginea satului dinspre Odârșei, Răutul își domolea apele într-o acumulare care mi se părea imensă, apoi erau dirijate spre scocul morii de apă a Doamnei Ghedi, clădirea impresionându-mă prin culoarea roșie (sau așa mi se părea). Mă duceam adesea cu tata, singurul învățător din sat, iar Doamna, stăpâna morii, îmbrăcată într-o salopetă-pantalon de culoare albastră, îmi dădea întotdeauna o

bomboană învelită în hârtie galbenă sticloasă. Odată, tot urmărind un vârtej pe care-l făcea apa înainte de a intra pe canalul spre scoc, am scăpat pe gât bomboana, luându-mi plăcerea suptului. Am dat fuga la Doamna. – Am ’ghițit-o! – De ce, copilule? – Nu știu. – Ei, dacă nu știi, vii mâine să-ți dau alta. Mâine n-am mai ajuns la Doamna, fiindcă, „mâine” *dimineață*, toată valea Răutului dinspre Prodănești și Ștefănești era plină de soldați înarmați cu niște puști rusești, lungi-lungi. Și ei ne-au dat bomboane, da’ nu în hârtie, la toți copiii... **Era sfârșit de iunie, a anului 1940!...**

De-a lungul istoriei lui, satul românesc mai din toate ținuturile a avut aceeași soartă. Uneori te întrebi cum de a rezistat. Știu; nu e momentul de detalieri acum.

Pagini multe s-au scris, în timp, despre sat și țărani. Vechimea lui trebuie căutată în chiar substantivul care-l numește. Oare câți știu azi că originea cuvântului **sat** e latinească? Un profesor de românească, la activ având ani destui de predare (și facultate la zi!), mi-a spus senin că are proveniență slavă. Multe cuvinte, chiar foarte multe au această proveniență, dar nu și **sat**, nu și **țăran**. Îl informez pe colegul de breaslă că **sat** are la origine latinescul **fossatum**.

Mă tem să nu alunec în explicații obositoare (!). E timpul, deci, să apelez la opiniile unor oameni cu simțire românească și să selectez. Istoricul de notorietate **Vasile Pârvan** a avut și har scriitoricesc, așa că fiul de țăran din Terchiu nu putea ocoli un subiect sentimental. I-ați citit vreodată versetele despre **Țară și Sat**? „*Și din tăcerea întinselor câmpuri/ mi-am tras liniștea gândului/ senin și stăpânitor./ Tăcerea e centru lumii./ Spre tăcere se adună toate,/ ca apa spre prăpastia neagră./ Se îndeasă toți împrejurul liniștei/ spre a-i găsi înțelesul/ și toți se liniștesc împrejurul ei/ și asupra tuturor se așterne/ stăpânitoare/ Tăcerea.*”

Și mă întreb eu acum, temându-mă de-un anume răspuns: vor mai fi vreodată satele românești „*fortunate insulae*” (insulele fericirii)?

Mult mai târziu, un poet al tărâmului vasluian, plecat prea devreme dintre noi, **Ion Iancu Lefter**, continuă parcă starea poetică a lui Vasile Pârvan, în versuri, scrise în 1988 (!), cu care surprinde sufletul milenar al satului. Previziunea poetului e sumbră, iar dacă schimbările de azi, care au modificat fizionomia și fiziologia toponimicelor,

îl confirmă, înseamnă că un semnal – fie și de alarmă – trebuie tras... (Desigur, satul...) „*Desigur, satul redevine iar/ un spațiu de tăcere nesfârșită,/ îngheață vinul negru în pahar/ și basmele pe vetre se agită./ Fântânile par schituri părăsite/ și nici o umbră nu se-aude-n zare,/ curg, peste case, raze ruginite/ și-n cer abia clipește-un pui de soare./ Prin vii zac doar schelete de prigorii,/ pâraiele în lut s-au ferecat,/ ca niște ulii curg pe ceruri norii/ și-un vânt copacii i-a încălecat./ Arareori, se-aude-o lumânare/ la căpătâiul unui mort, arzând,/ așteaptă satul cea dintâi ninsoare/ în propria sa umbră fumegând*” (din vol. *Săgeata cerbului*, Edit. Cartea Românească, 1988, pag. 80). Ion Lancu Lefter a fost, după toate semnele, un poeta vates!

Câți mai scriu astăzi despre așezarea bunicilor și părinților? Cine mai scrie? Deprinderea întocmirii monografiilor sătești este din ce în ce mai rar manifestată. Mirajul străinătății (concretizat în „dorul de ducă” al vreo cinci milioane de tineri români!) l-a depășit de mult pe cel al... orașului.

Odată cu acest exod a dispărut aproape dragostea de pământ, de brazdă, de câmp, de pădure, de... Țară!

Virtuțile morale ale acestui topos au cam dispărut de când bătrânii populează mai mult cimitirele decât prispele caselor! Școala nu mai este școală, biserica nu mai izbutește acolo unde, altădată, deținea prioritatea; da’ parcă nici învățătorii și nici preoții nu mai sunt **aceaia**...!

Tânguirea a luat locul speranței, iar horele nici nu se

mai numesc așa...

Și mă gândesc că Lucian Blaga, în minusculul dar prea genialul poem *9 Mai 1895*, a lăsat loc mult mai multor conotații decât au colportat, simplist și superficial, manualele școlare. „*Sat al meu/ ce porți în nume/ sunetele lacrimelor*” sunt versuri care rostuiesc, în densitatea semanticii lor, o întreagă istorie cu trecut și prezent, dar previzionând subtil un viitor pe care abia acum începem să-l... pipăim. Nefiind departe de ideea pe care tot încerc s-o accentuez, C. D. Zeletin mă ajută cu apoftegma domniei-sale din vol. *Zdrențe în Paradis* (2012) – a 60-a în ordinea firească – și cu puterea ei de persuasiune: „*Există în proza lui Arghezi o dibuire nesatisfăcută, o alcătuire anevoioasă și chiar o nenimerire, de aici obsesia potrivirii. Ele întârzie înțelegerea rapidă. Or, tocmai aceste pipăiri, poticniri și cazne îi asigură scriitorului atât extazul căutării cât și nimerirea de geniu.*”

Cu Lucian Blaga se petrec faptele la fel. Mi-a fost mie dat astăzi să-i evoc, prin intermediul scontat al d-lui C. D. Zeletin, pentru simplul motiv de a găsi „un cap de pod”, de la care, pornind, să încercăm a trece... apa. Oare o să reușim? Oare o să reușească **Cineva**, în încercarea de a readuce neamul nostru de țărani la o dreaptă judecare a vieții pe care s-o continuăm (de s-o putea!) în spațiul hărăzit de Dumnezeu?

A mai scrie despre satul românesc și despre țăranul român e un gest de supraviețuire. Pentru că, nu trebuie să uităm, „*la început Țara noastră a fost o Țară de sate*”.

**Măi bădiță, bunule,
Sămăna-ți-aș numele,
Să samăn numele tău
Mestecat de dorul meu.
Și din al tău să răsară
Floare mândră, floare rară,
Să răsară-un trandafir,
Din al meu un rosmarin.**

(Folclor)

Sărbătoare la Stejarul lui Ștefan cel Mare din Corlătești, com. Bogdănești

George IRAVA

Dă-mi, Doamne, Țara înapoi !

Dă-mi, Doamne, Țara înapoi !

Lumina zilei mi-i moșia,
Cum fiecăruia-îi e dat,
Să aibă-n el ce nu știa:
Iertarea-ntâiului păcat.

C-au coborât din zbor cocorii,
Să ia lumină din lumină,
Cu chipurile provizorii,
Cu ochii-mpovărați de vină.

Și L-au găsit în iarba moale,
Pe Mielul vremii de apoi,
Și au cerut Sfinției-Sale
Să le dea Țara-napoi.

Că unde odihnesc strămoșii,
Trebuie să fie și o țară,
În care trandafirii roșii,
Să sângereze, fără să doară.

Dorul de acasă

Se sparg în aer clopote de-aramă.
Dangătul se preface-n vietate,
Care, din ceruri carpatine, cheamă
Sfintele ninsori adevărate.

Că-ntre vinovăție și iertare,
E-atâta viață și atâta moarte,
Încât o nesfârșire de uitare
Spulberă zăpada din cetate,

Și rămâne neamul dezvelit,
Cu țărâna de sub el uscată,
Tot sperând ca timpul risipit
Să se mute-n lumea ailaltă.

Dar cât mai sunt Carpații sănătoși
Și le rămâne piatra luminoasă,
Din subțirea rouă de strămoși
Se adapă dorul de acasă.

Pâinea

Strădania-n lucrare cu credință
Și nesomnul tainicei lumini,
De la suflet până la ființă,
Stă în miezul sfânt al unei pâini.

De-aș apuca să rup cu gura plină,
Din rotundul miezului fierbinte,
Aș auzi părinții cum suspină,
Ca roua-n dimineața de cuvinte.

De-aceea văd în pâinea ce se coace,
Într-o dogoare nevătămătoare,
Cum lacrima pământului se-ntoarce,
Să-ntâmpine lumina de la Soare,

Cum în adâncul brazdei se învață
Întâia lecție a încolțirii
Și schimbarea bobului la față,
În așteptarea pâinii nemuririi.

Țăran moldav

A ieșit țăranul la prășit,
Să-nvie țărna peste rădăcină,
Și-a zis Soarelui, la răsărit,
Să-ncreștineze ziua cu lumină.

Dintr-o zare a adus un nor,
Să umezească sevele-n țărână,
Să nu rămână țăranii dator,
Cât veșnicia-i ține împreună.

Seara, când se-ntoarce din lucrare,
Și-l dogorește pruncii împrejur,
Simte pe umeri stropul de sudoare,
Cum se preface, plin, în aur pur.

Și se lipește de femeia lui,
Și o visează pururea mireasă,
Până coboară lampa pusă-n cui,
Și invită dimineața-n casă.

P. S. IGNATIE
Episcopul Hușilor

„Dacă n-ar fi fost asprimea, groaza chiar, a încercărilor la care a fost supusă în deportare (...) Anița și ai săi ar reprezenta paradigma însăși a țărănimii române, așa cum fusese văzută, și visată, de toți «apostolii neamului». Nici urmă de semănătorism în proza dură, fără clișee, nobilă doar prin firescul ei, a Aniței Nandriș-Cudla. Cinstea, curajul, demnitatea, credința sunt de la sine împlântate în acești oameni, în mod atât de natural că Anița nici nu se gândește a le comenta, cu atât mai puțin a se mira”¹.

„Trei zile dacă mai trăiesc, da' vreau să știu că s-a limpezit lumea”².

Anul 2019 marchează două celebrări, care sunt într-o interpedență uimitoare una față de cealaltă. Este anul dedicat satului românesc și se împlinesc 30 de ani de la căderea comunismului. Chiar dacă asocierea poate părea oximoronică, consider că

Aristocrație morală și demnitate creștină anticomunistă ale țăranului român: cazurile Anița Nandriș-Cudla și Elisabeta Rizea

nu este întemeiată o astfel de evaluare.

Țăranul, ca realitate concretă, nu ideatică, este, funciarmamente, anticomunist. Adică, el crede, în mod natural, în Dumnezeu, familie, neam, și, în mod structural, în proprietatea privată. Evident că aceste realități fiind intrinseci geografiei spirituale a țăranului, nu vom întâlni, în cultura lui specifică, vreo coregrafie ideologică elaborată în jurul acestor concepte. Aceste dimensiuni ale vieții și mentalității țăranului român sunt similare respirației aerului. Le simte și le gândește precum respiră. Sunt carnea și sângele lui. De aceea, împotrivirea față de colectivizare a căpătat valențe existențiale și spirituale radicale, necontaminate de compromis și negociere.

Din păcate, în mentalul colectiv al românului (ceva mai) școlit s-a instalat o variantă de malformație ideologică profund nedreaptă cu privire la țărani: că sunt proști și pro-comunism. Este o concluzie flotantă și fragilă, care ignoră și eludează nuanțele.

Comunismul, ca ideologie demonică, și-a propus, și, din nefericire, a reușit în mare parte, să desființeze proprietatea privată³. În concretețea autentică a vieții țăranului această „desființare a proprietății private” echivalează cu dezrădăcinarea, cu deștărirea lui. Un cercetător avizat, în ceea ce privește relația stat-țărani în perioada comunistă, avea să sintetizeze exemplar, în doar câteva cuvinte, mecanismele comuniste de asasinare morală și exterminare fizică a țăranului: „Statul-partid a căutat să se insinueze în

mod direct în comunitățile rurale și chiar în viața de familie, distrugând relații sociale existente și creionând alianțe și tensiuni cu totul noi între grupurile abia formate sau remodelând, de o manieră radicală, imaginile de sine ale sătenilor. Viața socială de la sat, organizată până atunci în jurul relațiilor de rudenie (inclusiv nășia), trebuia transformată în termenii «luptei de clasă», prin care partidul urmărea să inaugureze o nouă ordine socială, bazată pe proprietatea colectivă și munca în grup. Pentru atingerea acestui scop, mijlocul folosit a fost colectivizarea, un proces esențial pentru formarea «omului nou», prin eliminarea «tradiționalismului» din sectorul rural și supravegherea intensă a țărănimii. În plus, colectivizarea îi permitea regimului să controleze mai bine aprovizionarea cu hrană (prin menținerea unor prețuri scăzute la alimente și extragerea de surplus din agricultură) și să creeze un proletariat rural, chestiuni absolute necesare dezvoltării industriale”⁴.

Cu toate acestea, chiar dacă a pierdut pământul, țăranul nu și-a pierdut (aproape) niciodată transcendența, credința în Dumnezeu. Glia ține de mundan, credința de extramundan, de metafizic. Credința în Dumnezeu era furnizoarea, dacă ne putem exprima în felul acesta, unei imunități interioare față de „colectivizarea” nivelatoare și fals egalitaristă a comunismului, care a fost o „epifanie a inexistenței lui Dumnezeu”⁵. Țăranul deportat a dus cu sine pământul roditor al credinței în Dumnezeu, familie și neam, devenind el însuși o civilizație dislocată, dar

interiorizată. Asta nu înseamnă că ceva nu s-a modificat în structura sa: „Țăranul și comunismul sunt incompatibili. Comunismul este diabolic. Țăranul a avut mai mult de suferit decât oricine. Pentru că el avea mai mult de pierdut. Nu numai și în primul rând pământul (fără pământ mai trăise el). Ci o întreagă structură ființială, construită cu răbdare și persistență, păstrată cu trudă. Comunismul a erodat tocmai această structură, firul neîntrerupt al tradiției, în sensul ei cel mai strict”⁶.

Această „erodare” este cea care l-a vulnerabilizat cel mai adânc pe țăran. În comunism, fără pământ, fără familie, fără țară, țăranul a devenit fie martir, fie parte integrantă din acest proces distructiv de colectivizare, care nu poate fi percepută decât ca „forțată”, pentru că ambientul firesc de lucru al țăranului este pământul care îi aparține, chiar dacă nu îl posedă, așa cum, în chip illogic și stupid, credea Marx, ci ca libertate⁷ de a te bucura de bunurile tale.

Anița Nandriș-Cudla – spirala unei vieți consumate în credința liniară față de Dumnezeu și în dragostea fără sincope față de familie

Pentru a nu părea că teoretizez excesiv tema de față, doresc să vă aduc în atenție biografia spirituală a două eroine emblematice pentru istoria neamului nostru: bucovineanca Anița Nandriș-Cudla și musceleanca Elisabeta Rizea. Consider că povestea vieții lor întrupează cea mai frumoasă și autentică icoana a țăranului român în comunism. Asta nu înseamnă că toți au fost așa. Nu idealizăm, ci doar vrem să scoatem la lumină rectitudinea morală a acestor două femei al căror ADN spiritual conținea în mod natural credința în Dumnezeu, dragostea față de familie și față de satul în care s-au născut, curajul de a nu deveni turnători, cinstea unei vieți trăite în privațiuni inimaginabile pentru noi cei care trăim în era super-pieței dorințelor și libertatea duhului în circumstanțe care, în mod obligatoriu, trimiteau la sclavie. Așa cum reiese din povestea vieții lor, consemnată în volumele *20 de ani în Siberia. Amintiri din viață* și

Povestea Elisabetei Rizea din Nucșoara, cele două eroine constituie elita țăranimii românești. De fapt, orice țăran face parte din elită, dacă avem în vedere sensul conferit de José Ortega y Gasset acestui termen: „omul de elită se caracterizează printr-o necesitatea interioară de a recurge la o regulă care îi este exterioară, care îi este superioară lui și în slujba căreia se pune de bunăvoie”⁸. Cu alte cuvinte, omul de elită este cel care are drept referință permanentă o instanță superioară lui, adică Dumnezeu și principiile evanghelice. Adică, transpunerea în viață a cuvântului lui Hristos: „Fără de Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15, 5).

Anița Nandriș-Cudla, bucovineanca din satul Mahala, care se situează în apropierea Cernăuțului, a fost deportată împreună cu cei trei copii ai ei (Vasile, Toader și Dumitru), dintre care cel mai mic avea 14 ani, în noaptea de 13 iunie 1941 în tundra groaznică și friguroasă a Siberiei, unde

au stat aproape 20 de ani. Conform spuselor Aniței, „o mare groază și frică a fost noaptea aceia”⁹: în toiul nopții patru bărbați din trupele NKVD, îmbrăcați în negru, au intrat în casa Aniței; au fost ridicați copiii și soțul acesteia, Chirică Cudla; cea mai mare grijă a Aniței era mama sa, care era paralizată pe pat de câțiva ani buni; se gândea cum se va descurca cu ea, pentru că greutatea drumului va fi cumplită pentru ea; dar nici nu se îndura să o lase singură și neajutorată; dintr-o dată, cei patru bărbați i-au spus: „lasă, nu o mai îmbrăca, ea rămâne. Îmbrăcați-vă voi și plecăm. Atunci am

slăbit cu totul și nu am mai știut ce-i cu mine. Adinioară mă zburcuiam ce am să fac cu ea la drum, că i-a fi sărmana ei tare greu, dar acum mi-i și mai greu în suflet și inimă cum să o las eu pe mama mea scumpă, bolnavă fără nime lângă dânsa. Ea nu se poate sărmana stăpâni singură, nu poate să facă un pas să-și ia o lingură de apă singură. Dar dușmanii nu m-au lăsat să mă gândesc. M-a prins unu de spate și m-a repezit spre ușa să ies cât mai repede. Eu m-am întors peste el, am cuprins-o pe mama strâns și am sărutat-o. (...) Să o las pe mama bolnavă în pat, care nu să putia stăpâni singură, fără nime lângă dânsa și să fii răpită, ca de niște fiare crunte, fără suflet și fără nici un pică de milă. Mă gândiam chiar atunci că mult mai bine ar fi să-mi deie un plumb, să nu văd, să nu știu că a rămas în casă scumpa mea mamă, amărâtă, necăjită, străină, între patru pereți, fără nime lângă dânsa”¹⁰. Dragostea de mamă o va urmări în toți acești ani de surghiun: „Această durere în suflet m-a muncit mai rău decât toate greutățile câte le-am petrecut”¹¹.

Toți acești ani s-au scurs, conform mărturiei Aniței, sub implacabila sintagmă: „mutam zilele de azi pe mâne”¹². Totul era groaznic și deprimant, începând de la frigul cumplit și terminând cu hrana care era mai mult decât insuficientă: „un chilogram și trei sute de grame trebuia să le împărțesc în trei părți, dimineața, la amiază și pe seară, așa că ni vinia cam patru sute de grame de pâine, la trei suflete la o mâncare. Își poate închipui cineva cum era mâncarea aceia. Le dam câte o fărâmitură de pâine la copii și ei o țânau în gură și o sugia ca pe o bomboană. Le păria că așa mai bine au să-și aline foamia. Se uitau la mine cu niște ochi galiși și plini de lacrimi și-mi spuneau, mamă, tare ni-i foame. Eu mă întorceam din fața lor, căci mă năbușiau și pe mine lacrimile și nu le puteam răspunde nimic. Eșiam afară, mă ștergiam de lacrimi, stam puțin să nu mă cunoască ei că am plâns și veniam înapoi la ei și ne mângâiam unu pe altu, lasă că poate mâne mai găsim ceva și îți mânca oliacă mai mult. Ne culcam așa lihnii de foame (...)”¹³.

Fiecare clipă era amenințată de iminența morții de frig, de foame și de boli. Când Anița Nandriș-Cudla s-a îmbolnăvit de dizenterie, a crezut că moare, „că se apropie ciasul, numai încă nu-i minuta”, așa cum frumos se

exprimă, îndreptându-și gândurile înspre familie: „Mă uitam cu jele la copii, căci trebuia să mă despart de ei și să rămân așa, prin pustiuri, fără nime (...) M-am gândit la bărbatul meu sărmanul, tot așa trebuie să-și fi dat sufletul undeva, amărât de durere și năcaz, fără nime lângă el. Mi-am îndreptat gândul la scumpii mei frățiori, cât de departe sunt ei de mine și nu știu de chinul meu. M-am gândit la scumpa și dulcia mea mamă cu câtă durere în suflet am lăsat-o pe scândurile patului, fără nime lângă ea. Am întors capul către copilași și m-am uitat cu lacrimi în ochi la ei, cum dormeau sărmanii gribuiți de foame și de frig. Am suspinat adânc, căci simțeam că se apropie ciasul să mă despart de ei”¹⁴.

Înainte de a fi deportați, aveau șansa de a se refugia în România. Fratele Aniței, Florea Nandriș încerca să-i convingă de acest lucru. Din păcate, Chirică Nandriș nu s-a îndurat să lase toată gospodăria, averea agonisită cu trudă în calea pierzării și a părăsirii. Îndoiala soțului ei a determinat-o să se întoarcă acasă pe o vreme „posomorâtă” și plină de fulgere, tunete și nori negri care slobozeau „nu picături de ploaie, ci vărsa așa cum ai turna cu găleata”, „de îți păria că e sfârșitul lumii”¹⁵. Instantaneu, Anița și-a adus aminte de legenda Mănăstirii Argeșului, care a devenit prototipul deportării sale în Siberia: „Mi-a dat în gând chiar în momentele celia, și astăzi mă gândesc că adevărat a fost, când eram copilă și împlam la școală, am învățat o poezie despre Mănăstirea Argeșului. (...) Era o poezie foarte dureroasă, cu jele tâcluită frumos, de bună siamă. Eu am uitat din versuri, cum au fost alcătuite de frumos, dar de atâta durere care m-a pălit și pe mine nu o mai pot uita niciodată. Căci parcă Dumnezeu a trimis înaintia mea, când am făcut pasul cel nenorocit și m-am întors înapoi din drumul pe care am fost pornită, ploaie așa de grozavă, cu trăsnete, ca un semn parcă să-mi spuie: de ce te-ai întors la necaz și nenorocire? Mergi pe drumul drept pe care ai fost pornită. Dar iacă, așa ca și nevasta lui Manolia, nu ni-am întors, ci am venit pe calia cea nenorocită, spre casă, spre avere, de care i-a părut rău bărbatului să se despartă”¹⁶.

Fără să-și dea seama, Anița Nandriș-Cudla rostea un mare adevăr: însăși viața ei va deveni o legendă, a cărei poveste minunată este

ofrandă dăruită integral spre binele și supraviețuirea familiei sale. Această supraviețuire nu ar fi fost posibilă fără credința de diamant în Dumnezeu, așa cum ea însăși mărturisește: „Așa că puterea lui Dumnezeu e tare mare și am cunoscut-o mult, totdeauna, dar mai mult cât am fost pe meleagurile cele amare. Mult am suspinat cu amar și m-am rugat la Dumnezeu să-mi ajute să pot trece peste greutățile câte îmi stau înaintea și cu puteria și ajutorul lui le-am trecut toate”¹⁷.

După aproape 20 de ani petrecuți în urâtul pustiului Siberiei, Anița s-a întors la Mahala, unde și-a redobândit casa ocupată de altcineva, dar „nu și-a mai regăsit biserica, biserica ale cărei pietre le sărutase la fiecare împărțășanie”¹⁸, încheindu-și povestea vieții sale în următoarele cuvinte: „Aciastă dragoste și iubire de familie ni-a dat putere în toate greutățile și am putut rezista și ni-am salvat viața”¹⁹.

Elisabeta Rizea – credința curată în Dumnezeu, fibra morală a curajului de a nu fi trădător și simțul netocit pentru proprietatea privată

Citind pe nerăsuflăte povestea de viață a „vitezei din Nucșoara”, ne-au răsărit în minte cuvintele scriitoarei franceze creștine Simone Weil care, chiar dacă nu au fost scrise cu referire la Elisabeta Rizea sintetizează minunat biografia acestei eroine: „Nevoia de înrădăcinare la țărani ia în primul rând forma setei de proprietate. Cu adevărat, de sete este vorba în cazul lor, o sete sănătoasă și naturală. Avem certitudinea că le vom atinge o coardă sensibilă dacă le vom da speranțe în acest sens; și nu avem nici un motiv să nu o facem, odată ce considerăm sacră nevoia de proprietate, și nu titlurile juridice care determina aspectele proprietății”²⁰.

Toată viața ei a fost încopciată de credința curată în Dumnezeu, fibra morală a curajului de a nu fi trădător și simțul netocit pentru proprietatea privată.

Elisabeta Rizea a început războiul de rezistență față de comuniști în urma asasinării unchiului ei în 19 noiembrie

1947, liderul țărănist Gheorghe Șuța, care „era comerciant: a avut moară, mașină de lână, manufactură, prăvălie ... Avea unde munci lumea, toți ținea la el”²¹. Deci, era un chiabur. Din acel moment, Elisabeta Rizea s-a angajat să ajute grupul de partizani Toma Arnăuțoiu și Gheorghe Arsenescu care, ulterior, în anul 1949, s-au constituit în „gruparea Haiducii Muscelului”, formată din „toți intelectualii satelor (...), fără să țină seama că sunt țărăniști, liberali sau legionari. Această mișcare nu a fost nici țărănistă, nici liberală, nici legionară, ci anticomunistă și antirusească”²². A jurat „pe Sfânta Cruce și pe Evanghelie” în fața grupului de partizani că nu va trăda niciodată, fapt care s-a întâmplat întocmai.

În anul 1949 au început arestările. Majoritatea celor din grupul de partizani se adăposteau în munți, unde primeau informații și hrană. Elisabeta Rizea a devenit unul din cei care furnizau hrana și informații nucleului de rezistență din Nucșoara. În 20 noiembrie 1950 este arestată și condamnată la 6 ani de detenție la Jilava, fără să-i fie confiscată averea. Într-una din zile, după patru ani de detenție, este scoasă la anchetă, ca urmare a faptului că „era omul de încredere” al „bandiților”, adică al partizanilor²³. Înainte de anchetă, se ruga lui Dumnezeu să-i dea putere, ca să nu trădeze: „Și, Doamne, mă rugam, întărește-mă, întărește-mă să nu spui nic! Și am făcut Sfânta Cruce cu limba în gură până acolo. Întărește-mă, Doamne, cum m-ai întărit până acum, întărește-mă, mai bine să mor aici. Doamnă, că m-ar fi muștrat conștiința să-i spui, să știu că i-a împușcat pentru mine”²⁴. N-a trădat nici atunci când a fost aspru și mișelește chinuită: a fost legată de cârligul din plafon, au fost trase scaunele și a rămas spânzurată întâi de mâini și apoi de coada părului, rămânând fără păr, fără să spună ceva: „domnule, împușcați-mă, tăiați-mi capu, scoateți-mi ochii, tăiați-mi limba, nu știu de ei, nu mă întrebați, că nu știu! Nu mă chinuiți, nu mă lăsați fără mâini, mai bine împușcați-mă”²⁵. A fost ademenită cu „trei teancuri de bani, trei sute de mii”, ca să trădeze. „Eu i-am spus că nu sunt luda să vând pe bani, și apoi mi-a dat luda. M-a bătut că am zis că nu vând băieții pentru bani”²⁶.

A fost eliberată la 6 iunie 1956. Imediat după ce a ieșit din închisoare pune la cale cum să-i ajute în

continuare pe partizani. Transmitea mesaje într-o „căsuță poștală”, care, de fapt, era o scorbura secretă de salcie dintr-un loc denumit „Valea Morii”²⁷. După doi ani de susținere a partizanilor din munți a fost arestată și condamnată la 25 de ani, confiscându-i-se de data aceasta toată averea. A trecut prin penitenciarele din Pitești, Miercurea Ciuc și Arad. În anul 1964 este eliberată în urma decretului de amnistie. Nici în această perioadă de detenție (6 ani) nu a deconspirat pe nimeni. În ciuda faptului că era supusă opresiunii, Elisabeta Rizea avea și umor când era anchetată. La un moment dat, povestește Elisabeta Rizea, este chemată la interogatoriu: „ce știi de bandiți? Nu știi nimic, domnule. Ce știi de bandiți? Nu știu nimic. De vreo doo, trei ori. La urmă mă întreabă – ce știi de țapi? Și făcea cu mâna, așa, la bărbie, ca cum ar mângâia barba. Da io câtă el, ca să mă fac că sunt proastă, să mă fac că nu înțeleg: nu știu, domnule, că a trecut și capre și țapi, dacă io nu știu ale cui sunt ... Țapi era popii, așa le zicea, țapi. Că popa poartă barbă, de-aia îmi făcea așa la bărbie. Doamnă, când am zis de capre și țapi, că nu știu a cui sunt, s-a sculat de la masă de acolo și, când mi-a dat așa un pumn, m-a dat jos și am văzut stele”²⁸.

Văzându-se deposedată de toate bunurile și constatând că pentru comuniști nu valora nici măcar trei lei, cât costa un glonte, Elisabeta Rizea deplânge sărăcia la care ajuns din cauza „tiranilor”²⁹, așa cum îi numește pe bolșevici: „ (...) acum te-aș împușca, da costă glonțul trei lei”, îi spune anchetatorul Oprea. „Eu nu costam nici trei lei, brie, doamnă ... vezi, cât costă un glonț. Eu nu făceam un glonț. Păi, numai averia pă care mi-a luat-o, buștenii aia, că am muncit desculță și vindeam tot ca să plătim oamenii și să cumpărăm pământul la coana Milica (...)”³⁰. N-am găsit nimic (...) Nici ce-mi dase mama, nici ce făceam ieu, că munceam și mi-era drag să am. Unde-i grajdurile mele, unde-i magazinele mele, zăcători și butii și butoaie și toate, da unde-i blidele mele Și să ții cu comuniștii? Nu ții, doamnă, nu țin. Până deseară dacă m-ar omorî. Poate să audă și să mă împuște...”³¹.

Dacă povestea Aniței Nandriș-Cudla se termină cu dragostea pentru familie, povestea Elisabetei Rizea se încheie cu simțul pentru proprietatea

privată: „les pe poartă, și asta nu m-a anchetat, nu m-a bătut, nu nimic, da mi-a spus un cuvânt care a fost mai greu ca când mi-ar fi dat o bătaie. Zice – vezi, Rizea, când te duci acasă și-i trece pe lângă casa ta, să tragi capu în altă parte, adică să nu mă uit, *că alea nu mai sunt ale tale...*”³².

Coordonatele axiologice ale țărânului până la întâlnirea cu prima mare ideologie, care i-a invadat sufletul și reflexele intimității, se concentrau pe virtuți nedisputate analitic. Reacțiile Aniței Nandriș-Cudla și a Elisabetei

Rizea sunt acelea ale unui om firesc, integru, fără supliciile îndoielii ucronice („cum ar fi fost dacă..?”). Supraviețuirea lor n-a fost întreținută de apelul la argumente sau amintiri ale educației primite. Sfinte și verticale, aceste două chipuri de țărani nu citează pe nimeni și nu-și pun problema validării conținutului gândirii lor nici măcar prin citate scripturistice. Ele au atât de clare noțiunile de Biserică, dreptate, adevăr, dragoste și familie, încât acționează cu resursele unei umanități de mult rătăcite. Nu iminența suferinței sau suspinul existențialist au fost dușmanul lor, ci totalitarismul unui invadator material și spiritual. Mai bine spus, ele nu luptă pentru a supraviețui, ele luptă pentru că întreaga rânduială a lui Dumnezeu se opune acestei ticăloșenii.

Aceste țărânci nu au niciun program politic. Nu există nimic mesianic în împotrivirea lor, ci doar o umanitate caldă, veritabilă până în ultimele miimi de temporalitate și respirație. Ele nu se convertesc și

nici nu doresc să convertească pe cineva printr-un activism de defulare interioară. Toate aceste trăsături le fac emblematice, vrednice de cea mai curată cisnă, repere și modele prețioase în confruntarea cu nesfârșitele noastre lamentații existențialiste de tipul: de ce m-am născut în România? de ce am fost botezat ortodox, fără să fiu întrebat? de ce nu suntem toți bogați, în același timp și în același fel? Nu, nu acestea sunt problemele. Dumnezeu, credința, familia și proprietatea privată sunt doar răspunsurile împotriva celor care pârlă lumea de conținutul ei firesc. Doamne, înmulțește Anițele și Elisabetele în neamul nostru românesc!

Note:

1. Monica Lovinescu, *Fragment din volumul Unde scurte. Insula Șerpilor*, Humanitas, București, 1996, pp. 300-305, în Anița Nandriș-Cudla, *20 de ani în Siberia. Amintiri din viață*, ediție, prefață și postfață de Gheorghe Nandriș, București, Editura Humanitas, 2016, p. 232.
2. Elisabeta Rizea, *Povestea Elisabetei Rizea din Nucșoara, urmată de mărturia lui Cornel Drăgoi*, culese și editate de Irina Nicolau și Theodor Nițu, cu o prefață de Gabriel Liiceanu, București, Editura Humanitas, 1993, p. 22.
3. K. Marx și F. Engels, *Desființarea proprietății private și dezvoltarea spirituală a omenirii*, în *Despre artă și literatură. O culegere din scrierile lor*, București, Editura pentru Literatură Politică, 1953, p. 109: „Proprietatea privată ne-a făcut atât de proști și de unilaterali, încât noi considerăm un obiect ca fiind *al nostru* abia din momentul când îl avem, prim urmare când există pentru noi sub formă de capital sau se află nemijlocit în posesia noastră, când e mâncat, băut, îmbrăcat, locuit de noi etc., într-un cuvânt când e *folosit* de noi; deși, proprietatea privată conține toate aceste realizări nemijlocite ale proprietății numai ca *mijloace de viață*, iar viața căreia îi slujesc, este *viața proprietății private*, este muncă și capitalizare (...). Desființarea proprietății private este prin urmare complexa *emancipare* a tuturor simțurilor și însușirilor omenești; dar ea este această emancipare tocmai prin faptul că aceste simțuri și însușiri au devenit *umane*, atât în mod subiectiv, cât și în mod obiectiv”.
4. Katherine Verdery, *Chiaburii vechi și noi: închiaburirea și deschiaburirea țăranilor din Aurel Vlaicu*, în Dorin Dobrinu, Constantin Iordachi (editori), *Țărâna și puterea. Procesul de colectivizare a agriculturii în România (1949-1962)*, cuvânt înainte de Gail Kligman și Katherine Verdery, Iași, Editura Polirom, 2005, p. 349.
5. André Scrima, *Ortodoxia și încercarea comunismului*, volum îngrijit de Vlad

- Alexandrescu, traduceri de Vlad Alexandrescu, Lucian Petrescu și Miruna Tătaru-Cazaban, București, Editura Humanitas, 2008, p. 160.
6. Costion Nicolescu, *Satul meu. Țăranii mei*, în revista „Transilvania” 3-4/1994, p. 132.
 7. André Scrima, *op.cit.*, pp. 224-223: „Prima realizare a comunismului nu este libertatea, ci sclavia. Am să încerc să descriu câteva instrumente ale sclaviei: în primul rând, instituirea unei subtile, dar atotcuprinzătoare, atmosfere de aversiune față de valorile transcendente. Totul (arta, muzica, filosofia, știința, sporturile, cultura) – este condus de atotputernicul Partid comunist în literă și în spirit sau, mai degrabă, aceeași lispă de spiritualitate are să pătrundă, poate mai puțin brutal, în restul lumii libere, iar Rusia se va inspira de mult din aceasta. Celălalt instrument hărăzit a impune lumii viziunea comunistă este propaganda (...). În cadrul ideologiei comuniste, propaganda nu e doar o

- minciună sistematică, o distorsionare a faptelor, repetată în mod stăruitor pentru a o face acceptată și a deveni un fel de realitate subiectivă, dacă nu chiar obiectivă. Comuniștii sunt sinceri numai atunci când mint, niciodată nu sunt mai convinși că spun adevărul”.
8. José Ortega y Gasset, *Revolta maselor*², traducere din spaniolă de Coman Lupu, București, Editura Humanitas, 2007, p. 98.
 9. Anița Nandriș-Cudla, *op.cit.*, p. 78.
 10. *Ibidem*, pp. 82-83.
 11. *Ibidem*, p. 170.
 12. *Ibidem*, p. 96.
 13. *Ibidem*, p. 119.
 14. *Ibidem*, p. 107.
 15. *Ibidem*, p. 69.
 16. *Ibidem*, p. 71.
 17. *Ibidem*, p. 155.
 18. Lucia Hossu Longin, *Povestea Aniței Nandriș din Bucovina*, în *Memorialul durerii. O istorie care nu se învață la școală*, București, Editura Humanitas, 2017, p. 310.

19. Anița Nandriș-Cudla, *op.cit.*, p. 186.
20. Simone Weil, *Înrădăcinarea. Preludiu la o declarație a datoriei față de ființa umană*, traducere de O. Nimigean, Iași/București, Editura Polirom, 2018, p. 81.
21. Elisabeta Rizea, *op.cit.*, p. 17.
22. *Mărturia lui Cornel Drăgoi*, în Elisabeta Rizea, *op.cit.*, p. 111.
23. Elisabeta Rizea, *op.cit.*, p. 63.
24. *Ibidem*, p. 61.
25. *Ibidem*, p. 53.
26. Lucia Hossu Longin, *Viteaza din Nucșoara*, în *Memorialul durerii. O istorie care nu se învață la școală*, București, Editura Humanitas, 2017, p. 274.
27. Elisabeta Rizea, *op.cit.*, p. 72.
28. *Ibidem*, p. 77.
29. *Ibidem*, p. 38: „Ăștia a fost tirani, brie, n-a fost oamenii! Tirani. Inimă de tirani”.
30. *Ibidem*, p. 39.
31. *Ibidem*, p. 78.
32. *Ibidem*, p. 103.

Țăranii din mai multe sate ale țării s-au revoltat (august 1949)

Povești

În anii '90 în fruntea statului s-au instalat unii.

Apoi au venit alții. Și iar unii. Și iar alții. Și tot așa până când unii și alții au devenit ei, iar cei rămași în urmă, noi.

Apoi noi am vrut pământul de la taica.

Ei au spus că ni-l dau, dar câte un pic, în rate. Întâi numai 5000 mp, apoi 10 ha, apoi 50 ha... până când ei au realizat că vor terenul... și... și l-au dat pe tot.

Noi am vrut via, pădurea și luciul de apă. Pentru

ele și azi nu este nimic sub crucea din cimitir.

Ei ne-au spus că bibliotecarele din sat trebuia să primească câte 5000 mp, ca lucrătoare în agricultură... și, dacă mai rămâne ceva, ne dau și nouă.

Am vrut și calul și carul... și plata pentru lacrimile lui maica. Le-au compensat cu grijaniile lui taica și stuchitura de pe vârful cizmei.

Acum ei lucrează pământul.

Noi culegem căpșuni.

Și asta e povestea de la noi din sat. Povestea despre ei și noi.

Av. Carmen Mariana FRĂȚIMAN

SE ÎNMULȚESC CRUCILE ÎN CIMITIR !...

Av. Ioan CIOBANU

Satul din inima mea

N-am ascuns niciodată că sunt fiu de țăran; din contra, m-am mândrit și mă mândresc cu asta.

De ce?

Pentru că **satul** este punctul de plecare al istoriei. Cineva spunea – și pe bună dreptate – că din copilărie rămân icoane, nu amintiri.

Nu exagerez când afirm că din copilărie păstrez, la loc de cinste, pe lângă icoana părinților mei – țărani din ținutul Botoșanilor – mândri și vrednici, cu dragoste de țară și cu frică de Dumnezeu, icoana satului în care m-am născut și am văzut pentru prima oară soarele și ochii strălucitori ai mamei; în care am învățat să scriu și să citesc cu doamna învățătoare **Maria Nechifor**; în care mi-am făcut prima cruce, așa cum văzusem că se închină mama la icoană sau, în biserică, părintele **Tomaziu**.

Am călătorit destul prin țara noastră, ba chiar și prin cele străinătăți,

dar n-am întâlnit locuri mai frumoase ca aici, pentru că noi, românii, ne măsurăm sentimentele cu sufletul și cu inima. Moldova toată a sădit, de când există pe lume, dragostea de țară în inimile locuitorilor ei, iar țăranii – talpa și speranța acestei țări – sunt aceia care-au durat hotarele ei, dar care-au deschis și ferestrele spre viitor.

Satul este cel care a plâns cel mai mult după fiii care au udat cu sângele lor glia! Mă doare sufletul când aud români vorbind urât despre țărișoara asta, care are și munți, și mare, și codri, dar, mai presus de orice, oameni frumoși, cu sufletul cât marea și munții și falnicii codri la un loc.

Satul românesc este sinonim cu...

Țara, cu **Patria**! Pentru mine, satul în care m-am născut înseamnă... Acasă!... Chiar dacă am plecat din el de „o viață de om”, când mă reîntorc, eu tot... **acasă** mă duc!...

Din păcate, de ceva vreme mă duc doar ca să mă plec și să mă reculeg la mormântul mamei mele, **Aneta lu' Costachi Ciobanu** – ființă blajină, care cu glasul ei blând și bun ar fi putut ține în frâu toate stihiiile văzduhului – și al tatălui meu, **Costachi Ciobanu**, bărbat de neîndoit, care, de-ar fi vrut, cioban fiind, s-ar fi luat la trântă cu ursul.

Constat cu durere că, pe an ce trece, se înmulțesc crucile în cimitir!...

Nu plec niciodată din locul copilăriei mele fără ca, la ieșirea din sat, să nu mă-ntorc și – ca în fața unui altar – să nu rostesc:

Sărut mâna măicuța mea bună și blândă, care ai zămislit și crescut un român mândru!

Sărut mâna, Țara mea, de care sunt mândru până în adâncul sufletului!

Sărut mâna, sat străbun!

Mă vei ierta oare vreodată că te-am părăsit?

Gânduri despre satul românesc

(Opinii culese din „surse”)

Mădălina DANIȘ

Liviu Rebreanu, în discursul său de recepție la Academia Română, din 29 mai 1939, intitulat „Laudă țăranului român”, puncta un aspect important pentru înțelegerea lumii ce alcătuiește satul românesc, acela că denumirea de țăran a fost făcută din considerente politice, pentru a-l diferenția de omul care locuiește la oraș. Omul de la sat are sau a avut de-a lungul istoriei o singură menire: aceea de a trăi fiecare zi, aceea de a simți prezentul cu toată ființa și de a întâmpina greutățile cu răbdare, pe măsură ce vin. În comparație cu omul de la oraș, săteanul are un orizont al posibilităților aparent limitat, care îl ajută să se concentreze pe elementele esențiale ale vieții.

Ca și cuvântul „țară”, termenul de **țăran** derivă din latinescul „terra” (pământ). Țăranul este prin urmare „omul pământului”. În acest context, omul, locul în care trăiește și Dumnezeu sunt unul și același lucru, menirea românului fiind aceea de a sfinți locul. Zicala „omul sfințește locul” este rezumatul ideii conform căreia viața este un dar de la Dumnezeu de care trebuie să ne îngrijim. Tot ceea ce am primit o dată cu viața, în acest caz pământul, care ne hrănește și ne ține în viață, trebuie cinstit și administrat cu înțelepciune. Viața la sat înseamnă legătura directă cu nevoile de bază ale omului, modul în care își administrează gospodăria și traiul însuși au repercursiuni mai directe și mai rapide. Din această cauză săteanul nu își permite să nu fie cumpătat, muncitor și recunoscător pentru ceea ce are. Țăranul este om al pământului și în sensul că este om al rădăcinilor, al tradiției, al comuniunii cu înaintașii, sortit să păstreze și să transmită mai departe anumite valori ce își au sursa în înțelepciunea strămoșească. Țăranul veritabil este păstrătorul adevărurilor vii care au trecut testul timpului, fiind trăite, mărturisite și apărute de strămoși de-a lungul veacurilor.

Satul românesc și ceea ce simbolizează el este nimic mai mult decât povestea devenirii unui om complet, om ce a înțeles sensul vieții și a găsit rolul său pe Pământ. Astăzi, satul s-a schimbat, și în înfățișare, și în mentalitate. Dar esența, cel puțin în datele ei fundamentale, a păstrat-o. Civilizația urbană a pătruns în structura și mentalitățile satului contemporan, modificându-i înfățișarea și comportamentul. Tradiția o mai păstrează bătrânii, tineretul având tendința de „a migra” spre oraș și spre alte... zări.

Viitorul satului, imprevizibil azi, e pasibil de surprize.

1 OCTOMBRIE - ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR VÂRSTNICE

Mesajul președintelui Federației Naționale „Omenia” a C.A.R.P. – urilor din România

Ing. **Gheorghe CHIOARU**

Dragi seniori,

În primăvara anului 1991, Organizația Națiunilor Unite consacră ziua de 1 octombrie ca Zi Internațională a Persoanelor Vârstnice, iar câteva luni mai târziu, pe 16 decembrie 1991, Adunarea Generală a ONU adoptă rezoluția 46/91 cu titlul „Principiile Națiunilor Unite pentru persoanele în vârstă destinate a le permite să trăiască mai bine în anii câștigați”, principii care consacră dreptul persoanelor vârstnice la hrană, condiții de locuit și îngrijire medicală, libertatea de a decide asupra vieții personale și profesionale, dreptul de a se exprima și de a participa la activități sociale după pensionare, precum și accesul la oportunități de învățare adecvate vârstei.

Din păcate, aceste principii fundamentale sunt deseori încălcate, nu numai în țările din lumea a treia, ci și în cele cu mari pretenții democratice, culturale și sociale. În societatea noastră actuală, modernă și sălbatică, unde primează instinctul de supraviețuire și selecția naturală, discriminarea legată de vârstă a căpătat proporții grave. Bătrânețea nu mai este respectată, liniștită și fără griji. Nu mai reprezintă un privilegiu să fii vârstnic, ci o fatalitate. Cam aici s-a ajuns, dragi seniori. Problemele cu care se confruntă persoanele în vârstă, în special în ceea ce privește riscul sărăciei și excluziunii sociale sunt tratate de cele mai multe ori superficial, la nivel de teorie, pe sistemul - lasă-i că oricum sunt bătrâni! Dacă noi am dispărea, și alții asemeni nouă, ar dispărea și speranța că se mai poate face ceva, că mai există cineva care să se gândească și la vârsta a treia.

Federația Națională „Omenia”, rămâne un promotor al drepturilor vârstnicilor, am fost și vom rămâne, prin activitatea și dedicarea organizațiilor membre un exemplu de îmbătrânire activă, un model de bună practică recunoscut la nivel internațional.

Așadar,

La mulți ani, dragi seniori, de ziua dumneavoastră și țineți minte cuvintele scriitorului Gabriel Garcia Marquez: „Vârsta nu înseamnă cât de bătrân ești, ci cât de bătrân te simți”.

MESAJUL PREȘEDINTELUI C.A.R.P. „ELENA CUZA” BÂRLAD

Stimați oameni dragi,

Au trecut aproape trei decenii de când, în 1991, O.N.U. a declarat ziua de 1 OCTOMBRIE drept **ZI INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR VÂRSTNICE**, ca semn de recunoștință față de cei care și-au dăruit întreaga existență activă muncii în folosul Țării și al Poporului, meritând astfel, la pensionare, accesul la anume favoruri (oportunități) permise de posibilitățile țării. De pildă, recent, Guvernul României a mărit punctul de pensie pentru toate categoriile de pensionari, ceea ce înseamnă o facilitate venită în sprijinul nostru, al tuturor.

Mai sunt destui pași de făcut pentru ridicarea nivelului de viață decentă a pensionarilor, dar sperăm ca viața politică să intre pe făgașul normal, nu al clasei politice, ci al tradițiilor gospodărești și de hărnicie ale poporului român, statornice de secole, pentru ca liniștea să se instaureze constant și populația să se stabilizeze.

Anul acesta, în noiembrie, vom avea obligația de cetățeni de a ne alege Președintele nostru, al României. Tare-am vrea un PREȘEDINTE care să iubească, din tot sufletul lui, ROMÂNIA. Am vrea un PREȘEDINTE care, asemenea Domnitorului Alexandru Ioan Cuza, să sărute obrazul scuipat de asupritor și de străin. Am vrea un PREȘEDINTE care să nu folosească ocaua mare pentru el și ocaua mică pentru români. Am vrea un președinte care să iubească ȚARA, nu dezbinând-o, ci adunând-o, ca Marii Voievozi din Veac, nu hrăpăreți ca fanarioții. Am vrea un PREȘEDINTE care să nu acționeze egoist, ci cu gândul la viitorul României privity prin ochii copiilor și nepoților noștri. Am vrea un PREȘEDINTE care să fie cu adevărat cinstit, nu iubitor de averi dobândite prin fraudă, minciună și falsificări de documente. Un PREȘEDINTE care să nu fi făcut poliție politică, precum rușinea națională Traian Băsescu, și care a nenorocit, timp de un deceniu, România, cu hăhăiala, Cireșica plină de whisky cu cuburi de gheață și cu agonisirea de moșii...

Persoanele de vârstă a treia din Bârlad și împrejurimi au maturitatea cerută de responsabilitatea obligației civice în alegerile de orice fel, fiindcă noi ne gândim întotdeauna la binele Țării și Neamului.

Dragi pensionari și simpatizanți,

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad va fi și în continuare alături de dumneavoastră, de nevoile firești ale existenței de fiecare zi, pentru asigurarea cerințelor materiale, dar și pentru întreținerea, în limita puterilor financiare, stării spirituale a fiecăruia dintre noi.

Consiliul Director al C.A.R.P. „Elena Cuza” și eu, personal, ne vom dedica rezolvării tuturor acestor cerințe. Totodată, alături de angajarea noastră în împlinirea Programului aprobat de Adunarea Generală de Alegeri din martie, 2019, adresăm tuturor membrilor Casei Noastre, familiilor lor, simpatizanților și tuturor colaboratorilor cele mai frumoase gânduri de Pace și Liniște, ca să putem asigura sănătatea atât de necesară, în numele iubirii de Țară și Popor și a integrării depline a României într-o Europă unită și puternică.

La Mulți Ani, dragi pensionari!

Președintele C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad,
Magistr. pens. **Nicolaie MIHAI**

Prof. Vasile CÂRCOTĂ

Învățătorii mei

CURSUL ȘCOLAR PRIMAR. AMINTIRI

De regulă o asemenea evocare are ca personaje centrale învățătorul și elevul. În cazul meu, cursul primar l-am realizat cu cinci învățători.

Am început școala primară la șapte ani împliniți, în toamna anului 1941. România era în război, alături de Germania, pentru eliberarea teritoriilor ocupate de URSS, Basarabia și Nordul Bucovinei. Tata era pe front, iar mama, cu cei trei copii, avea grijile sporite ale creșterii noastre, cultivarea terenurilor agricole și întreținerea gospodăriei.

De pe front începuse să sosească vești, că unii consăteni căzuseră la datorie. Pe peretele cu icoana la care ne închinam la începerea cursurilor au fost postate fotografii date de familii și o candelă ardea fără întrerupere. În clasa I-a (așa cum era denumită atunci) l-am avut ca învățător pe domnul **Gheorghiu**. Școala avea o singură sală de clasă și locuință pentru familia învățătorului. Satul meu natal, Valea Lungă, din comuna Vinderei, fost județ Tutova (azi Vaslui), avea o populație școlară redusă. De aceea se practica învățământul simultan. Clasa I-a împreună cu clasa a III-a începeau cursurile la ora 8 și le isprăveau la ora 11. Celelalte clase, a II-a și a IV-a, desfășurau activitatea între orele 11 și 14. Mobilizarea la cursuri se făcea prin a bate toaca, deoarece sătenii, în majoritatea lor, nu dispuneau de ceasuri.

În clasa a II-a, nu am mai avut același învățător, fiind concentrat. A venit unul din Obârșeni, întors de pe front ca invalid. La clasa a III-a, au fost doi învățători care veneau din Vinderei. Amintirile despre ei s-au estompat mult de tot. Mi-au rămas în minte cum băteau la palmă, te urecheau sau te trăgeau de perciuni pentru actele de indisciplină sau neînvățarea lecțiilor. Familiile copiilor nu protestau, căci circula zicala că bătaia e ruptă din Rai!!

Tata continua să lupte pe front. A ajuns până la Cotul Donului. Noi acasă, ritualic, seară de seară, ne închinam Celui de Sus să ni-l aducă sănătos! S-a întors în august 1944.

Sfătuindu-se cu părinții și frații săi, mama a hotărât că trebuie să urmez cursurile Școlii Normale din Bârlad, pentru a deveni învățător ca fratele său Nicu (Ion) Vânaș. Drept urmare, clasa a IV-a am urmat-o la Vinderei, unde nu era învățământ cu predare simultană. M-a dat la clasa fratelui său. Acestuia nu i-a fost deloc greu să constate precaritatea pregătirii mele școlare. Pentru că trecerea de la învățământul primar la cel secundar se făcea prin susținerea unui exigent concurs, în vara anului 1945, învățătorul și directorul de școală **Ion Vânaș**, a organizat la el acasă

cursuri de pregătire pentru concursul de admitere ce urma să se țină în toamna aceluiași an la licee și școli normale. S-au arătat interesați de asemenea pregătire nouă elevi din comună. Patru erau din Vinderei și cinci din Valea Lungă. În anul 1952, toți erau absolvenți - învățători. Dintre ei, patru au urmat învățământul superior. Anton Radu a urmat facultatea de matematică-fizică, unde a rămas ca preparator și s-a pensionat profesor dr. la facultatea urmată. Vasile Donose a urmat Conservatorul Ciprian Porumbescu și a servit, ca muzicolog, Teatrul de revistă „C. Tănase”. Cezar Bejan a urmat facultatea de istorie și a condus Arhivele Statului din Galați. Eu am urmat cursurile facultății de geologie-geografie a Universității ieșene.

Învățătorul **Ion Vânaș** întrunea calitățile specifice exigențelor din perioada interbelică. Practica profesiunea de dascăl din vocație. Avea o gospodărie a școlii – livada cu pomi altoiți, teren de sport, la vechea școală tip Haret, cu două săli de clasă și cancelarie, a mai construit o sală de clasă și una de depozitare a materialelor didactice. Cele mai multe lucrări le-a făcut cu sprijinul sătenilor. Casa sa era înconjurată de adevărate covoare floricele. Pe cele câteva hectare din jurul ei avea plantații de vie hibridă și altoită, o atractivă livadă pomicolă, toate servind ca adevărate modele pentru localnici. Soția sa, **Măndița**, învățătoare, mamă a două fete, era la fel de pregătită profesional și apreciată de obște. Fiicele, Coca și Stela, au fost profesoare de limba română și, respectiv, de matematică.

Regimul politic comunist a căutat și reușit, să pedepsească o asemenea implicată personalitate. Cu ocazia dezbaterilor conținutului Constituției comuniste, atunci proiect, a criticat mai multe aspecte din text în adunarea publică. Acesta a fost un motiv de arestare și condamnare la șapte ani de închisoare! După detenție, a mai profesat o scurtă perioadă la Grăjdieni, comuna Frunțișeni și la Tudor Vladimirescu în județul Galați.

A fost un reper de profesionalism, moralitate, de implicare în viața publică, fiind pentru noi, cei care am beneficiat de îndrumarea sa, un reper luminos pe deplin apreciat!!!

Școala Primară a rămas în mintea mea, totuși, o oază luminoasă, cu amintiri foarte diferite. Povestim azi nu ca să impresionăm, ci, mai ales pentru tineret, să aibă habar de o perioadă, lungă și încălăcită, din istoria noastră contemporană.

Oricum, învățătorii mei din Școala Primară vor rămâne ca niște icoane care mi-au călăuzit și mintea, și aspirațiile.

Petruș ANDREI

FRUMOS E SATUL MEU NATAL

Tabletă sentimentală

La sate e născută Veșnicia

La sate e născută Veșnicia,
De asta nimeni nu se îndoiește,
E raiu-n sat când totul înverzește
Și-n câmp de maci se naște poezia.

În țarină, țăranul când trudește
Se uită-n zări s-asculte ciocărlia
Și-i înflorește-n suflet bucuria
C-această clipă sfântă o trăiește.

Poetului îi dăm cu toți dreptate,
El spune adevărul, din păcate,
Că s-a născut, la sate, Veșnicia

Dar viața e atât de vitregită
Încât abia mai poate fi trăită
Că, tot aici, se naște sărăcia.

Frumoasa româncuță

Cine iese la porțiță
Numai-n ie cu alțiță
Și cu bete la catrință?
Cu ușoara-i opincuță,
E frumoasa româncuță.

Îi râd ochii și gurița
Cât ce-l vede pe bădița.
Azi în sat e sărbătoare
Și se-ncinge horă mare.

Câmpu-i verde, greu e grâul
Și cu flori și-ncinge brâul
Azi e prins în joc tot natul
Că e plin de viață satul.

Cum îi saltă opincuța,
Ca un fulg e româncuța
Porumbeii de sub ie
Te-amețesc și te îmbie
Iar privirea-i îndrăzneată
Te omoară și-ți dă viață

Eu așa țin minte satul,
Din păcate, azi e altul!

Viața noastră

Satul meu natal, Bărc-Gošmani din comuna Români, județul Neamț, se aseamănă cu Humuleștii lui Creangă, cu Ipoteștii lui Eminescu sau cu Lancrămul lui Blaga, ori cu Siliștea-Gumești al lui Marin Preda, adică n-are nimic deosebit. E o zonă colinară ca oricare alta din Țară, aflată însă în „Triunghiul Bermudelor”, între orașele Roman, Piatra Neamț și Buhuși.

Deosebită însă a fost copilăria mea și anii mei de școală: o copilărie cu multe lipsuri după cel de-al doilea război mondial și după seceta și foametea care au urmat, dar este locul scump al inimii mele, pentru că acolo am mâncat cei mai gustoși cartofi și popușoi copti pe câmp, pe când păzeam vacile; și atunci am citit cele mai frumoase cărți care mi-au încântat copilăria și adolescența: Amintiri din copilărie, romanul lui Creangă, Poezii, de M. Eminescu, Un copil numără stelele, de Menelaos Ludemis, Cinci săptămâni în balon, de Jules Verne, Mizerabilii, de Victor Hugo, dar și altele. Niciodată nu mi-au părut Duminicile mai frumoase, horele din sat și jocul de oină, ca aici. Toată viața m-a urmărit imaginea părinților mei ruși de muncă, întorși de la câmp frânți de oboseală, prăfuiți și arși de soare, încât numai ochii își păstrau lumina.

Devenind scriitorul de astăzi, „**Fac punți/ până la munți,/ să-mi iau/ de la izvor/ puțină azimă/ de dor;/ să am merinde/ pentru drum/ pe calea/ dintre rău și bun,/ din primii ani/ până acum**”.

Îi îmbrățișez pe toți românii din Români, cu tremur de inimă și cu lacrimă de dor, iar dragilor pensionari din Bârlad, membri ai C.A.R.P. „Elena Cuza”, le ofer, în dar, câteva din poeziile mele despre iluzoria veșnicie a satului românesc.

Frumos e satul meu...

Frumos e satul meu în miezul zilei
Și mai frumos e însă-n miez de noapte
Când se aud misterioase șoaapte
Și simți mirosul dulce al zambilei.

Câte un scâncet cumpăna mai scoate,
Cad bani de aur în cutia milei
Și-un zburător în visele copilei
S-o prindă-n brațe stă și se socoate.

E liniște în jur și-n suflet pace
Și însuși glasul amintirii tace
Cât stau cu ochii plini de-atâtea stele.

Deodată, chiar în clipa asta sfântă,
Un zgomot infernal mă înspăimântă
Câte-un tâmpit dă drumul la manele.

În satul nostru...

În satul nostru-mbătrânit de vreme
Necazurile azi se înmulțiră
Și pe cei tineri ele izgoniră
Iar înapoi nu-i nimeni să-i mai cheme.

Doar greierii-n amurg mai zic din liră
Și înfloresc ici-colo crizanteme
Dar pasărea iubirii-acum se teme
Și-n ramuri cuiburile-i împietriră.

Mai trec bătrâni cu oase răsucite
Și cu priviri, ca și ei, vlăguite
Din care piere toată bucuria.

Sub garduri crește troscotul și pirul
Și s-a întins cât lumea cimitirul
Că a murit, de-un timp, copilăria.

Prof. Ghiță CRISTIAN

NOSTALGIA LOCULUI NATAL

Satul, generator de nostalgie ?

Anul 2019 a fost declarat de către Patriarhia Română drept *Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)*.

Satul românesc de azi agonizează între tradiție și modernitate. Sedus și abandonat, țărănul român și-a pierdut speranța într-un viitor mai bun. Practicând o agricultură de subzistență, cu mijloace rudimentare, cu mici excepții, investitorii autohtoni se bazează mai mult pe subvențiile de la Uniunea Europeană decât pe contribuția localnicilor, și așa foarte puțini și bătrâni, cei tineri și în putere migrând masiv ca slugi pe la marile curți împărătești ale Europei iar cei rămași acasă stau mai mult la crâșmă, cheltuind ajutorul social oferit cu dărnicie, ca mită electorală, de guvernanți!

Țară, țaran, țărăniță, limbă și pământ românesc! Structura internă a satului românesc s-a consolidat în timpul cosmic și istoric, fiind reprezentată prin **biserică, familie, școală și armată**. **Biserica** – simbol al credinței creștine, **Școala**, care a funcționat în chiliile biserici, **Armata**, care era „școala poporului”, toate au contribuit vital la dezvoltarea și consolidarea satului, a obștilor sătenești, satul de ieri fiind și principalul „furnizor” de personalități ale neamului.

După 1989, au proliferat în lumea satului *prăvăliile* și *crâșmele*, care nu au dat faliment. Într-o perioadă anterioară, toate cele necesare se realizau în familie, țărânii cumpărând doar sare, zahăr, gaz și chibrituri și eventual unelte agricole și lemn prelucrat pentru construcții. Existau în lumea satului: fierari, brutari, rotari, dogari, tâmplari, sobari, cojocari, croitori și alți meseriași care asigurau toate cerințele comunității. Aceste meserii au dispărut, odată cu cei care le practicau. Lumea se îmbracă nemțește cu haine aduse din afară, second-hand, și în cadrul târgului săptămânal de marțea, găsesc de toate

Centrul medico-social Gănești

fără să mai muncească. Crâșmele oferă non stop băuturi diverse pe alese și au devenit locul de socializare al tuturor celor cărora nu le place munca.

Cu asistența medicală, satul meu stă și mai... bine. Dispensarul medical – Spitalul „Carol I”, din satul Gănești, jud. Galați (fost Covurlui), construit între 1908 și 1910 și cu contribuția sătenilor, asigura cu un doctor și 19 salariați sănătatea la toți locuitorii de pe Valea Horincei. Astăzi, transformat în Spital de neuropsihiatrie cronici (nebuni) este nefuncțional pentru săteni, din lipsă de specialiști. Satul cu locuitorii și instituțiile sale au asigurat în timp existența nației, a perpetuării vieții materiale și spirituale, a meșteșugurilor, datinilor și obiceiurilor tradiționale specifice zonei rurale patriarhale. Transformările satului, care par mari, dar, de fapt, sunt neimportante, nu mai pot fi nici măcar pretext de nostalgie.

În acest spațiu socio-cultural a viețuit generația mea, care, se pare, e ultima care a trăit copilăria lui Creangă, participând alături de părinți la toate evenimentele specifice satului: hore, clăci, umblatul cu steaua, cu plugușorul, nunți, înmormântări. Evenimentul principal care aduna întreaga populație a Văii Horincea era larmarocul – Bâlcilul anual de Sântămărie – 15 august, existent și astăzi, dar într-o formă modernă mult mai palidă, ca și cel de la Bârlad de sf. Ioan – 29 august. Și pentru că nu era televizor, noi, elevii de liceu și școli profesionale, organizam serbări cu piese de teatru, cântece și recitări, la care participa aproape toată suflarea satului.

A vorbi despre lumea satului înseamnă a vorbi și despre folclorul autentic, acel izvor de apă vie din care s-au adăpat și inspirat exponenții culturali ai nației române: **Ciprian Porumbescu, George Enescu, Dumitru Chiriac, Gheorghe Cucu, George Coșbuc** – poetul țărănimii, **Octavian Goga, Vasile Alecsandri, Liviu Rebreanu, Alexandru Vlahuță, Marin Preda, George Topîrceanu** și, nu în ultimul rând, **Mihai Eminescu**.

Locul cel mai plăcut este unde m-am născut și cel mai iubit, unde am copilărit. Așa spune o vorbă păstrată de la cei de ieri. Iar dacă satul românesc a putut fi un asemenea loc și chiar de mai este așa pe alocuri, mă hazardez a zice că, în prea multe situații contemporane, satul a devenit un fel de „zidul plângerilor”, în care mai cunoscut pare a fi plânsul. Bucuria e prea rară, fiindcă sărăcia, chiar dacă nu-i un viciu, a făcut ca, din ceea ce era, satul să devină astăzi o „Țară a lui Cremene”. Păcat! Iar nostalgia n-a rămas decât în... titlu!

„Viața noastră” și existența ei variabilă

„Viața Noastră” este revista pe care noi am considerat-o, dintotdeauna, oglinda strădaniilor noastre cotidiene, de Asociație preocupată de trebuințele fiecărui membru al ei. Asta am și încercat și, în bună măsură, am și reușit.

Simt, dragi prieteni, că sentimentul care mă domină acum este plin de responsabilitatea cu care Adunarea Generală a C.A.R.P. „Elena Cuza”, în primăvara acestui an, m-a reinvestit pentru o legislatură nouă. Știu că Asociația la care toți suntem părtași are, înainte de orice, obligații multiple față de zecile de mii de membri ai ei, fiindcă cerințele fiecăruia sunt multe, dar posibilitățile pot fi valorificate numai printr-o bună gospodărire a lor, pentru ca valorificarea să fie echitabilă. Eforturile trebuie îndreptate numai către acest deziderat, iar dacă până acum am reușit, hai să zicem, să ne descurcăm, vom descoperi și în viitor resurse măcar pentru a ne menține la nivelul nostru obișnuit.

Dragi prieteni, toate acestea, în fiecare an, le-am oglindit, cu obiectivitate, dar și cu destulă mândrie, în revista „Viața noastră”. Ea presupune o susținută muncă editorială, dar și cheltuirea unor sume de bani pentru editare, acestea trebuind bine chibzuite, în sensul de a nu diminua resursele necesare unei existențe decente. De aceea, în fiecare an, pentru cele câteva numere de revistă, am apelat la sponsori din afara Casei, care, în generozitatea lor, ne-au ajutat. Cel puțin în anii 2017 și 2018, revista „Viața noastră” a ieșit în evidență prin conținut și formă, mai cu seamă prin diplomația Consiliului Director, care a știut să atragă, în realizarea revistei, colaboratori de calitate neîndoieală.

Viața noastră

Nu întotdeauna am reușit să păstrăm cadența egală a aparițiilor, de aceea am apelat la expresia de „apariție variabilă”. Poate și pentru că s-au mai înăsprit condițiile de trai în România, nici noi n-am mai reușit (deși n-am dorit!) să scoatem la intervale, cât de cât regulate, revista noastră. Așa se face că, după numărul omagial din ianuarie 2018, dedicat Aniversării Casei Noastre, revista a întârziat să apară, apoi o pauză (cam) mare s-a înregistrat. Motivele sunt, ca de obicei, obiective, dar nu le mai etalăm pe cele subiective...

Important este, dragi prieteni, ca revista să reintre în circuitul preocupărilor noastre și să devină aceeași oglindă pe care o știm și o așteptăm. Va avea, ca de obicei, o existență variabilă, dar atunci când va apărea, la intervale mai mari sau mai mici, dorim să fie „oglanda” care să ne arate, cu adevărat, chipul nostru, al unei Case de Ajutor Reciproc în stare să țină pasul cu cerințele noastre, dar și în stare să gospodărească cu pricepere resursele pe care le posedăm.

Revista „Viața noastră” ne va însoți și în anii viitori, conducătorii ei împărtășind din experiența lor celor mai tineri, în speranța dăinuirii ei și în anii ce vin.

Președintele dumneavoastră este încrezător în posibilitățile Comitetului de redacție, în consecință, fiind convins că lumea va afla, prin intermediul paginilor revistei, cât de harnici suntem și cât de doritori să ne împlinim toate dorințele noastre spirituale.

„Viața noastră”, chiar cu apariția ei variabilă, trăiește și va trăi. La cât mai multe numere!

Nicolaie MIHAI

O ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ HOTĂRĂȘTE OBIECTIVE EXTRAORDINARE

Mădălina DANIȘ

Mandatul de 7 ani al Președintelui **Nicolaie MIHAI** trebuia să ia sfârșit în primăvara anului 2019...

Dar ce-a fost să fie și cum a trebuit să fie s-a văzut la o Adunare Generală Ordinară a C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, adunare care, în partea a doua a Ordinii de zi, prevedea și... alegerea noii Conduceri (Președinte, Consilieri și Comisia de Cenzori) a Casei de Ajutor Reciproc, pentru următorii 7 ani: **2019-2025**.

Ziua de **2 martie a anului 2019** se prezenta ca un început timid de primăvară, aceasta înaintând alene prin urmele de zăpadă și aerul tăios de rece, cu razele unui soare abia trezit după o lungă hibernare.

În contrast cu această mișcare molcomă a primăverii era mulțimea de oameni din fața clădirii Centrului Social Cultural din Zorleni. Asemenea albinelor ce roiesc în jurul stupului, așteptau delegații și invitații la Lucrările Adunării Generale Ordinare a C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, nerăbdători să înceapă activitatea. Grupați câte doi, braț la braț ori câte trei, câte cinci, toți erau animați în discuții și priveau deseori la mapa de sub braț, ca și cum ar purta un secret ce nu trebuia împărtășit celor neinițiați.

Gazdele noastre, oficialii comunei Zorleni: doamna primar **Paula Hultoană**, domnul viceprimar **Bogdan Păduraru**, alături de Consiliul Local Zorleni, au știut cum să ne facă să ne simțim ca acasă. Pe ștergarele roșii, doamnele cu obraji îmbujorați purtau colaci rumeni și sare, iar domnii pregătiseră un păhăruț cu rachiu pentru a dezgheța sufletul mai iute și pentru a face frigul să fugă din oase. Special pentru doamnele invitate au fost pregătite și măștișoare și câte o garoafă roșie, cu ocazia

Zilei Mărțișorului ce s-a sărbătorit cu o zi înainte și Zilei Femeii, ce aștepta la o depărtare de șase dimineți.

Totuși, dintre toți oamenii, un domn cu o statură impunătoare înainta hotărât prin mulțime, ca și cum s-ar fi aflat într-o misiune specială, dar oprindu-se să salute cordial pe cei prezenți. Era vorba de președintele Casei, magistratul pensionar **Nicolaie Mihai**. Dacă ar ști unii câtă muncă poate duce acest om, ar ști că nu exagerăm când îl asemănăm cu regina stupului. Ei bine, acesta chiar se afla într-o misiune în acea zi, „albinele” urmând să își aleagă noile organe de conducere, după constatarea și evaluarea rezultatelor obținute de actuala conducere.

Mulți ar crede că alegerile și voturile ce urmează sunt doar o formalitate, dar putem oare privi cu liniște în suflet viitorul decis prin această activitate când ne este amintită miza acestor alegeri, anume destinul și bunăstarea copiilor și nepoților? Nu întâmplător Imnul României, care a marcat începerea Adunării, a fost interpretat de o elevă în clasa a șaptea, îmbrăcată în portul tradițional, cu o intonație profundă, care parcă ne ruga să fim chibzuți în deciziile pe care urmează să le luăm. La urma urmei, bătrânii, buncii, vârstnicii sau cum doriți să-i numiți, reprezintă pilonii pe care s-a clădit societatea și tot ei reprezintă modelul după care se construiesc noi destine.

Toți delegații, prezenți în număr de 61, reprezentarea fiind de 1 la 500 de membri, cunosc foarte bine poveștile atât de numeroase ale bunicilor nevoiți să fie părinți și pentru nepoți, copiii lor fiind plecați la muncă în țări străine. Iată cum firele vieții se leagă unele de altele și de sănătatea bătrânilor depinde bunăstarea, chiar supraviețuirea tinerelor vlăstare.

Acest număr de delegați, împreună cu cele cinci persoane absente din motive personale, semnifică faptul că Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” este responsabilă față de cei peste 30.000 de

membri, dintre care 15.714 din cadrul sucursalelor, deci din mediul rural și 16.682 din Bârlad. Este bine să amintim faptul că, până în anul 2012, numărul sucursalelor nu era atât de mare, la inițiativa Președintelui și Consiliului Director demarându-se măsurile de înființare a 24 de agenții noi. Astăzi Asociația se mândrește cu o intensă activitate în cadrul tuturor celor 32 de sucursale.

După ascultarea Imnului de stat și a Imnului Casei, președintele Mihai Nicolaie a dat citire Ordinii de Zi. Urmează expunerea pe scurt a tuturor realizărilor îndeplinite de actuala conducere a Casei pe parcursul a 8 ani, ei făcând deja dovada capacității de cărmuire a Asociației. Mai rămân totuși următoarele întrebări: **mai sunt în concordanță cu realitatea noile obiective propuse de organele de conducere; au intuit acestea suficient de bine mersul lucrurilor astfel încât să propună o strategie potrivită?**

Pe chipurile delegaților, cât timp președintele a citit cuvântul său de bun venit, iar apoi cât timp au ascultat prezentarea contabilului șef, a comisiei de cenzori și a consilierilor, se putea citi preocuparea, concentrarea, încercarea de a recapitula mental toate aspectele expuse, dar și zâmbete admirative care parcă afixau mândria că și ei au luat parte la acest „complot”.

Fiecare delegat ce a luat cuvântul a avut numai cuvinte de laudă despre ce s-a realizat până acum, prestigiul Casei câștigat în ultimii ani, fiind de necontestat chiar și în fața posibilităților rău voitoare.

„Judecătorul” acestei Adunări, și îl numim așa datorită obiectivității de care a dat dovadă, a fost președintele Federației Naționale a Pensionarilor din România, domnul **Preda Nedelcu**. Dumnealui a dat glas observației că cei prezenți nu au avut nimic de reproșat celor responsabili de dezvoltarea Casei. Dumnealui declară faptul că era conștient de competențele președintelui Mihai Nicolaie, în urma colaborărilor avute, dar se pare că aceste competențe se regăsesc în întreaga echipă de conducere.

Printre invitați s-au aflat și salariații Casei, care, în ciuda realizărilor, conștienți de munca depusă, asistau cu suflul la gură ca și cum ar aștepta rezultatele unui examen. Asemenea unor studenți sfioși, urechile le erau ciulite la vorbele celor aflați la pupitru, iar ochii erau ațintiți asupra panoului unde erau afișate datele și tabele. Oamenii, contrar albinelor lucrătoare, își vor pune mereu la îndoială abilitățile, întrebându-se dacă au făcut totul suficient de bine. Marea majoritate au primit răspunsul afirmativ atunci când, spre sfârșitul Adunării, au fost premiați salariații cu realizări mai deosebite în anul 2018.

Deoarece într-o gospodărie bine pusă la punct domnește femeia, doamnei avocat Frățiman Carmen i-a revenit sarcina de a dirija procesul de votare. Consilierii și cenzorii care s-au pliat pe noile cerințe de ocupare a acestor posturi au fost încurajați, prin vot pozitiv, să continue lucrul început la C.A.R.P. „Elena Cuza”. Singurul care a avut curajul de a-și asuma (în continuare) **funcția de Președinte al Casei** și care, așa cum îl descria domnul profesor Gruia Novac în scrisoarea sa deschisă, „are stofă

de președinte”, a fost domnul magistrat pensionar **Nicolaie Mihai**. Întreaga sală, într-un suflu, a ridicat cu entuziasm mâna pentru acordarea unui nou mandat de președinte, dovedind încă o dată că dumnealui este „vizitiul care știe să aleagă drumul fără hârtoape.”

Ospitalitatea de care au dat dovadă gazdele nu am remarcat-o doar la începutul Adunării, ci și la sfârșit, formându-se astfel simetria perfectă a inimilor calde care și-au dat silința ca totul să decurgă cum trebuie. Am asistat prin urmare la un spectacol ai cărui protagoniști au fost tineri din comuna Zorleni: Grupul Vocal al Școlii Gimnaziale „Ion Murgeanu” din Zorleni, Ansamblul folcloric „Zori de Zi” Zorleni, Fanfara „Struguraș” și interpreta de muzică populară Silvia Ene. Cu gândul încă la statistici și obiective, delegații și invitații au rămas surprinși de talentul și dedicația acestor copii și tineri care, după orele de școală, au ales voluntar să exerseze și să-și dezvolte abilităților artistice, cu motivația adânc înrădăcinată că România este vie prin obiceiuri, tradiții și valori morale.

Deși au răsunit cântece populare, iar bucuria interpreților și ritmul îi chema pe toți la joc, un aer solemn a continuat să planeze asupra încăperii, greutatea responsabilității nou asumate și a anilor ce urmează cu obstacole neînchipuite ținând publicul pe scaune. Scenariile viitoare și-au sădit sămânța, creionate de speranță ori îngrijorare, după starea fiecăruia. Delegații, persoane de vârstă a treia, privind către noua generație ce încă se bucură de viață, își mențin rolul de ocrotitori, cu ochii blânzi, făcând gesturi calme și discutând cum ar mai putea contribui la bunul mers al lucrurilor. Dacă o oarecare neliniște se citea pe chipurile lor la sosire, acum parcă acestea oglindeau o stare de liniște și mulțumire sufletească, poleite în speranță, ca urmare a votului dat.

Această Adunare a fost și o întâlnire a vechii și noii generații, generații ce în realitate nu pot fi despărțite, destinul celor tineri fiind influențat de cei în vârstă, dar și vice versa. Ca Asociație, ale cărei servicii sunt dedicate în special bătrânilor, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad pornește de la **2 martie 2019** cu o nouă misiune, aceea de a prezerva și desăvârși activitatea de întraajutorare, misiune pe care noua Conducere, coordonată de domnul **Nicolaie MIHAI**, în calitate de Președinte (reales), va fi dusă la capăt în mod exemplar.

Gruia NOVAC

SCRISOARE DESCHISĂ

La sugestia d-lui Președinte al C.A.R.P. „Elena Cuza”, publicăm această *Scrisoare deschisă*, pe care d-l Nicolae MIHAI o socotește un eseu despre imaginea și activitatea C.A.R.P.-ului bărlădean, o trecere iscusită în revistă a eforturilor Consiliului Director din ultima legislatură (2012-2018), dar și despre locul - profesional și spiritual - pe care-l ocupă C.A.R.P. „Elena Cuza” în peisajul general al Bârladului și al vechii zone a Tutovei.

2 Martie, 2019
Bârlad - Zorleni

Dragă d-le Președinte Nicolae Mihai,
Stimate d-le Președinte Preda Nedelcu,
Domnilor Consilieri,
Onorati delegați și invitați,

Vă scrie Gruia Novac, profesor pensionar și membru al C.A.R.P. „Elena Cuza” din Bârlad. Sunt delegat reprezentant și regret absența mea de acum. Serioase probleme de sănătate m-au oprit de a fi alături de Dumneavoastră la un eveniment atât de important. Dar mi-am luat inima-n dinți ca să-mi folosesc curajul de a vă trimite această scrisoare, în care veți descoperi gânduri și opinii adevărate, pe

care tare-as, fi vrut să vi le rostesc direct.

Stimați prieteni, vârsta mea, de mult octogenară, experiența mea de viață, căpătata în cei 50 de ani slujiti la catedră preuniversitară, ca și îndelunga mea colaborare artistică, publicistică și social-patriotică în cadrul Casei Noastre, poate chiar și popularitatea reală de care mă bucur în municipiul Bârlad, în județul Vaslui și poate în unele părți de țară, îmi permit să vă amintesc, fără ca să-mi tremure mâna când scriu, câteva doar din constatările mele de Om călăuzit de adevărul păstrat într-o inimă curată, așa cum împărtășania se păstrează în potire de aur sau argint. Iți bine, doar mă cunoașteți la fel cum mă știu eu, că nu v-am mintit niciodată, ba, dimpotrivă, sfaturile pe care mi le-ați dat am ținut seamă de ele, iar unele au fost aplicate. Numai așa am reușit să rezist într-o colaborare lungă și fructuoasă, singurii mei dușmani fiind lenesii și prostii. M-au supărat întotdeauna indivizii cărora dorind să le arăt luna, ei îmi priveau... degetul !

Doamnelor și domnilor, astăzi e o zi importantă, deoarece reprezentanții membrilor C.A.R.P. „Elena Cuza” din Bârlad sunt chemați să-și analizeze rezultatele și să-i aleagă pe Cei care vor gospodări CASA și OGRADA de ajutor-întrijitor a pensionarilor, cu pricoperea socotirii nevoilor familiei cu creionul, dar, la nevoie, să mature și cu târnul.

Datoria dumneavoastră și a mea este de a-i alege pe cei buni: harnici, cinstiti și neosteniti. Cei cărora nu le plac vorbele de clacă, adică fără nief. Și mi se pare mie că dacă în județul Vaslui și mult dincolo de granițele lui este cunoscută activitatea complexă a Casei Noastre, iar adeseori e folosită ca exemplu de invidiat, e pentru că vizitinel știu să aleagă brumul fără hârtoape. Vizitinel asta se numește simplu și statutar CONSILIU DIRECTOR, condus ferm și rațional de un Om: Nicolae Mihai.

Eu, stimati prieteni, am un foarte dezvoltat simț de observație și o anume perspicacitate în analiza faptelor omenești. Am avut

prilejul, necăutat special de mine, să fie în
focul activităților Casei un timp îndelungat.
Colaborator fiind, a trebuit să conduc cu
detinatorii responsabilităților întregului
mecanism de conducere și execuție a progra-
mului acestei instituții. Colaborarea mea a
fost una practică, nu teoretică. Am dat su-
gestii doar, iar când făceam vreo propunere,
ofeream imediat și soluția utilitară. Așa am
crezut eu de curiozitate, călăuzit și de o
veche învățătură primită de la bunicii mei :
« Pe cei de o potrivă cu tine, ca pe niște frați
să-i iubești ; pe cei mai mari, ca pe niște pă-
rinți să-i cinstești ; iar pe cei mai mici, ca
pe niște copii ai tăi să-i îngrijești ! »

Unii dintre cei care mă ascultă acum
își amintesc, probabil, că și în revista
"Viața noastră" publicam tot asemenea feluri
de învățături, pentru ca cei de după noi
să se învețe cu respectul - de la care toate
cele bune pleacă -, cu hărnicia, cu truda,
toemai pentru a nu uita ce ne spuneau nouă
cândva bătrânii : lenesul pe unde calcă,
mărăcini cresc din pământ ; iar cine mun-
cește rod peste rod scoate.

Dragii mei, Consiliul Director a înțeles că faptele mari se împlinesc cu eforturi la fel. Și mi-a făcut plăcere să-i văd, efectiv, la treabă pe cei din Consiliul Director, să-i observ și să-i admir. I-am respectat văzându-i interesați de rezultatele Casei Noastre. Și dacă i-aș caracteriza pe toți membrii Consiliului Director la un loc, aș rosti expresia: LE PASĂ DE EI, LE PASĂ DE NOI! Ce poate însemna această etichetă? Că fiecare ține la prestigiul lui, la „firma” lui; că fiecare ține la vederea obrazului, pe care niciunul nu-l vrea pătat. Au acceptat să se angajeze în slujba oamenilor - pensionari, acum se străduiesc să răsplătească această onoare.

Iată imaginea fiecăruia, așa cum mintea mea a zugrăvit-o în câteva linii:

Doamna Veruța Tănase, cu statura energică și cu ochii permanent luminoși, e ca albișorul care, în fiecare seară, după alergătura de-o zi, s-ar rușina dacă nu s-ar întoarce cu o încărcătură întreagă de polen pentru aromată și căutată miere.

Domnul Stelian Filip, blând și în banca lui, e ca medicamentul bun la toate, un fel de panaceu care vindecă miraculos.

Pare cuminte, dar pe urs să nu-l trezești
din hibernare...

Domnul Mircea Fitcal, gigantul Anteu,
care păzește, și în lipsă, Casa Noastră de orice
răufăcător, e sletinătorul soluțiilor imposi-
bile pentru altii. Minte dumealui e com-
patibilă cu tenacitatea cu care-și duce la
capăt orice sarcină și nu numai pentru vii...
Uneori te întrebi când se odihnește, fiindcă
în celelalte împrejurări e neobosit.

Domnul Liviu Râncu, distinsul într-un
front impecabil, poartă întotdeauna înțelep-
ciunea la domnia-sa. Calculat și moderat,
așezat la minte și negrăbit în decizii, dum-
nealui e ca un brățar înarmat, gata oricând
de a îndeplini la timp și fără ezitare ordinul.
Așteaptă doar... comanda!

Aceștia sunt, într-o miniatură vizibilă,
membrii plini vii Consiliului Director.

Iar în tron cine îmi sta?

Sta chiar Domnia Sa.

Îl cunosc după veșminte,

Are stopă de... președinte.

N-o mai faceți pe-a vișnai,

E Nicolaie Mihai.

Domnul Nicolaie Mihai are o învestitură

anume, care-mi aduce în minte povestea cu
acei foarte puțini muritori care reușeau să sca-
pe din infern, prin propria lor putere. Aceștia
erau oamenii înzestrați pe care-i iubea Zeus,
ei fiind „plăcuți Zeilor”, pentru însușirile lor.
Președintele Nicolae Mihai e „plăcut Zeilor” sau,
cum se spune în popor, „îi surâde norocul”. El
stie să cărmuiască, e gospodar desăvârșit, cu-
bește oamenii cinstiti și onesti, el însuși este
drept și tolerant, chiar generos, cu cei obidiți.
Cunoaște actul conducerii cum niciunul din-
tre noi nu e în stare. Are energie și de dat
cu împrumut, de aceea trebuie «exploatat»
acum, să i se solicite să mai traga la CAR
măcar o legislatură, de-acum înainte.

Dar asta-i părerea mea personală, obiec-
tivă atât cât se poate și neinfluențată de
vreo intenție ascunsă. Cei care decid în între-
gime sunt delegații, adică dumneavoastră.

Dacă vi se pare că prietenul care vă sunt,
adică bătrânul profesor Gruia Novac, are
destulă dreptate, luați-mi mărturisirea ca
atare și ascultați-mă.

Dacă vă pasă de viitorul acestei Case de
Ajutor Reciproc; dacă vreți ca ea să nu se
scufunde, ca-n niște trecute vremuri de pomina,

când nesătuii plădeau târcoale CAR-ului
din Bârlad, ca porcii la troacă; dacă vreti
ca într-adevăr Casa de Ajutor Reciproc "Elena
Cuza" din Bârlad să fie, în continuare, fanion
și centru de educație - nu numai și numai
pe întrajutorare - luați în seamă vorbele
mele, care v-am fost colaborator chiar până
la adânci bătrânețe. Țineți minte cuvintele
mele, că CARP "Elena Cuza" nu e a mea, și nu
e a Voastră, ci a copiilor și nepoților Voștri,
atât cât va mai exista Bârladul în Ținutul
Tutovei !

Am încredere în înțelepciunea Dumneavoastră !
Așa să vă ajute Dumnezeu !

Dorindu-vă succes, vă îmbrățișează un
bătrân și sincer prieten !

La revedere !

Grigore Novac

2 Martie, 2019

Bârlad - Zorleni

Poetul Petruș Andrei a citit scrisoarea deschisă...

DE-A LUNGUL ANILOR

Mădălina DANIȘ

EVENIMENTE

2018

Anul Centenarului a venit cu belșug la capitolul evenimente culturale. Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a organizat și s-a alăturat activităților organizate de alte instituții cu intenția de a promova valoarea și moralitatea, situându-se în prima linie în ceea ce privește aceste inițiative.

În 2019, Asociația continuă să-și respecte principiile și obiectivele cu aceeași seriozitate, fiind nelipsită de la activitățile literare, artistice, muzicale, alături de membri și colaboratori a căror respect și prețuire o poartă.

20 ianuarie - 22 ianuarie

Aniversarea a 120 de ani de la înființarea Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”.

Inițiativa bărlădenilor de a participa la viața socială și după pensionare, în spiritul solidarității, s-a materializat la constituirea Societății Funcționarilor Publici „Funcționarul-24 Ianuarie 1898 Tutova”. Pornind de la această societate s-a ajuns astăzi la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, Asociația împlinind

în Anul Centenarului 120 de ani de activitate.

Cu această ocazie, la sediul Casei, a fost organizată o slujbă de mulțumire lui Dumnezeu, de pomenire a membrilor decedați și de sfințire, slujbă oficiată de Preasfințitul Ignatie, Episcopul Hușilor, părintele protopop Vasile Lăiu, părintele Chireac Pavliuc Florin și preotul Răzvan Andrei Acostioaiei.

Asociația, „casă a omeniei, a solidarității, o casă a patriotismului și dragostei pentru patrie”, așa cum o caracterizează președintele magistrat pensionar Nicolae Mihai, a fost onorată de prezența reprezentanților C.A.R.-urilor din întreaga țară, inclusiv a Federației Naționale a Pensionarilor din România prin președintele Preda Nedelcu. Aceștia au participat și la lansarea de carte a profesorului Marcel Proca la muzeul „Vasile Pârvan”. Cartea, denumită „Bârladul și Marele Război”, tipărită cu sprijinul Casei, a fost scrisă cu scopul de a scoate în evidență importantul rol jucat de orașul nostru în timpul Primului Război Mondial, în special în ceea ce privește organizarea și activitatea militară. Invitații autorului au fost: doctor Alin Spănu, dr. Silviu Moldovan și dr. Florian Banu, care au

venit tocmai de la București pentru a analiza informațiile expuse în lucrare. După lansarea de carte a avut loc vernisarea expoziției „Bârladul, capitală militară”. Evenimentul a fost realizat în parteneriat cu Consiliul Județean Vaslui și muzeul „Vasile Pârvan”, care au susținut din inimă aniversarea celor 120 de ani.

Adunarea Festivă dedicată celor 120 de ani de existență a Casei și spectacolul aniversar „În anul sacru al Marii Uniri, Descoperă-ți, Române, Marile Iubiri” încheie momentele aniversare din cadrul celor 3 zile. Invitatul de onoare al spectacolului a fost iubitul artist Dinu Iancu Sălăjanu, care a urcat pe scena teatrului „Victor Ion Popa”. Pe scenă au mai evoluat ansamblul „Doina Similei”, Corul „Crizantema”, îndrăgiții soliști Cornel Pleșu și Mihaela Oprea, ansamblurile „Micii Răzeși” respectiv „Răzeșii” din Pogonești, recitatorii Petruș Andrei, Teodora Spînu și actori ai teatrului „Victor Ion Popa”, toți sub bagheta gazdei evenimentului, domnul profesor Gruia Novac.

24 ianuarie - Trenul Unirii, *întâmpinat cu festivități militare de Ziua Unirii.*

Sosirea trenului Unirii în gara din Bârlad a fost filmată de Asociația noastră cu intenția promovării activităților patriotice. Au fost prezenți membri și nemembri ai Casei ce au dorit să-și exprime dragostea pentru patrie, fluturând stegulețe și cântând imnul. La final participanții s-au prins în hora Unirii pentru a marca această zi istorică, așa cum s-a întâmplat în trecut.

26 februarie - Simpozion Bogdan Petriceicu Hașdeu-180 de ani de la naștere.

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” face eforturi constante de a promova

Viața noastră

evenimentele culturale ce întăresc valorile tradiționale, moralitatea și integritatea umană. Cu acest scop sunt organizate simpozioane cu teme variate, susținute de doamne și domni profesori cu o largă experiență care, pe lângă aportul adus vieții culturale, alcătuiesc un cadru armonios de petrecere a timpului liber pentru membri de toate vârstele. Un astfel de eveniment a avut loc la serbarea a 180 de ani de la nașterea scriitorului și filologului Bogdan Petriceicu Hașdeu, în sala „Al. I. Cuza” din incinta Casei. Activitatea a avut loc în colaborare cu Filiala de Științe Istorice Bârlad. Viața și lucrările lui Bogdan Petriceicu Hașdeu au fost prezentate de doamna profesoară Oltea Rășcanu Gramaticu, profesorul universitar doctor Nicolae Crețu și profesorul Simion Bogdănescu. Aceștia, datorită pregătirii desăvârșite, au reușit să evidențieze importanța operelor scriitorului și filologului român pentru istoria, cultura și societatea noastră.

1 martie - *Simpozion: „Grigorie Leu, Episcopul Hușilor, martir al neamului românesc”*.

În anul Centenarului se împlinesc 69 de ani de la trecerea la cele veșnice a Episcopului Grigorie Leu al Hușilor, Episcop ce a păstorit la Huși în perioada 1940-1949, până la desființarea abuzivă a Episcopiei. În sala de ședințe a protopopiatului Huși, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ignatie, actualul Episcop al Hușilor, au avut loc o serie de evocări despre viața lui Grigorie Leu. Invitații, bine informați despre subiect, au fost domnul academician Ioan Hadârcă, domul profesor Costin Clit și domnul colonel (r) Mihai Gheorghiu. Evenimentul a fost filmat la inițiativa Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad în scopul promovării actelor culturale și educative.

8 martie - *Sărbătorirea Zilei femeii - Conferința „Maria, o regină între femei”*

Cu ocazia sărbătoririi Zilei Internaționale a Femeii am ales să ne amintim, în cadrul unui simpozion organizat de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, de cea mai importantă figură istorică feminină, Regina Maria. Despre viața ei au vorbit principalii invitați: doamna profesor Maria Marin, poetul Petruș Andrei și profesorul Gheorghe Gherghie.

Recunoscută pentru frumusețea sa, pentru calitățile diplomatice, mamă, soție și reprezentanta iubită a poporului român, Regina Maria a fost exemplul unui real conducător ce a pus patria înainte de toate.

9 martie - *Vizita delegației din Republica Moldova la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor și spectacolul „...de la Râm ne tragem, și cu a lor cuvinte ni-s mestecate...”*

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a primit vizita unei delegații din Republica Moldova, formată din reprezentanți oficiali ai comunei Manta, profesori și educatori, în frunte cu doamna primar al comunei, Violeta Hîncu. După primirea invitațiilor și vizitarea sediului Casei, mușafirii și personalul angajat al Casei s-au adunat în sala „Al. I. Cuza” pentru a marca această întâlnire de suflet. Cu acest prilej au susținut alocuțiuni profesorii: Maria Marin, Grigore Doinița, Munteanu Lucia, Gheciu Rodica, preotul Ghimuș Iulian, preotul protopop Vasile Lăiu și comisarul șef Vasile Chelaru.

11 martie - *Spectacol: „Sub Semnul Centenarului”-ne încântă grupul vocal Ad Libitum Voices din Cluj, grup ce reușește să îmbine cu măiestrie muzica pop cu cea de operă.*

25 martie - *Adunarea Generală a Reprezentanților membrilor Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”*.

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” își urmărește cu seriozitate obiectivele drept pentru care, anual, acestea sunt revizuite, sunt luate în considerare observațiile și aprecierile membrilor reprezentanți pentru a îmbunătăți performanțele și eficacitatea. Lucrările Adunării Generale s-au desfășurat la Căminul Cultural din comuna Șuletea, județul Vaslui la care au participat președintele magistrat pensionar Mihai Nicolae, Consiliul Director, membri delegați din mediul urban și rural și personalul angajat. Adunarea s-a încheiat cu un spectacol artistic ce a adus pe scenă artiști din Bârlad și Șuletea.

27 martie - *Dezbatere: „Basarabie, Basarabie, Scumpă icoană în inimă purtată” și comemorarea eroului unionist lt. Col. Gh. Andronache - ceremonie militară și religioasă la cimitirul Eternitatea.*

Sala „Al. I. Cuza” din incinta Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a găzduit un eveniment organizat în parteneriat cu Primăria Bârlad, Consiliul local, Protopopiatul Bârlad și Garnizoana Bârlad. Deoarece suntem în anul Centenarului, Asociația noastră face tot posibilul de a consolida legăturile cu frații de peste Prut. Cu acest prilej au fost prezenți invitați de seamă: primarul Ion Vlas din Biești, Republica Moldova, Mihai Papucșef de redacție la editura Știința din Chișinău și directorul tehnic, Curcubăț Veaceslav, precum și nepoții marelui unionist lt. Col. Gheorghe Andronache, anume doamna Gabriela Mocioacă și Vladimir Popa.

Pentru a nu uita faptul că istoria ne unește, faptul că aparținem aceluiași popor, am ales să comemorăm pe unul din eroii neamului, născut la Biești. Perioada istorică, actele de curaj și patriotism ale lui Gheorghe Andronache au fost punctate de doamna profesoară Maria Marin și domnul profesor Marcel Proca.

5 mai - *Vizita delegației Myosotis*

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a avut onoarea de a primi vizita doamnei Carol R. Daniel, fondator și președinte al Asociației Myosotis România. Datorită ei s-au înființat centre de asistență medicală, socială și educațională gratuite în orașul nostru pentru grupurile vulnerabile. Delegația asociației Myosotis a mai fost alcătuită din Mihai Popa, directorul executiv, Loredana Dobrin- psiholog, Claudia Bulgaru-asistent social, Elena Rusu-asistent social, Iuliana Manolelogoped, Paulina Cernat- personal auxiliar la Centrul de Zi „Casa Esme”. După vizitarea sediului, invitații au avut parte de un program muzical-artistic desfășurat în sala „Al. I. Cuza”, unde au urcat pe scenă copii și tineri talentați din Bârlad și din localitățile înconjurătoare.

8 mai – *Dezbateri „Am fost, suntem, vom fi!”*

Țara noastră a răzbătut prin greul istoriei, învățând să își păstreze identitatea națională și libertatea. Cu sânge și vieți pierdute s-a scris destinul acestui colț de lume, din moment ce soarta ne-a dat o poziționare strategică delicată. Cu toate acestea suntem încă stăpâni pe aceste plaiuri pe care încercăm zi de zi să le cinstim.

Cu această dorință în inimă, în cadrul comemorării Zilei Europei, a Independenței României și sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, împreună cu Primăria Bârlad, Consiliul local, Cercul militar și Protopopiatul au organizat o dezbatere. Desfășurată în incinta Casei, dezbateră a fost condusă de profesorii: Maria Marin, Monu Elena, Costel Pascaru, Lucia Munteanu, Petruș Andrei, preotul Andrei Răzvan Acostioaie, Voiculescu Gheorghe- veteran de război și Roxana Miron Feraru- viceprimar al Bârladului.

12 mai - *Vizita delegației de la Pucioasa*

Suntem mereu deschiși să învățăm de la semenii noștri, drept urmare Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a primit cu drag vizita delegației de la C.A.R.P. Pucioasa cu scopul schimbului de experiență și dezvoltării profesionale.

15 mai - *Simpozion „Religiozitatea lui Mihai Eminescu”*

Dumnezeu este în fiecare din noi și lucrarea sa se face simțită prin munca fiecăruia. Acest lucru îl simțim cu precădere în operele poetului de geniu, Mihai Eminescu, de care dorim să ne amintim cât mai des posibil în anul Centenarului. La biserica „Sfântul Ilie” din Bârlad a avut loc un simpozion la care au fost invitați: Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, profesorul universitar Nicu Gavriluță, directorul editurii „Junimea”- Lucian Vasiliu și profesorul Gruia Novac. Aceștia au împărtășit cu cei prezenți tainele unei lecturi în profunzime a marelui poet român.

6 iunie - *Lansare de carte: Banca, așezările de pe șes*

Profesorii Gheorghe Gherghe, Grigore Doinița și Sidonia Elena Diaconu sunt cu totul dedicați cunoașterii și

redescoperirii plaiurilor natale. Munca lor de cercetare și documentare s-a cristalizat sub forma cărții „Banca, așezările de pe șes.” Lansarea cărții a avut loc în incinta Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor . „Elena Cuza”, sala „Al. I. Cuza”, locul special amenajat pentru promovarea culturii, a valorilor tradiționale și a moralității.

Au prezentat alocuțiuni: profesorul Apostol Nicu, poeta Dorina Stoica, doamna Ghimuş Costina Alina, profesorul Petruș Andrei și profesoara Elena Monu. Momentele artistice nu au lipsit, fiind susținute de Denisa Toma, Raluca Toma și doamna educatoare Silvia Pîslaru.

Evenimentul s-a desfășurat în parteneriat cu instituții de învățământ și de cultură din localitatea Manta, raionul Cahul reprezentată de doamna primar Violeta Hâncu, domnul director al Teatrului din Cahul- Gheorghe Mândru, profesori și elevi.

6 iunie - *Spectacol aniversar dedicat sărbătorii Centenarului Marii Uniri - „România de ieri, România de azi, România de vis”, spectacol ce se înscrie în activitățile proiectelor educaționale transfrontaliere.*

Deși România de azi nu mai are forma și componența României de

din Republica Moldova au hotărât să sărbătorească românește cu muzică și dans.

19 iunie - *Vernisaj Glas de copil, icoană și har.*

Orașul nostru încearcă să își ghideze cât mai bine tinerii locuitori și încurajează activitățile ce au la bază datina creștină. Astfel Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a hotărât să participe prin reprezentanții săi la expoziția organizată de Cercul de Pictură-Desen din cadrul proiectului **Glas de copil, Icoană și har.** Lucrările copiilor au fost realizate sub atenta și binevoitoare îndrumare a Ralucăi Dănăilă, iar prezentarea a fost susținută de domnul profesor Dionisie Gradu. Harul curge nesfârșit prin inimile copiilor, lumina emanată de picturile lor fiind dovada strădaniei și dragostei cu care au lucrat.

24 iunie - *Ziua Universală a lei*

la este cămașa tradițională românească de sărbătoare, confecționată din pânză albă, bumbac, in sau borangic și împodobită cu mărgelile și broderii la mâneci și la gât. Pentru a cinsti acest simbol al tradițiilor noastre, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad a organizat Marșul

acum 100 de ani, toți simțim românește. Tradițiile, limba și portul ne unesc sub același steag, iar inimile noastre nu au încetat să bată pentru înfrățire. Cu ocazia anului 2018, anul Centenarului, tineri artiști din localitățile din jurul Bârladului, împreună cu cei din localitatea Manta și raionul Cahul

Tradițional cu ocazia zilei de 24 iunie- Ziua Universală a lei. Casei s-au alăturat Primăria Bârlad, Consiliul Local Bârlad, Asociația Femeilor Întreprinzătoare și Asociația Proiect Moldova. Participanții, tineri și bătrâni, membri și nemembri ai Casei au purtat fără excepție câte o ie, defilând cu mândrie de la sediul

Asociației până în Grădina Publică din Bârlad. Aici, la Teatrul de Vară a avut loc și un spectacol cu muzică și dansuri populare.

26 iunie – *Expunerile*: „*Drapelul de luptă-simbol al onoarei și gloriei militare*” și „*Patria înainte de toate*”

În cinstea simbolului național care i-a însuflețit pe români în momente grele de luptă, dar și de bucurie-drapelul, dedicăm ziua de 26 iunie sărbătoririi sale. Data a fost aleasă în amintirea momentului când, în timpul Revoluției de la 1848, tricolorul roșu-galben-albastru a fost adoptat ca simbol al națiunii române.

Expunerile pornind de la această temă au fost susținute de colonelul (r) Paul Valerian Timofte și mr. (r) profesor Moga Miluță. Programul social-istoric a fost completat de momente artistice susținute de nepoții membrilor Casei, respectiv de doamna profesoară Mihaela Oprea și Ansamblul „Răzeșii” din Pogonești.

15 iulie - *Vizita delegației din Vergèze*

Se spune că esențele tari se țin în sticleuțemici. Această vorbă se potrivește de minune gimnastelor care au vizitat în această zi sediul CAR.P. Elena Cuza. În cadrul unui program de schimb de experiență privind domeniul sportiv desfășurat între Bârlad și orașul francez Vergèze, am fost onorați cu vizita delegației formată din domnul primar René Balana, doamna viceprimar Isabelle Débrie, doamna Michelle Teyssier, tot viceprimar, domnul Michel Legrand și antrenorele de gimnastică Tatiana Popa și Gabriela Iordăchiță, care au însoțit micuțele sportive Nine, Marianne, Pauline, Eve, LiuLi, Matilde și Thais. Acestea au participat în zilele următoare la concursul „Cupa prieteniei” alături de îndrăgitele noastre gimnaste bârlădene.

18 iulie - *Simpozion: Patriarhul Miron Cristea, făuritor al Marii Uniri*

Libertatea și unitatea poporului român au o sursă trainică, a cărei bază o reprezintă credința în Dumnezeu. În momentele de cumpănă, glasul binecuvântat al preoților ortodocși a avut harul de a ne menține uniți, de a susține flacăra dorinței de unire și libertate în inimile noastre. Acest lucru l-a făcut și primul patriarh al

României, Miron Cristea. Pentru a păstra vie amintirea sa, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a avut inițiativa organizării unei slujbe de comemorare ce s-a desfășurat la Biserica „Sf. Dumitru” din Bârlad și a unui simpozion. Găzduit în sala „Al. I. Cuza a Casei”, simpozionul a constat în expunerile preotului paroh Martin Daniel, preotului paroh Cozma Laurențiu, preotului protopop Vasile Lăiu, profesorilor Petruș Andrei, Zâna Tămășanu, Costică Giurcanu, Maria Marin și a președintelui Mihai Nicolaie.

27 iulie - *Simpozion: Imnul - Simbolul Unității și Identității Noastre Naționale*

În sala „Al. I. Cuza” a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” au fost prezenți, pentru a susține simpozionul dedicat Zilei Imnului de Stat: profesorul Dan Ravaru, care a evidențiat importanța imnului național pentru păstrarea unității și identității naționale, în special în momentele de cumpănă, colonelul (r) Focșa Mihai Ștefan, care a pus accentul pe lupta pentru supraviețuire a poporului român ca o unitate cu drepturi depline, recunoscută de marile puteri, comandorul aviator (r) Gheorghe Ștefan, ce a vorbit despre rolul pilotului militar Vasile Niculescu în războiul pentru întregirea neamului și conferențiarul dr. Univ. Amititeloaie Alexandru, ce a prezentat rolul Ligii Culturale în menținerea conștiinței naționale.

Evenimentul cultural a fost complet datorită momentelor literar-artistice susținute de Nicolae Ghețău, cantautorul de muzică folk Ion Chiriac, recitatorul Dan Ailincăi, corul „Crizantema”, poetul Petruș Andrei și Ansamblul „Răzeșii” din Pogonești.

18 august - *Marșul Centenarului*

De 100 de ani, pe același pământ strămoșesc, ne ducem traiul greu încercat de istorie. În inimile noastre încă bat flăcările unirii în timp ce țara ne cheamă să ne reamintim de unde am venit și câte sacrificii s-au făcut pentru a putea spune liber astăzi că aparținem trupului mamei noastre, România. Bucuria și tristețea își dau mâna la ceas aniversar pentru unitate, fără însă a uita că trupul țării nu este cu totul întregit.

Cei care nu au uitat acest lucru s-au alăturat Marșului Centenarului.

Drumul inițiatorilor acestui marș a trecut prin Bârlad și se îndreaptă spre Chișinău până unde este purtată flacăra centenarului, simbol al speranțelor și aspirațiilor noastre.

25 august - *Conferința: „Unitate, libertate și responsabilitate în viața tinerilor”*

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a luat parte la prima ediție a Întâlnirii Tinerilor Ortodocși din Vaslui. Peste 1000 de tineri, uniți prin credința în Dumnezeu, au asistat, la Teatrul de Vară din Vaslui, la conferința susținută de mult îndrăgitul preot Constantin Nacula și la o lansare de carte. Evenimentul, desfășurat cu binecuvântarea Preasfințitului Preot Ignatie, Episcopul Hușilor, a avut în primul rând un scop educativ, Episcopia Hușilor și Asociația Tinerilor Ortodocși din Vaslui dorind să vină în ajutorul tinerilor prin îndrumare, sfaturi înțelepte și dezvoltarea simțului de comuniune. Organizatorii s-au bucurat de sprijinul Consiliului Județean Vaslui, Primăriei Vaslui și Inspectoratului Școlar Județean.

30 august - *Simpozion: „Limba noastră cea română o-nvățăm iară și iar...”*

Cu ocazia sărbătoririi Zilei Limbii Române, Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad a găzduit întâlnirea absolvenților Facultății de Filologie din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași, promoția din anul 1970 „Constantin Ciopraga”. Au luat cuvântul domnii profesori Petruș și Livia Andrei, cei mai curajoși reprezentanți ai promoției care sunt și membri ai Casei și colaboratori de seamă. Întâlnirea a avut parte și de momente artistice susținute de Toma Denisa Maria- la pian, Elvis Grigoruță și Lorena Cucu- tineri și talentați interpreți de muzică populară și profesorul pensionar Nicolae Ghețău.

9 septembrie - *Expoziția de cartofilie „Costume și dansuri populare europene”*

Cu ocazia sărbătoririi Anului Centenarului Marii Uniri și a Zilelor Europene ale Patrimoniului Cultural, Consiliul Județean Vaslui, Muzeul „Vasile Pârvan”, alături de colecționarul și profesorul Ștefan Andronache, au planificat o expoziție de costume

și dansuri populare europene sub forma cărților poștale. Am regăsit reprezentate țări precum Franța, Spania, Portugalia, Suedia, Ucraina și chiar România. Expoziția a fost vernisată de etnologul vasluian Dan Ravaru și însuși colecționarul Ștefan Andronache, care a povestit întâmplări din locurile vizitate pentru a-și îmbogăți colecția și a face posibil acest vernisaj.

27 septembrie - *Nunta de Aur - Bârlad, 2018: Slujba religioasă și masa festivă*

Iubirea animă, iubirea însufletește, însă trecerea anilor, greutățile vremii sculpează corpul dragostei dintre doi oameni în forme imprevizibile. Mai există oare dragoste după 50 de ani petrecuți împreună? Există cupluri care au curajul să ne spună că da, cupluri ce au clădit împreună timp de zeci de ani, pe care Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, Primăria și Consiliul local Bârlad și Protopopiatul Bârlad au hotărât să-i cinstească și să îi celebreze.

Domnul primar al Bârladului, Dumitru Boroș, rostea în discursul său: „Unirea se construiește și se apără în fiecare zi”. Putem spune că aceasta este valabil și pentru unirea dintre miri care, așa cum s-a întâmplat cu 50 de ani în urmă, au participat la slujba religioasă de mulțumire oficiată la biserica Sf. Mina de către un sobor de preoți condus de părintele consilier Vladimir Beregoi.

După slujbă cuplurile au fost invitate la masa festivă în incinta restaurantului „Royal”. Momentele artistice au fost susținute de: formația „Tribut” din Murgeni, formația „Royal 90” din Bârlad, Ansamblul Folcloric „Răzeșii” din Pogonești, prof. Mihaela Oprea, Aneta Matei, Tudor Macovei-elev la Școala de Muzică și Arte Plastice „N.N.Tonitza” din Bârlad și Epure Lucian. Aceasta nu a fost totul deoarece atmosfera a atins punctul culminant la sosirea invitaților speciali: Pavel Stratan, Matilda Pascal Cojocărița împreună cu Horațiu și Ștefan Cigu și Maria Costioaia.

Cuplurile sărbătorite au primit din partea C.A.R.P. coșuri cu bunătăți și ajutoare nerambursabile.

30 septembrie - *Spectacolul concurs „Viața e frumoasă când știi să o trăiești!!!”*

Alături de cetățeni ai comunei Manta din Republica Moldova, reprezentanții oficiali și membrii Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” au celebrat bucuriile vieții din timpul vârstei de aur. Deoarece la 1 octombrie se serbează Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, Primăria comunei Manta, reprezentată de doamna primar Violeta Hîncu, a organizat un spectacol concurs. Dintre gazde, sarcina de a prezenta concursul i-a revenit doamnei consilier raional de la Cahul, Tatiana Seredenco. Deși dintre participanți au predominat seniorii, spre uimirea noastră, persoanelor tinere nu le-au lipsit reprezentanții. Ansamblul „Senioritele” și ansamblul „Florile tinereții”, cu numele lor grăitoare, au reprezentat comuna Manta, iar Bârladul a avut ca reprezentat ansamblul „Hora”. Participanții concursului au cântat, au dansat, au interpretat roluri în scenete, au recitat și au interacționat cu publicul. Umore, ingeniozitatea, replicile cu tâlc nu au lipsit. Chiar putem spune că seniorii noștri au talente ascunse, putând oricând să cocheteze cu artele frumoase.

23 octombrie - *Simpozion: Armata Română și Marea Unire*

Simpozionul a fost organizat de către Primăria Municipiului Bârlad, Consiliul Local Bârlad, Cercul Militar, reprezentat de M.m.pr. Ursu Eduard Lucian, Asociația de Științe Istorice Filiala Bârlad, având ca parteneri Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, muzeul Vasile Pârvan, Școala gimnazială „Iorgu Radu”, Colegiul Tehnic „Al. I. Cuza”, Biblioteca „Stroe Belloescu” și Societatea Numismatică Română- Filiala Bârlad. În prim plan s-a aflat doamna profesoară de istorie, Maria Marin, îndrăgita colaboratoare a Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor, ce a dat viață momentelor istorice de mare importanță la care a participat armata română de-a lungul timpului. Nu a lipsit de la eveniment colonelul Costel Sorin Balan, comandantul Garnizoanei Bârlad, exemplul viu al curajului și profesionalismului armatei noastre. Simpozionul a avut și momente poetice intense susținute de muzeograful Alina Butnaru și actorul Simon Salcă.

23 octombrie *Onoare, Cinstire, Recunoștință Hainei Militare și Eroilor*

Națiunii Române

Ziua de 23 octombrie a fost o zi deosebit de frumoasă, iar spectacolul organizat de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, Cercul Militar Bârlad și Protopopiatul Bârlad ne-a făcut să simțim cu toată inima atmosfera de sărbătoare.

Distinsele doamne ale corului „Crizantema” din cadrul Casei de Ajutor Reciproc, dirijate cu eleganță de doamna profesor Mihaela Oprea, au deschis evenimentul cu imnul României, ca mai apoi să ne încante cu muzica și versurile semnificative ale cântecelor patriotice. Alături de seniori, au urcat pe scena Cercului Militar și tineri precum: corul „Bucuria copiilor”, Mihai David, Mihnea Oprea, Cucu Lorena, Grigoruță Elvis Petrișor, care au recitat și interpretat cântece românești, purtătoare de tradiție.

Dacă sunteți de părere că actualul conflict între generații ne împiedică să lucrăm împreună, nu ați urmărit grupul vocal- instrumental „Doina Similei” și ansamblul folcloric „Răzeșii” din Pogonești.

Atât seniori cât și copii și adolescenți au înseninat sufletele prin momentele lor artistice întâmpinate cu aplauze și zâmbete.

27 octombrie - *Vizita delegației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad în localitatea Deda, județul Mureș cu ocazia spectacolului „Din suflet românesc”, spectacol dedicat Centenarului Marii Uniri*

La poalele munților Călimani, în localitatea Deda, Asociația noastră, împreună cu Primăria din Deda au participat la organizarea unui spectacol cu dansuri populare românești, cântece tradiționale și poezii patriotice. Zona Moldovei a fost reprezentată de ansamblul folcloric „Răzeșii” din Pogonești, coordonat de domnul învățător Dumitru Andrei. Aceștia ne-au încântat cu o suită de dansuri și cântece patriotice, pregătite cu toată dragostea și disciplina de membrii ansamblului ce reunește atât tineri cât și seniori. Spiritul patriotic a fost alimentat de reprezentațiile pline de ardoare ale recitatorului vasluian, Dan Ailincăi.

Ardealul a avut și el reprezentanți de seamă în persoana ansamblului folcloric „Cununa Călimanilor”, ce l-au avut drept coordonator pe domnul

profesor Gabor Vasile și interpretelor de muzică populară Ilinca Fărcaș, Alexandra Stoian, Ionela Matei.

La manifestare au luat cuvântul: președintele Casei de Ajutor Reciproc „Elena Cuza Bârlad”, Nicolae Mihai, consilierul mr. (r). Mircea Fitcal și gazda evenimentului, doamna primar Lucreția Cadar.

11 noiembrie - Lansarea de carte „Prestigioși cărturari ardeleni în istoria culturală a Bârladului”, Antologie omagială dedicată Marii Uniri la Centenar, autor Mihai Luca

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a găzduit în sala „Al. I Cuza” lansarea de carte a unui autor trecut în neființă, anume profesorul Mihai Luca. Despre lucrările și despre viața sa au vorbit: doamna profesoară Doina Boholțeanu, domnul profesor Teodor Pracsu, părintele Acostioaei Răzvan-Andrei de la Parohia „Sfântul Dumitru” Bârlad, domnul conferențiar doctor Coriolan Păunescu, domnul doctor Laurențiu Chiriac și Mădălina Daniș din cadrul Departamentului de Comunicare și Relații Publice și domnul profesor Petruș Andrei. Au mai luat cuvântul domnul profesor Gruia Novac și domnul profesor Gheorghe Gherghie.

26 noiembrie - Spectacol „Copacul trup din trupul țării sfânt”

Pe scena teatrului „Victor Ion Popa” s-a întors mult apreciatul și iubitul grup muzical Ad Libitum cu ocazia celebrării Anului Centenarului Marii Uniri. Pentru a crea o atmosferă artistică deosebită, momentele muzicale au fost însoțite de momente poetice susținute de membrul-pensionar al Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”- profesorul Gruia Novac, de Simon Salcă- actor al teatrului, muzeograful Alina Butnariu, profesorul și poetul Petruș Andrei.

29 noiembrie - Lansare: Carte Veche în Colecția Bibliotecii Municipale „Stroe S. Belloescu” Bârlad

Evenimentul a fost dedicat Centenarului Marii Uniri și celor 112 ani de lectură publică la Bârlad. Dintre organizatori enumerăm: șef serviciu al Bibliotecii „Stroe S. Belloescu”- Cristina Vizitiu, cu implicarea doamnelor bibliotecar de la Sala de Lectură, Secția Împrumut Carte Adult și Secția

Catalogare. În perioada 2017-2018 cărțile vechi au fost expertizate prin finanțarea Primăriei și Consiliului Local Bârlad, iar pentru a prezenta roadele muncii au fost prezenți ca invitați: conf. Univ. Dr. Igor Cereteu, dr. Ion Volcu, profesor Ionel Duma. Pentru a-și exprima considerația față de reușita demersului, au mai luat cuvântul domnul profesor Gruia Novac, domnul profesor Vasile Cărcotă și domnul avocat Ioan Ciobanu.

1 decembrie - Ziua Națională a României Bârlad 2018

La 1 decembrie 2018, într-o zi friguroasă de luni, au avut loc ceremonialul religios și festivitățile militare dedicate Zilei Naționale a României, prilej cu care s-au împlinit exact 100 de ani de la Marea Unire. Evenimentele au început în fața Primăriei Municipiului Bârlad unde, în frunte cu părintele protopop Vasile Lăiu, un sobor de preoți a oficiat ceremonialul religios. Acesta a fost urmat de cântece patriotice și de momente artistice susținute de actorii Teatrului „Victor Ion Popa” Bârlad. Dintre personalitățile de seamă ale județului, au fost prezenți pentru a susține alocuțiuni prefectul Vasluiului- jurist Eduard Popica, președintele Consiliului Județean Vaslui- Dumitru Buzatu și deputatul Adrian Solomon. Li s-au alăturat apoi generalul rez. Rotaru Nicolaie și primarul Bârladului, avocatul Dumitru Boroș. În semn de omagiu adus făuritorului Unirii, s-au depus coroane la statuia domnitorului Alexandru Ioan Cuza. De această zi festivă s-au bucurat membri și nemembri ai Casei de Ajutor Reciproc „Elena Cuza”, iar cei care nu au fost prezenți au putut viziona filmarea momentului aniversar.

19 decembrie - Spectacol „Ca unei

Icoane mă închin Maicii mele, ROMÂNIA MARE!”

Inspectoratul Școlar Județean, reprezentat de doamna inspector general Gabriela Plăcintă, Palatul Copiilor Vaslui, Primăria Municipiului Bârlad, reprezentată de domnul primar Dumitru Boroș și doamna viceprimar Roxana Miron-Feraru, în parteneriat cu Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” au pus la cale un minunat spectacol închinat sărbătoririi a 100 de ani de la Marea Unire. Ce alt moment mai oportun pentru a susține dezvoltarea tradițiilor și obiceiurilor românești, a românismului și a dragostei de țară decât în ajun de Crăciun? Ansambluri, grupuri și soliști din tot județul Vaslui au urcat pe scena teatrului „Victor Ion Popa”, creând o atmosferă magică. Fiecare artist a primit pachete cu bunătați din partea organizatorilor pentru a se bucura în avans de venirea lui Moș Crăciun.

22 decembrie - Spectacol: De-ar învia Moșii și Strămoșii noștri, n-ar încăpea în toată România!

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, reprezentată de domnul președinte Nicolaie Mihai, împreună cu Cercul Militar Bârlad, reprezentat de M.m.pr. Ursu Eduard Lucian, au organizat un deosebit spectacol dedicat tuturor celor care așteaptă cu sufletul la gură nașterea Domnului și pe Moș Crăciun. Gazda evenimentului a fost interpretul de muzică populară, artistul băcăuan George Cojocărescu. În prim plan au fost dansurile tradiționale, caracteristice sărbătorilor de iarnă, tinerii patrioți care le-au pus în scenă ducând mai departe valorile românești și obiceiurile dragi tuturor.

22 decembrie - Comemorarea

eroilor *Revoluției de la 1989*

La monumentul eroilor din cimitirul „Eternitatea” Bârlad a avut loc ceremonialul militar și religios prin care au fost comemorați cei căzuți în lupta pentru libertate în anul 1989. Pentru a cinsti amintirea celor decedați au fost prezenți primarul Bârladului, avocat Dumitru Boroș, protopopul Bârladului, Vasile Lăiu, președintele Asociației Revoluționarilor din Decembrie 1989-Filiala Bârlad și reprezentanții Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”: domnul președinte Mihai Nicolaie, domnul consilier inginer Filip Stelian și doamna consilier Tănase Veruța.

2019

13 ianuarie - *Evenimentul cultural „Eminescu sunt eu”*

Activitatea s-a desfășurat la Centrul Cultural „Mihai Eminescu”, la inițiativa Primăriei și Consiliului Local Bârlad, în colaborare cu Asociația Bibliotecarilor din România. Expunerile au fost dedicate scrierilor eminesciene, aflându-ne în preajma sărbătoririi a 169 ani de la nașterea poetului național, Mihai Eminescu. Autorii expunerilor au fost profesorii: Gruia Novac, Theodor Pracsu, Petruș Andrei, Laurențiu Chiriac și Roxana Galan, evenimentul fiind moderat de Geta Modiga. În încheiere, elevele Bejinariu Raluca, Botaș Claudia, Parpalea Ana Maria, sub îndrumarea profesorului Corneliu Pleșu, au susținut un moment artistic muzical. Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, respectând obiectivul de a promova toate activitățile culturale din zonă, a realizat filmarea activității pentru ca aceasta să poată fi vizualizată de doritori în mediul online.

14 ianuarie - *Programul literar artistic „Eminescu-Mărturia mândră a sensibilității române”*

Programul s-a desfășurat în sala „Al. I. Cuza” a Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad cu ocazia Zilei Culturii Naționale, avându-l ca reprezentant de seamă pe „Luceafărul poeziei românești”. În cinstea operei marelui poet, s-au susținut alocuțiuni, s-au recitat poezii, s-au citit eseuri și au fost interpretate cântece sugestive. La acest demers și-au adus contribuția doamna profesoară Lucia Munteanu, profesorul

și poetul Petruș Andrei, profesorul Neculai Ghețău, doamna profesoară Alexandrina Pascal și Mădălina Daniș, din cadrul Departamentului Relații Publice și Comunicare. Cei prezenți s-au putut bucura de momente muzicale oferite de doi membri ai ansamblului folcloric „Plaiuri Băcăuane”, respectiv George Cojocărescu și Neica Trandafir.

22 ianuarie - *Simpozion: România Modernă 160*

În colaborare cu Societatea de Științe Istorice- Filiala Bârlad, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad a organizat simpozionul cu tema unirii principatelor românești Moldova și Țara Românească la 24 ianuarie 1859. Pornind de la această temă au luat cuvântul doamna profesoară Oltea Rășcanu Gramaticu, președintele Societății de Științe Istorice- Filiala Bârlad, domnul profesor Costel Pascaru și profesorul Costică Giurcanu, președintele Asociației Numismatice din România- filiala Bârlad.

24 ianuarie - *Ziua Unirii Principatelor Române*

Evenimentul dedicat Unirii Principatelor Române a constatat în festivități militare și religioase ce au avut loc datorită inițiativei Garnizoanei Bârlad și Cercului Militar Bârlad. La aceste activități Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor a participat prin reprezentantul său, domnul consilier Râncu Liviu, în semn de prețuire pentru faptele strămoșilor noștri, pentru sacrificiul lor și în semn de respect față de trecutul poporului nostru, mai ales că Unirea s-a făcut de către domnitorul bârlădean, Alexandru Ioan Cuza. Tot Asociația a făcut posibilă filmarea evenimentului ce poate fi vizualizată pe internet.

2 martie - *Lucrările Adunării Generale Ordinare a C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad*

După o perioadă de aproape 9 ani, conducerea Casei de Ajutor a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad a putut culege roadele planificărilor și strategiilor de lungă durată. Cu scopul alegerii noilor organe de conducere, 61 de delegați, reprezentanți ai celor peste 30.000 de membri, au analizat realizările prezentate în cadrul Adunării din perioada 2010-2018, realizări

detaliată în rapoartele primite anterior de către participanți. Majoritatea aprecierilor au fost pozitive, eforturile conducerii Casei până la începutul anului 2019 având urmări trainice și vizibile. Rezultatele voturilor au fost: desemnarea magistratului pensionar Nicolaie Mihai ca președinte al Asociației, în funcția de consilieri: domnul Mircea Fitcal și doamna Veruța Tănase și doamnele Iftimie Virginia, Munteanu Maria și Cocioabă Elena pentru funcțiile de cenzori.

Adunarea a avut loc la Centrul Social Cultural din comuna Zorleni, județul Vaslui, unde toți participanții au avut bucuria vizionării unui spectacol de muzică și dansuri populare, oferit de către organizatori.

6 martie - *Spectacol dedicat Zilei Femeii - „Zâmbete în Martie”*

Cu ocazia începutului anotimpului de primăvară, anotimp al renașterii și al frumosului, pe scena Teatrului „Victor Ion Popa” din Bârlad, la inițiativa Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” au urcat muzicieni aflați pe drumul perfecționării, dar și artiști de talie internațională. În deschidere au cântat elevi ai Școlii „N. N. Tonitza” la pian, flaut și vioară, dovedind încă o dată măiestria de care au dat dovadă la competițiile locale și naționale. Grupul de renume internațional, așteptat cu sufletul la gură de către public a fost cvartetul vocal-instrumental Amadeus al cărui stil este classical crossover și pop. Nu întâmplător cele 4 membre sunt femei, spectacolul reprezentând și un omagiu adus femeii cu ocazia Zilei de 8 martie.

9 martie *Lansare de carte Iftene Cioriciu : „Îngerul din lacrimă”*

Biblioteca „Stroe S. Belloescu” din Bârlad a găzduit un eveniment emoționant dedicat vieții și scrierilor

poetului Iftene Cioriciu. Acesta a fost membru al Casei de Ajutor a Pensionarilor „Elena Cuza”, un om care a prețuit valorile tradiționale românești și care a promovat dragostea pentru țară. Cu ocazia lansării volumului său de poezii, familia, prietenii și cunoștințele au depănat amintiri despre autorul care ar fi împlinit 62 de ani la data de 8 martie. Acest aspect a făcut lansarea cu atât mai răscolitoare, în special pentru fiica poetului, căreia i-a aparținut inițiativa organizării activității.

9 martie - Mărțișorul Înțelepciunii

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a organizat un eveniment dedicat membrilor, dar la care au putut participa și nemembri, cu ocazia sărbătorilor de început de primăvară, respectiv Zilele de 1 și 8 Martie. Intenția organizatorilor a fost aceea de a crea un cadru propice socializării și încurajării bunăstării, artiștii de muzică populară creând o atmosferă minunată care a venit în completarea mesei festive. Atât tinerii cât și vârstnicii care au ales să petreacă în acest fel ziua de 9 martie s-au bucurat de prezența și reprezentațiile formației Royal 90, a doamnei profesoare de muzică Mihaela Oprea, a interpreților Alexandru Brădățan, Diana Stoica, Angelica Flutur și George Cojocărescu.

15 martie - Dezbateri: Rapsozi ai limbii românești! Arc peste timp!

Profitând de sfârșitul lunii februarie și începutul lunii martie, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a organizat o manifestare în cinstea a 3 mari scriitori români care s-au născut în această perioadă. Este vorba de Bogdan Petriceicu Hașdeu, Ion Creangă și George Topîrceanu, despre care au vorbit profesorii Alexandrina Pascal, Lucia Munteanu, Petruș Andrei, Cîrcotă Vasile, învățătorul Andrei Dumitru și Daniș Mădălina, reprezentantă a Departamentului de Comunicare și Relații cu Publicul. Menținându-ne credința în faptul că limba română este instrumentul sufletului de a-și exprima bucuria, tristețea, amărăciunea și speranța, nu am putut să nu profităm de șansa de a readuce în prim plan limba și literatura română cu ajutorul oamenilor de valoare, colaboratori ai Casei.

27 martie - Slujba de comemorare

a unionistului Gheorghe Andronachi

Eroul unionist Gheorghe Andronache, înmormântat la cimitirul „Eternitatea” din Bârlad a fost comemorat la inițiativa Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”. Cu această ocazie a avut loc o slujbă oficiată de un sobor de preoți condus de preotul protopop Vasile Lăiu, manifestarea fiind completată de informațiile istorice oferite de doamna profesoară Maria Marin despre viața și realizările locotenentului Andronache de-a lungul vieții, viață marcată de lupta pentru unirea Basarabiei cu România. Comemorarea a mai constat în momente artistice și poetice susținute de ansamblul „Răzeșii” din Pogonești, profesorul pensionar Ghețău Neculai și poetul Petruș Andrei. Toți cei prezenți au primit colaci și colivă, așa cum este datina creștină.

1 mai - Lansare de carte: Lecturi Empatice Basarabene - Petruș Andrei

În cadrul unei întâlniri de suflet ce i-a avut în prim plan pe profesorii: Lucia Munteanu, Alexandrina Pascal, Lina Codreanu, Theodor Codreanu, Livia Andrei și Petruș Andrei a avut loc lansarea cărții celui din urmă. Locația evenimentului a fost Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, mai precis sala special amenajată, ce poartă numele domnitorului Alexandru Ioan Cuza. Ușile sale sunt mereu deschise oamenilor de cultură, drept pentru care așa s-a întâmplat și în ziua de 31 mai.

2 iunie - Lansări cărți: „Adunate și redat” și „Valea Horincei - Studiu monografic” de profesorul Ghiță Cristian

În sala de lectură a Bibliotecii „Stroe S. Belloescu” au fost lansate cele două cărți despre care și-au prezentat opiniile avizate profesorul Theodor Pracsiu, Simion Bogdănescu membri ai Uniunii Scriitorilor din România.

16 iunie - Comemorare - La ceasul Eminescu

Evenimentul comemorativ dedicat poetului nepereche, la 130 de ani de la trecerea sa în neființă a avut loc în incinta Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad. Organizatorii au pus la cale un tedeum susținut de preoții Vasile Lăiu și Dan Mereuță. Au luat cuvântul pentru a face aprecieri despre viața și lucrările

lui Mihai Eminescu: Daniș Mădălina, președintele Mihai Nicolaie, doamna profesoară Alexandrina Pascal, doamna profesoară Lucia Munteanu, Simion Bogdănescu, Lăcrămioara Iolandina Ivan, profesorul pensionar Neculai Ghețău și doamna profesoară Măndița Coloșenco. Cu acest prilej s-a lansat numărul 28 al plachetei rebus a profesorului Serghei Coloșenco numită „Eminescu – poetul stelelor”.

Grupul „Bucuria copiilor” din Floreni, grupa mare „Lăcrămioarele” a Grădiniței cu program normal Drujești, Raluca Ioana Toma și Denisa Maria Toma au fost tinerii care au prezentat un deosebit program artistic ce a făcut și mai emoționantă întreaga experiență.

24 iunie - Spectacol: „la - suflet românesc”

La centrul de asistență medico-socială Băcești, cu ocazia sărbătoririi nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, denumită popular și ziua de Sânziene, conducerea Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad a pus la cale un spectacol dedicat tuturor beneficiarilor. Menit să aducă bucurie și bunăstare celor care au găsit alinare și omenie în acest centru, evenimentul a fost prezentat de membrul de onoare al Casei, dar și redactor al revistei „Viața noastră”, domnul profesor Gruia Novac. Publicul a asistat la momente poetice, momente muzicale de interpretare vocală și la pianină, surpriza spectacolului fiind interpreta de muzică populară Angelica Flutur.

26 iunie - Inaugurarea Monumentului Eroilor Neamului Bârlad.

Cu ocazia Zilei Drapelului a avut loc inaugurarea Monumentului Eroilor Neamului la care au fost prezenți membrii Casei din Bârlad, dar și din cadrul succursalelor. Alături de oficialii Primăriei și Consiliului Local Bârlad a fost prezent și Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor.

28 iulie - Spectacol: Credința și

La dezvelirea Monumentului Eroilor Neamului

eroismul militarilor români în făurirea României Mari

Spectacolul literar-artistic a avut loc în localitatea Deda, județul Mureș și a fost organizat de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” în parteneriat cu Primăria și Consiliul Local Deda și Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria”- filiala Vaslui. Activitatea a avut loc în preajma zilei de 29 iulie, Ziua Imnului Național al României, ca semn de respect față de eroii neamului, cu gândul la generațiile viitoare și la românii de pretutindeni. Ansamblul folcloric „Răzeșii” din Pogonești, condus de domnul învățător Andrei Dumitru, Grupul „Bucuria Copiilor” din Floreni, județul Vaslui, poetul Petruș Andrei și recitatorul Dan Ailincăi au urcat pe scenă, reprezentând cu mândrie și talent zona Moldovei.

18 august - Nunta de Aur Ivești

Cuplurile din comuna Ivești ce au împlinit 50 de ani de la căsătorie au fost sărbătorite de către Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”. Seniorii au participat, ca acum 50 de ani, la o slujbă religioasă și apoi la masa festivă. Reprezentanții Casei le-au înmănat ajutoare nerambursabile, diplome și medalii aniversare.

13 septembrie - Lansarea Antologiei „Ce-ți doresc eu ție, Dulce Românie”

La Centrul cultural „Mihai Eminescu” din Bârlad a avut loc lansarea lucrării în proză a preotului scriitor Teofil Bradea, om cu har divin care slujește lui Dumnezeu prin vocația

de preot și românilor prin intelectul său și dragostea pentru patrie. Am fost întâmpinați cu binevoință și entuziasm de doamna bibliotecar Geta Modiga, sub bagheta căreia s-a desfășurat evenimentul. Scriitorilor Petruș Andrei și Dorina Stoica le-au revenit misiunea de a prezenta publicului ideile expuse în lucrare, la care s-au adăugat mesajele poetice ale domnului Ionel Dorin și expunerile critice ale domnului profesor Gruia Novac. Lansarea de carte a fost filmată de către departamentul Media al Casei de Ajutor Reciproc al Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, la îndemnul Președintelui și Consiliului Director, filmarea fiind la dispoziția membrilor și nemembrilor iubitori de cultură, pe internet.

Nunta de Aur - Perieni

Vasile FILIP

lași

RONDELURI

OMUL ȘI POETUL ÎS TOTUNA

Cunosc doar repere răzlețe din biografia deloc simplă a lui **Vasile Filip**, dar asta nu mă oprește să afirm că-l cunosc parcă din timpuri vechi.

Sorgintea sa țărănească i-a fost blazon și – la rigoare – slogan, asta ținându-l vertical pe toate valurile, zâmbetul său sobru rămânând mereu pavăză în fața oricui ar fi încercat să-și ofere fățarnicia drept amicitie interesată. Dotat cu un acut simț de observație, nimic – dar absolut nimic din „nimicurile” vieții - nu i-a scăpat. Și din toate a iscat semnificații, pe care le-a așezat, cu mîgălă și cu minte, în zeci de mii de versuri, ordonate în forma fixă a rondelului, poezie care-l însoțește de ani merei. Iată una din ipostazele reflexive ale rondelistului, care a primit un titlu prompt: „Ne înșelăm”/ „**Deci dar ne înșelăm, copii,/ Ne îmbătăm cu apă chioară/ Crezând că nu printre cei vii/ Se află trăgători de sfoară.// Nici eu nu știu, nici tu nu știi/ De ce visările mai zboară;/ Deci dar ne înșelăm, copii,/ Ne îmbătăm cu apă chioară.// Zadarnic dăm cu alifii/ Când rana n-a-ncetat să doară./ Unde te duci, de unde vii,/ Mă-ntreb și nu-i întâia oară// Când spun: ne înșelăm, copii**” (din „Cartea rondelurilor”, vol.7).

De la înălțimea multor decenii de viață de la care ne privește olimpiu, **Vasile Filip**, născut în satul Dancu din coasta lașului, de unde a învățat că „**exist pentru că cerul există**”, își scrie, de când știe el că scrie, „**poemele cu sânge**”/ **Și cu priviri ce izvorăsc din soare**”, bucurându-se copilărește când „**un răsărit de soare-am prins**”. Tot așa și-a scris și rondelurile, din care vă oferim acum doar câteva, în semn de admirație mărturisită a Poetului pentru „tinerii” de vârstă a treia din Bârlad și zona Tutovei, la revista cărora a colaborat și colaborează, cu sentimentul că se află printre prieteni.

Redacția îi mulțumește cu îndatorință.

P. conf. Gruia NOVAC

Satul

Mai dați-o cioarelor de ceartă,
M-am săturat de-atâta sfadă.
Nici Cel de Sus, Doamne mă iartă,
Nu are ochi să ne mai vadă.

Ca proștii o tot facem fiartă,
Sperând guvernul c-o să cadă;
Mai dați-o cioarelor de ceartă,
M-am săturat de-atâta sfadă.

Un adevăr cu țeasta spartă
Ne umblă slobod prin ogradă,
Minciuna e un fel de artă-
Un film de capă și de spadă.

Mai dați-o cioarelor de ceartă!

Îndemn la răzmeriță

Minte-i tu pe președinți,
Decât să te mintă ei.
Prea se suie între sfinți,
De-s bărbați sau de-s femei.

N-are rost să-i mai alinți,
Dacă n-ai nici un temei;
Minte-i tu pe președinți,
Decât să te mintă ei.

Noi de ce să fim cumiști,
Dacă dâșii sunt mișei?
Nu ne vindem pe arginți
Orișicât ar fi de grei.

Minte-i tu pe președinți.

Al vostru

Al vostru e și peste Prutul.
Acolo venetici sunt rușii.
Mereu ne-au prăduit avutul,
Mereu au vrut să fim supușii.

Suntem prezentul și trecutul
Și-acolo ni se află dușii;
Al nostru e și peste Prutul.
Acolo venetici sunt rușii.

Materna limbă ne e scutul,
Fereastră, dar și pragul ușii.
Destul am dus în spate cruntul,
Destul ne-au umilit adușii.

Al nostru e și peste Prutul.

Eu cred

Eu cred că-i timpul să ieșim din vis,
Să coborâm din sferele de foc.
În fața noastră e un câmp deschis,
Dar orizontul nu mai e deloc.

Ce-a mai rămas din ce n-a fost ucis
Nu pot să știu, că eu trăiesc la bloc,
Dar cred că-i timpul să ieșim din vis,
Să coborâm din sferele de foc.

De mi s-ar da și mie un permis,
Pe toate cele le-aș clinti din loc,
Să nu mai cadă stelele-n abis,
Să curgă iarăși apele în scoc.

Eu cred că-i timpul să ieșim din vis.

Peisaj cu durere

Ah, lungile zile de vară,
Cu lanuri de spini și tufani,
Doar musca pământului mai ară
Și trântorii numără bani.

Țăranul e fără de țară
Și țara e fără țărani;
Ah, lungile zile de vară,
Cu lanuri de spini și tufani.

Pământ și țărani se măsoară
Cum parcă ar fi doi dușmani.
Oare ce-ar putea să mai doară
În timpii aceștia virani?

Ah, lungile zile de vară.

Dinspre apus

Dinspre apus nori negri se adună,
Iar ciorile se zbenguie a ploaie.
De zor, purceii în coteț adună
De prin ogradă firele de paie.

Învălmășiți de vajnica furtună,
Copacii se frământă și se-ndoaie;
Dinspre apus nori negri se adună,
Iar ciorile se zbenguie a ploaie.

Acuma, vara, fulgeră și tună
Și s-a pornit o cruntă vâjgăraie.
E semn că se va face vreme bună
Și apele vor curge în pâraie.

Dinspre apus nori negri se adună.

Plugușor

Bună seara, foști plugari,
Foști iobagi și foști stăpâni
De pământuri și de stâni,
Foști soldați și ghinărari.

Ați bătut războaie mari
Cu noroade de hapsâni;
Bună seara, foști plugari,
Foști iobagi și foști stăpâni.

Ați ajuns acum fugari
Și sub talpă de păgâni-
Case fără gospodari,
Cu uși scoase din țâțâni.

Bună seara, gospodari.

Vocația distrugerii

Pân-la urmă, cum-necum,
Praful s-a ales din toate.
Pe l-ancrușări de drum
Troițele zac surpate.

Pe hogeag nu iese fum,
Sobe sunt înghețate;
Pân-la urmă, cum-necum,
Praful s-a ales din toate.

Am făcut visarea scrum,
Din pădure-numai cioate.
Dărâmăm tot ce făcăm
Și ne plângem peste poate.

Pân-la urmă, cum-necum...

Apusul

Apusul nu-i un Paradis,
Așa cum am crezut o vreme,
Cum prin romane e descris
Sau cum se scrie prin poeme.

Eu pot acum s-o spun deschis,
Nu am motive a mă teme:
Apusul nu-i un Paradis,
Așa cum am crezut o vreme.

Și-acolo visul e ucis
Și oamenii trăiesc în scheme,
Iar libertatea e un vis,
Miraj ce poate să mai cheme.

Apusul nu-i un Paradis.

Acasa ta - un câmp de maci

Acasa ta ia-o cu tine,
În melc și tu să te prefaci.
Nu-i nimeni dorul să-ți aline,
De el nu poți să te desfaci.

Născut în ocrotiri divine,
Acolo te-ai sădit și zaci;
Acasa ta ia-o cu tine,
În melc și tu să te prefaci.

Atunci când bați cărări străine,
Durerea tăbărcind în saci,
Să-și chemi acasa se cuvine
Și-n ea cuibarul să ți-l faci.

Acasa ta ia-o cu tine.

Încă mai sper

Să mă ascund aș mai găsi pe unde,
Dar n-am motive ca să mă ascund.
Prefer sclipirea ultimei secunde
Decât căderea într-un somn profund.

Puține lucruri se mai pot ascunde
În lumea asta ca un joc secund;
Să mă ascund aș mai găsi pe unde,
Dar n-am motive ca să mă ascund.

Încă mai sper în niște vremi fecunde,
Chiar dacă cerul pare tot mai scund,
Iar ochiul meu arare mai pătrunde
Pământul care nu mai e rotund.

Să mă ascund aș mai găsi pe unde.

Semn rău

Cireșii n-au mai dat în rod,
Dar nici în floare n-au mai dat.
E și acesta poate-un mod
De-a ne vesti un an ratat.

Se duc lăstunii în exod
Și via parcă s-a uscat;
Cireșii n-au mai dat în rod,
Dar nici în floare n-au mai dat.

În gât mi s-a oprit un nod,
De-tâta chin m-am săturat.
Parcă se-aude un prohod.
Dar cine oare-a decedat?

Cireșii n-au mai dat în rod.

Ostași și preoți cu crucea în frunte

Pr. Ioan PETRU
Parohia Fălciu II

LUPTELE DE LA BOGDĂNEȘTI - FĂLCIU - ȚIGANCA

În tot cuprinsul istoriei poporului român, pot fi urmărite năzuințele de libertate ale românilor, care s-au înfrățit cu glia străbună pentru care au luptat. Noțiunea de patrie, patriotic, patriotism „**atestă zămislirea acestui sentiment în ființa neamului trăitor pe aceste plaiuri sfinte din cele mai vechi timpuri și îmbracă aspecte multiple și specifice pentru fiecare etapă a istoriei**”.¹

După primul război mondial, Târgul Fălciu (actualul județ Vaslui) întră într-o nouă perioadă de dezvoltare materială și spirituală. Doar că după ce erau abia vindecate rănila trecutului, urmează perioada anilor 1941- 1945, mai grea ca cea dintâi. Izbucnirea celui de-al doilea război mondial a fost urmare a contradicțiilor dintre marile puteri, din dorința de expansiune teritorială. Conflagrația a început la data de 1 septembrie 1939, fiind ocupate pe rând Polonia, Austria și Cehoslovacia, Germania devenind un fel de stăpân al Europei. „**În urma ultimatumului prezentat Guvernului Român la data de 26 iunie 1940 către U.R.S.S., teritoriul dintre Prut și Nistru, cu Ținutul Herței și partea de Nord a Bucovinei intră în componența Uniunii Sovietice**”²

La 30 august 1940, România primește o nouă lovitură fiindu-i luată o suprafață de 42.243 Km² prin „*Dictatul de la Viena*”³. În fața acestei situații, regele Carol al II-lea este forțat să abdice și se instaurează dictatura militarofascistă. Trupele române participă la operațiunile militare alături de cea germană în calitate de aliat. Suferințele locuitorilor din Fălciu și împrejurimi au început cu prima salvă de tun trasă de la „*Movila lui Dumitru*” și ordinul dat ostașilor români de generalul Ion Antonescu: „*Ostași, vă ordon: treceți Prutul!*”⁴, având drept scop eliberarea teritoriului smuls din trupul țării. Populația a fost evacuată cu bunurile pe care le puteau lua în căruțe. Pe lângă jertfele umane ce au însoțit râul Prut au

fost și nenumărate distrugeri materiale, între care și cele două biserici care au fost bombardate: a) Biserica Sfântul Nicolae; b) Biserica Pogorării Duhului Sfânt, menționate în „*Cronici Turcești*” de către: I. Caproșu („*File de istorie Fălciu*” în *Cronica Episcopiei Hușilor*. Vol. II, 1996, p.415).

Atacurile Armatei Române au început în dimineața zilei de 22 iunie 1941, când soldații au forțat trecerea Prutului pe la Bogdănești, Fălciu, Albița și Oancea. Românii doreau să traverseze Prutul, să ajungă la Chișinău, iar de acolo la Nistru și la litoralul Mării Negre. „**Prin Bătălia de la Țiganca se înțelege ansamblul luptelor grele purtate pentru forțarea liniei Fălciu-Bogdănești și cucerirea zonei puternic fortificate de dincolo de Prut, cu centrul în localitatea Țiganca, lupte care au luat forme extrem de dure în zilele de 4 - 12 iulie**”⁵. Acest sector era extrem de important ca urmare a poziției sale pe Prutul mijlociu, a existenței celor două poduri, de șosea și cale ferată, la intersecția unor linii de comunicație din Basarabia centrală și de sud – est.

În noaptea de 7/8 iulie efectivele

Diviziei 21 Infanterie, din care făcea parte și Regimentul 12 Dorobanți „*Cantemir*”, au traversat Prutul. În timpul luptelor din ziua de 8 iulie pierderile regimentului au fost mari, dar incomparabile cu cele ale zilei următoare, când s-au înregistrat pierderi foarte mari în oameni și tehnică de luptă. În ziua de 9 iulie, la ora 9:10, a fost rănit mortal comandantul Regimentului 12 „*Cantemir*”, colonelul Gheorghe Niculescu, care se afla în fruntea Batalionului nr. 2 pentru a cucerii cota 228, de pe Dealul Epurenii/Cania-Țiganca. În cele două zile de lupte, Regimentul 12 Dorobanți „*Cantemir*” a pierdut 35%”⁶.

În cea mai grea zi din luptele de la Prut, în ziua de 12 iulie, când, timp de 16 ore neîntrerupt inamicul se arunca cu forțe noi și masive în numeroase contraatacuri, căutând să sfarme capul de pod de la Fălciu, în sectorul Diviziei și la legătura acesteia cu stânga Diviziei 21 infanterie, regimentele 1/2 și 2/9 vânători- gardă, opun o rezistență înverșunată și fără răgaz, resping numeroasele atacuri inamice, superioare mult în număr și armament și aruncă în luptă pionierii, rezervele, grupurile de comandă și, luptând în repetate rânduri corp la corp, reușesc, prin menținerea poziției, să „**inscrie în istorie o pagină de adevărată glorie**”, a precizat generalul Nicolae Șova.⁷

Cultul eroilor și al martirilor înseamnă cinstirea memoriei celor care care și-au jertfit viața pentru credință, țară și demnitate. Martirii și eroii sunt legați de ideea de jertfă, în care biserica, prin slujitori ei, a fost profund implicată.

Partenie Ciopron (1896 -1980) **Episcop al Armatei Române (1937-1948)** în 1937, an în care este ales, de Sf. Sinod, Episcop al Armatei Române cu sediul la Alba Iulia, a participat la ambele războaie mondiale, în primul, ca simplu soldat unde a fost grav rănit, iar în al Doilea Război Mondial atinge cea mai înaltă treaptă a ierarhiei bisericești:

„Episcop al Clerului Militar”, cu gradul de general de brigadă.⁸ În una dintre cuvântările sale adresate ostașilor menționa: „*Niciodată prezența preotului nu este mai binevenită și influența lui mai binefăcătoare pentru ostași, ca pe câmpul de luptă, unde cuvântul lui poate aduce în inima soldatului duh nou și viață nouă*”.⁹

Biserica și armata au fost și rămân cele două instituții fundamentale de-a lungul istoriei poporului român. Prin ele a dăinuit neamul, s-a plămădit statul și a rezistat la toate vitregiile vremurilor. Biserica, prin slujitorii ei, a fost alături de armată pe câmpurile de luptă, „cu crucea în frunte”, îmbărbătând, mângâind și oficiind slujbele religioase, cum este și cazul Pr. Căp. **Alexandru Gâlea**.

De la 20- 31 iulie, în timpul de urmărire a inamicului și de ocupare a Basarabiei, și-a urmat, pretutindeni, unitatea, fiind mereu în mijlocul ostașilor, luând, adesea, masa cu ei, lăudându-le vrednicia arătată în lupte, scoțând în evidență măreția jertfei eroilor căzuți, cum și calitățile comandanților lor, care au dus regimentul la cea mai strălucită victorie.

Pr. Col. Confesor **Vasile Leu** s-a născut la 13 martie 1903 în comuna Oancea din județul Covurlui, în familia preotului Grigorie Leu, viitorul episcop al Hușilor. În anul 1940, fiind confesor militar la Inspectoratul de Jandarmi, devine profesor la Școala de ofițeri de Jandarmi din București, sădind în inima ofițerilor „*lupta contra comunismului*”.¹⁰

Convingerile sale l-au determinat să ia parte

activ la luptele de la Fălciu - Țiganca, impulsionat de simțul datoriei față de neam și credință, intră în focul luptei alături de ostași, fapte pentru care colonelul confesor Vasile Leu, a fost distins de Patriarhul **Bisericii Ortodoxe Autocefale Române**, cu crucea **Ordinului Miron Cristea** pentru participarea neșovăielnică la „*Războiul Sfânt*”.¹¹ Statul și Armata Română i-au răsplătit jertfa de sânge de pe câmpul de luptă cu: **Ordinul Mihai Viteazul, Coroana României, Steaua României, Serviciul Credincios cu spade și Medalia războiului din răsărit**. Vasile Leu a fost un cleric patriot, a militat, cu convingere și dăruire până la jertfa supremă, pentru credința străbună atât în calitate de preot militar dar și în timpul persecuției din partea partidului ateist, fiind nevoit să părăsească țara.

Misiunea sacră a clerului de pe front era mărturisită și de Prot. Col. **Ioan Dăncilă**: „*Am îmbrăcat și noi haina ostășească, dar nu purtăm cu noi nici o armă ucigătoare. Arma noastră este cuvântul Țării*”¹².

Extinzând prezentarea unor asemenea misiuni, Pr. Căp. **Năstase Gheorghe** scria: „*Acești slujitori ai Domnului au fost cei dintâi care au pășit pe pământurile desrobite (...). Și au lucrat și lucrează cu râvnă la restaurarea bisericilor, la săvârșirea dumnezeieștilor slujbe în sate și orașe, în Basarabia*”¹³. Restabilirea vieții religioase în ținuturile desrobite s-a făcut în mare măsură de către preoții militari.

Trebuie să observăm,

că nicăieri în altă parte decât în fondul arhivistic militar și în cel bisericesc nu vom afla adevărul întreg despre bravura ecleziaștilor români - arhieriei sau preoți și ostași - în ultima conflagrație mondială. Așa încât are temeii profund mărturia unuia dintre combatanții de atunci: „*(...) noi suntem soldați nu numai ai Țării, ci și ai credinței*”.¹⁴ Se cuvine să recunoaștem că nu au secăt vreodată, la români, izvoarele puterii și ale dăinuirii, deci ale vieții, întrucât ei mereu au dat de veste lumii, printr-o cimilitură, că „la fântâna bună/mulți oameni s-adună”.

Înlăturarea cadrelor militare de valoare care luptaseră și pe frontul de est sau care nu aveau origini sociale sănătoase, muncitorești sau țărănești, s-a realizat în primul rând prin reduceri masive de efective. Vremurile de osândă pentru cei arestați, judecați ca „dușmani ai orânduirii” și hărțuirea celor de acasă s-a realizat prin confiscarea averii, evacuarea cu forța din casă, exmatricularea fiilor de preoți din anumite instituții de preoți.

În credința păstrată prin Biserica tot mereu s-au aflat laolaltă și preotul, și ostașul, și omul simplu care s-au apărat de vitregiile războaielor, devenind biruitori atât timp cât „**CRUCEA și SCUTUL**” sunt împreună.

Note :

1. Constantin C. Giurăscu și Dinu C. „Istoria românilor din cele mai vechi timpuri și până azi” București. p. 568.
2. Idem. p. 650
3. Ibidem.
4. Ibidem.
5. Prof. Ioan Argigoroaiei, *Bătălia de la Țiganca, cea mai sângeroasă luptă* Historia
6. Gheorghe Nicolescu „*Eroul de la Țiganca, General de Brigadă*.” în Vremea nouă- Vaslui din 9 august 2011.
7. Pr. Petru Pinca „*Istoria Episcopiei Armatei*” (cu sediul la Alba Iulia) între anii 1921- 1948. p. 56. și Blaj Info din 26.06.2013.
8. Ibidem.
9. Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu, Andrei Nicolescu „*Preoți în tranșee 1941-1944*” Editura Europa Nova, București 1999, p.6
10. Confesorul Regimentului 24 Infanterie P.A., *Preot căpitan Gâlea Alexandru A. M. R.*, fond Inspectoratul Clerului Militar, dosar 283, f. 537-538
11. Paul Leu „*Răpit de KGB și condamnat la moarte*” Editura Euroland, p.25.
12. Corneliu Leu „*Cartea Episcopului Cruciat*” Editura Realitatea 2001, p. 42.
13. Acad. Nicodim Munteanu, Patriarh B.O.R. (1939-1948)- cuvântare „*Cuvântul bisericii pentru războiul sfânt*”
14. Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu, Andrei Nicolescu „*Preoți în tranșee 1941-1944*” Editura Europa Nova, București 1999, p.15.

Protoiereul militar Vasile Leu

Mormintele eroilor căzuți în luptele de la Fălciu-Țiganca, din 1941, înmormântați în cimitirul din Fălciu

„...fântâna în care s-a înecat cerul...”

Dorina STOICA

NOAPTE DE VARĂ LA MUNTE

Din cer printre nori, niște raze de soare
scaldă și îmbracă-n lumină satul din vale.
Iarba e verde, munții desenați pe zare
au vârfurile golașe văruite cu ninsoare.
Țăranii oboșiți se întorc încet către casă,
se anunță o noapte de vară frumoasă.
Timpul curge lin într-un straniu balet,
însurarea acoperă amurgurile roz-violet.
Coboară și urcă-n fântână cumpăna veche,
un greier țiuit insistent, parc-ar fi în ureche.

În schitul de lemn de la marginea zării
doi călugări bătrâni fac rugăciunile serii.
Luna pe cer vine să-și facă tura de noapte,
începe-un recital susținut de nebunele broaște.
După fierbințeala zilei, acum e răcoare,
în aer plutesc esențe tari, dulci, ametoitoare,
În nări simți aromă de brad și miros de bucate.
E noapte de vară la munte. Ce noapte!

ȘARPELE CASEI

În prispă, șarpele casei ca un fetus locuia.
Îl auzeam noapte de noapte, uneori și ziua
pe vreme de ploaie, sâsâia. Tata în fiecare
primăvară îi promitea mamei:
“Dă-râm prispa și-l scot, îl pun în drum
să-l vadă tot satul”.
Dar nu o dă-râma că venea vremea
semănatului, a prășitului, a culesului.
Apoi venea iarna, avea de spart lemne,
De dat cu stelele de pământ,
mers la vânatoare, de împușcat anul vechi.
În tot acest timp, șarpele ne păzea de ceartă,
de boală, de moarte.
Se vorbea prin sat că într-o noapte
cu lună plină a ieșit din ascunzătoare și
a supt la sânul unei femei până la sânge.
Îi spuneam mamei că mi-e frică să dorm
cu șarpele sub casă.
Ea mă învăța să fac mătânii.
Întâi să mă însemnez cu semnul crucii,
Apoi să ating podeaua cu fruntea
și să spun “Doamne, miluiește-mă!”
Eu o ascultam, dar mă întrebam dacă
mă închin șarpelui sau lui Dumnezeu.

MACII ȘI ALBĂSTRELELE I SE ÎNCHINAU

Pe bătăturile din palmă, munca
i-a desenat o casă din chirpici
și o grădină cu pomi fructiferi,
flori și butuci de vie tămâioasă.
Spatele are acum forma dealului
cu fântâna în care s-a înecat cerul,
de unde căra apă.
Cele două găleți ruginite
udau marginile cărării.
În fiecare dimineață de vară,
macii și albăstrelele o așteptau
îmbobociți ca să-i înflorească.
Tata o înjura când era acasă
de zece ori pe zi. Mama șoptea:
“Doamne Iisuse Hristoase,
miluiește-mă!”
Uneori o “mângâia” cu palma grea,
nu din răutate, ci doar să nu uite
că el este cel care aduce banii în casă.

Noi trei sătăteam la răcoare în casă.
Citeam ori jucam “țomanap”, vara.
Dezghiocam porumb, scărmanam lână,
strujeam pene, pe rând citeam tare
din cărțile lui Jules Verne, iarna.
Mama nu avea timp de mângâieri
sau vorbe drăgăstoase.
„Copiii trebuie săruțați doar în somn,
Iar bătaia e ruptă din rai!”
Așa citea ea din cartea lui Makarenko
pe care o ținea pe noptieră,
lângă Biblie.
Eu primeam cel mai ades
bucățele din zdreanța aceea de “rai”.
De fiecare dată, în gând,
îmi propuneam să nu-i mai iubesc.
Uitam însă când căpătam
două cuburi de zahăr cubic, în plus.

Băiatul acela, pe braț și piept, tatuase
numele meu într-o inimă însăgetată.
Nu făcea nimic rău. Îmi ducea doar
ghiozdanul cu viitorul în el
când mă conducea de la școală,
până aproape de casă.
Tata avea o curea pe care își ascuțea

briul de bărbierit. Era groasă și lustruită pe o parte, aspră ca el pe cealaltă.
„lubești”? M-a întrebat într-o seară.
Am șoptit: „nuuu”, iar în gând am țipat
„Nu da, tată, nu da!” Cureaua a mușcat din carne mai sus de genunchi.

După ce ne-am mutat din satul acela, tata și-a găsit o gazdă ieftină undeva, în cer, iar mama, în timp ce noi creșteam, se făcea din ce în ce mai copil.
Nici un copil nu crede că bătaia e ruptă din rai!

S-AUD COCOȘII CÂNTÂND

Uneori mi se face dor să mă mut într-o sihăstrie.
Îmi pun în rucsac două tricouri, o fustă, pixuri, hârtie și câteva cărți de citit.
Cobor din tren, când mă plictisesc de călătorit, într-un sat locuit de un bătrân. Cer găzduire în podul cu fân și câte-un castron cu lapte o dată pe zi. După o săptămână uit de calculator, televizor, apă curentă, internet, mașină de spălat, cafea, de grijile multe.
Nimeni nu-mi face program și nu contează dacă n-am bani. Dimineața aud cocoșii cântând, alerg prin iarbă, simt, respir adânc.
Oare fluturii plâng?
Nu mă străduiesc să fiu cuiva pe plac!

În tot acest timp sub tălpile goale se-ntâmplă ceva.
Inima pământului bate odată cu-a mea.

NOSTALGIE

M-așteaptă-n grădina de-acasă
părul aproape uscat și
nucul cu umbra-i bogată ce
făcea an de an o căruță de nuci,
gârbovită, casa bătrână
și mărul cu mere, roșii, domnești,
sub care în nopți lungi de vară
bunica depăna frumoase povești.
Acum e în ceruri bătrâna,
nu mai e nici fântâna cu apă sălcie,
din care scoteam în copilărie
câte-un petec de cer.

VINUL

„Facerea vinului este un proces lipsit de grabă, chiar melancolic”.
Așa l-am auzit spunând pe un bărbat din satul meu.
După ce culegea poama albă, neagră, uneori tămâioasă, bărbatul devenea deodată grav.
Printre degetele de la picioare, mustul se-ncrunta.
Privindu-l atunci pe bărbat am înțeles că vin adevărat nu poate face cineva care este indiferent.

După un timp în care mustul, în cadă, și-n mine iubirea fierbeau,
bărbatul dădea cep și striga:
„Beți dintru acesta toți!”

POETICĂ TEORETICĂ CU APLICAȚIE CONCRETĂ-CONCRETĂ

Gânduri curate despre un condeier

Am avut despre „scriitoarea” din Bârlad **Dorina Stoica** o părere proastă. Și nici acum nu știu dacă mi-am schimbat-o! Dar asta-i doar o părere, cum am mai spus. Nu mi-am bătut capul să contabilizez informațiile pe care, Dorina Stoica, le are despre știința fără limite a Poeziei, că n-aș ajunge la nici un liman. Și nu m-au interesat nicidecum paginile ei tipărite în broșuri și volume, în așa fel încât să crească... numărul. Pentru neșcoliți și naivi, poate contează, ba îi și trimit câte un **like** sau mai multe, iar Dorinei... **she felt like crying!**

Nu, nu mă interesează amănuntele biobibliografice. Eu caut altceva. De steril e plin muntele, în pântecul lui stând pitit, de la-nceputul lumii, un filon subțire. De aur. Pe acesta îl pândesc. Îl caut. Contează perseverența. Certitudinea prezumtivă e prefigurarea eșecului.

„Cunoștința” cu Dorina Stoica e ceva mai veche. Eu, perseverent și îndurător, mi-am ținut firea; chiar și atunci când mi-au fost, cu brutalitate, respinse sfaturile care-mi fuseseră solicitate. Și cum sfaturile nu se oferă condiționat, mi-am luat seama și de data asta, văzându-mi de drumul meu. Și Dorina Stoica de al ei...

Îi intrase în cap, mai cu seamă că perioada neclară de după nefastul decembrie '89 crease moda unei „libertăți” în toate, că se poate specializa în poezia... religioasă. Conceptul acesteia fiind confuz, adepții n-au scăpat de influențe nedesluite, ele insinuându-se, perfid și agramatic, în texte îngăimate, mai mereu obscure, împănate cu cuvinte împrumutate din ritualul bisericesc, pentru a-și clama, într-o stare de amară neștiință, mai mult bigotismul decât simpla și sincera credință în divinitate. Nici Dorina Stoica n-a scăpat de campania întreținută (încă!) de o samă de preoți care nu văd mai departe de... halo-ul lumânării.

Mi-ar plăcea să cred că și-a dat, în sfârșit, seama că nu toți preoții (a căror schimă eu, personal, o cinstesc, o respect și o binecuvântează) pot fi **Ion Nae Theodorescu, Grigore Pișculescu, Damian Stănoiu, Ion Agârbiceanu, Valeriu Anania** sau, mai

aproape și mai apropiat de noi, Prea Sfințitul **Ignatie**, episcop al Hușilor. Și iarăși, aș fi încântat dacă Dorina Stoica n-a uitat că, în urmă cu destui ani, într-o pseudocronică de întâmpinare, îi atrăgeam atenția că „**nu are nevoie de laude, ci de sfaturi**”. Și, oricând s-a ivit prilejul, i le-am oferit. Cu tonuri și accente diferite, e adevărat; ca de la magister la cirac, recunosc, nu ca de la...coleg la coleg!!! Cu toate că era revoltată și mâniașă, se pare că n-a uitat **nimic** din ce i-am oferit. A înțeles că staționarea (înghețarea?!) într-o zonă incertă a pseudoliteraturii n-aduce beneficii nimănui. Ferindu-te de literatura mare, pe care prejudecata te împiedică s-o citești, e deja o pierdere. Lecturile multe și permanente te ajută să te apropii de o judecată simplă, dar profundă: cuvântul rostit și neînțeles în sensurile sale lăuntrice e începutul suficienței și superficialității.

Dorina Stoica pare acum a fi...altcineva! Socotindu-se deja cu experiență (!) în ale... scrisului, își permite să încerce felurite moduri, forme și specii, fără să fi hotărât (încă) în ce „stație” să se oprească. Încerc s-o...ghidez.

Recent, am solicitat-o la o colaborare pentru revista „Viața noastră”, a pensionarilor bărlădeni, cu indicația facultativă de a avea în atenție tema, foarte generală, a satului românesc. A acceptat (mi s-a părut, chiar, cu entuziasm!) și în virtutea acesteia am așteptat. Nu mult, fiindcă peste două sau trei zile a ajuns la mine un grupaj de poezii. Iată-le: *Noapte de vară la munte, Șarpele casei, Nostalgie, Macii și albastrelele i se închinău, Vinul, S-aud cocoșii cântând*.

Dorina Stoica bineînțeles că are experiență de viață; bineînțeles că are spirit de observație; bineînțeles că nu trece nepăsătoare peste **micile** fapte ale lumii, dându-le aceeași importanță ca și faptelor **mari**; bineînțeles că știe să-și dozeze sensibilitatea atât cât să impresioneze, dar și cu grija de-a nu cădea în ridicol; bineînțeles că a învățat să ne spună povestea cu minimum de cuvinte (poetice) necesare, lăsând loc pentru un capăt de morală acolo unde nu a formulat-o explicit; bineînțeles că are simțul măsurii, deprindere care o ajută să nu confunde ocaua mare cu...cea mică; bineînțeles că nu mai e egoistă, părând a înțelege că poezia „religioasă” nu poate avea șanse de câștig în fața **poeziei creștine**; drept pentru care știe să scrie pentru Oameni, nu pentru „exploatarea” unor vanități care niciodată nu pot fi mari; bineînțeles, ca un fel de final continuu, că **Dorina Stoica e POETĂ**.

O afirmație gravă, ca cea de mai sus, gândită cu răspundere și scrisă fără să-mi tremure mâna, trebuie și motivată. Fie chiar și din nevoia de a fi eu aici, pentru a putea pune lucrurile în funcțiune, ca să nu se mai înregistreze...rateuri!

Mai întâi am sesizat grija creatoarei pentru căutarea titlului nimerit, el fiind nu numai călăuză, ci mai ales imaginea esenței intenționale. Grupajul, doar el, pe care mă sprijin în „verificarea” dexterității poetice, a devenit pe neprevăzute determinant în constituirea judecăților de valoare la care, deocamdată, am avut acces. Până una-alta, poeziile din grupajul amintit mi-au scos în față o poetă interesată de universul mic, intim, al familiei rurale, pe care îl desenează cu sinceritatea nudă a omului înfricoșat de minciună, abia aici începând să se nască poezia unei realități pe care eu o numesc **poezia creștină**. Cred că, aproape fără să-și dea seama, acestui concept i s-a robit Dorina Stoica, fie și o clipă, crezând că a descoperit „adevărul” **poeziei religioase**, care, fără a minimaliza rolul concret, imens și necesar al credinței, nici nu există „conceptul” însuși fiind confuz, dacă nu fals.

Așa că, poeziile acestea (și, bănuiesc, altele și altele din volumele publicate) sunt confesive, influența tacită autobiografică simțind-o ca pe-o anatemă. „**Băiutul acela, pe braț și pe piept tatuase/ numele meu într-o inimă însăgetată./ Nu făcea nimic rău. Îmi ducea doar/ ghiozdanul cu viitorul în el/ când mă conducea de la școală/ până aproape de casă./ Tata avea o curea pe care își ascutea/ briciul de bărbierit. Era groasă și lustruită/ pe o parte, aspră ca el pe cealaltă**” (Macii...). Micile fapte trăite, intimitățile acute, violente uneori, sunt autentice; simți asta din accentele discursului poetic. „**Îi spuneam mamei că mi-e frică să dorm/ cu șarpele sub casă./ Ea mă învăța să fac mătânii./ Întâi să mă însemnez cu semnul crucii/ (...)/ Eu o ascultam, dar mă întrebam dacă/ mă închin șarpelui sau lui Dumnezeu**” (Șarpele casei).

În creația poetică – toată – a Dorinei Stoica sunt, și simțul meu ascuns mă susține, și poezii care pot căpăta pașaportul de călătorie prin lumea largă. Selectarea lor trebuie făcută numai de autoare, nemilos, gâtuiind din prima regretul că cele mai multe vor ajunge în... sobă sau la coșul de lângă piciorul mesei de scris! Cele rămase trebuie să aibă măcar strălucirea grupajului în discuție. De ce sunt categoric? Ne spune chiar ea: „**Mama nu avea timp de mângâieri/ sau vorbe dragăstoase.**”

Gândul poetic al Dorinei Stoica e unic (așa cum trebuie să fie gândul poetului adevărat!), e tulburător și, mai mult chiar, e autentic. Nu e locul să întind prea mult vorba – vom găsi, poate, prilejul potrivit altădată! – doar puține exemple vă voi da, urmând ca cititorii (sau alții) să ne spună câtă dreptate avem ori nu. Am descoperit câteva imagini poetice, de natură metaforică, care n-au nicio atingere cu ficționalitatea. Spun asta, pentru ca autoarea să înțeleagă, și repede, și bine, că aspectul referențial și caracterul subiectiv fac din poezie o creație personalizată, care se adresează sensibilităților umane, în intenția ei de a impresiona credibil.

Ascultați și minunați-vă în tăcere. Să nu vă faceți că ați înțeles, dacă n-ați priceput! Recitiți și cereți, fără jenă, ajutorul cuiva! Poezia „Nostalgie” e o miniatură, dar ea nu trebuie să impresioneze prin asta; ci prin finalul în care transpare o parabolă, probabil ușor deslușită în versul final, magistral și incomensurabil, prin taman dimensiunile de litotă ale imaginii. „**M-așteaptă-n grădina de-acasă/ părul aproape uscat și/ nukul cu umbra-i bogată ce/ făcea an de an o căruță de nuci,/ gârbovită casa bătrână/ și mărul cu mere roșii domnești,/ sub care în nopți lungi de vară/ bunica depăna frumoase povești./ Acum e în ceruri bătrâna,/ nu mai e nici fântâna cu apă sălcie,/ din care scoteam în copilărie/ câte-un petic de cer.**” Vă rog să rețineți: „**câte-un petic de cer.**”

Dorina Stoica nu e niciodată paradoxală. E cerebrală și, doar aparent, la îndemâna oricui. Pentru o asemenea faptă lumească trebuie să ai spirit sacramental. Așadar, Dorina Stoica vede în fiecare nuanță de sens un cuvânt nou, corespunzând unei imagini care, nouă, neofitilor, nu ne este permisă. „**Pe bățăturile din palmă, munca/ i-a desenat o casă din chirpici/ și o grădină cu pomi fructiferi,/ flori și butuci de vie tămâioasă./ Spatele are acum forma dealului/ cu fântâna în care s-a înecat cerul/ de unde căra apă**” (Macii și albastrelele i se închinău).

Poate o să vi se pară un text simplu. Poate! Dar credeți că e la îndemâna...(!) metafora năucitoare „**Spatele are acum forma dealului**”? Sau metafora uimitoare, în stare de a te hipnotiza, „**fântâna în care s-a înecat cerul**”? Recitiți-le și-o să mă acceptați.

Despre Dorina Stoica am avut prejudecăți. Nu le mai am. Poetul este stăpânul și, totodată, robul CUVÂNTULUI, dar și tezaurizatorul LIMBII. Pentru toate acestea, trebuie stimat.

20 Sept., 2019

Gruia NOVAC

Prof. **Dumitru APOSTOLACHE**
Vaslui

PERSONALITĂȚI

Profesorul Serghei Coloșenco, omul - rebus

Rebusul (enigmistica) este cea mai bună metodă pentru superba vocație a autodepășirii. Acest joc cu definiții și cuvinte s-a dezvoltat continuu, devenind un joc de logică și perspicacitate, un joc al inteligenței, un joc dedicat rezolvării problemelor de enigmistică. Rebusul a devenit prietenul oamenilor pasionați de cunoaștere și de îmbogățirea permanentă a bagajului de cunoștințe generale, ca și de însușirea corectă a literaturii române. Enigmistul nu forțează inaccesibilul, ci doar ridică mănua unei provocări. Dezlegătorul, o dată provocat, trebuie să intre în ringul acestui nobil pugilat de întrebări și răspunsuri. Este vorba de un sport cu reguli, ucenicie, tehnici și măiestrie, la care existența unui antrenor este absolut obligatorie. Unul dintre aceștia este profesorul **Serghei Coloșenco** din Bârlad.

Fără să greșesc, afirm, în cunoștință de cauză, că profesorul de limba română **Serghei Coloșenco** trăiește în și prin **REBUS**. Păcat că nu și din **REBUS**. A fost și a rămas un împătimit creator de cuvinte încrucișate. Din portofoliul rebusistic al profesorului **Serghei Coloșenco**, de anul acesta, amintim, plachetele: **Gheorghe Alupoaei** (sculptor vasluian n.n.), **Ghidul enigmelor, Târgul Ocna (Ghid turistic rebusist)**, **Vasile Alecsandri (proză), Vive la France!** (dedicată Zilei Naționale a Franței; traducerea textelor în limba franceză aparținând profesoarei Elena Popoiu), cartea **Sonete eminesciene în rebus**, toate apărute la Editura „Sfera”, Bârlad.

Mihai Eminescu a scris 31 de sonete, dintre care trei au fost publicate în „Convorbiri literare”, în timpul vieții poetului și restul (cu excepția a trei titluri incluse de Titu Maiorescu în Ediția Princeps din 1883) au apărut postum. Rebusistul **Serghei Coloșenco** a îngrițat cuvinte din sonete în așa fel încât cititorul dezlegător să se bucure de frumusețea versurilor eminesciene. Prezentarea sonetelor sub forma pe care o oferă profesorul **Serghei Coloșenco** cititorilor „**este un OMAGIU adus poetului**” (p. 5). Înzestrat cu talent și inteligență, cu multă știință de carte și cu o foarte bună cunoaștere a limbii române, având un

pătrunzător spirit de observație, autorul a reușit să ne ofere o carte deosebit de frumoasă și să ne impresioneze prin ineditul și dimensiunea temei abordate. De altfel (pe coperta a IV-a) face și mărturisirea: „**Tot ce a scris Mihai Eminescu constituie o sursă de inspirație permanentă, inepuizabilă și pentru un rebusist**”.

Fiecare careu, corespunzător sonetului precizat, trecut cu o mare iubire de frumos prin sufletul profesorului **Serghei Coloșenco**, a devenit o parte componentă a unui adevărat colier aparținând sonetelor eminesciene. Pe lângă sonete și careurile corespunzătoare, în cele 88 de pagini ale cărții vom găsi bine plasate, noi careuri și un număr de peste 20 de specii enigmatice. Merită felicitări, pe lângă autorul cărții, și autorul copertelor I și IV, Bogdan Artene, tehnoredactorii Costel Filiuță și Bogdan Artene, Constantin Romete pentru culegere și Ritta Mintiade pentru îngrijirea cărții. Plachetele enumerate, între care „Ghidul enigmelor”, sunt apărute sub egida Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena

Cuza” Bârlad.

Pornind de la „Ghidul enigmistului”, al doctorului Gheorghe Sanda, profesorul **Serghei Coloșenco** a preluat, din acesta, definițiile enigmelor și le-a transformat în litere și în imagini. Folosind diferite procedee enigmatice, alăturând, unde s-a putut, câte un exemplu, a realizat un total de 35 enigme. Dintre ele, unele sunt foarte mult folosite, iar altele, dimpotrivă, sunt date uitării. Fiecare titlu este redat enigmatic și sunt oferite spre dezbateră enigme. Majoritatea dintre acestea au apărut în revistele „Labirint”, „Crypto”, „Alb și negru”. Enigmele prezentate sunt următoarele: **Acrostihul, Adunarea cifrată** (calculul aritmetic enigmatic, sau criptoritmia), **Anagrama, Androgenul, Antoverbul, Aritmogriful, Aritmogrila, Biverbul, Bizareria, Calamburul, Cartea de vizită, Coperta literară, Criptografia, Criptograma, Cronogramul, Frazifonul, Golful de cuvinte, Hipocrenul, Încurcătura de limbă** (scioglilingua), **Ligamentul, Logogriful, Meta Crama, Monoverbul, Rebo, Rebus,**

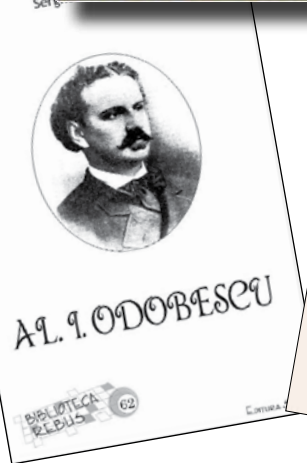
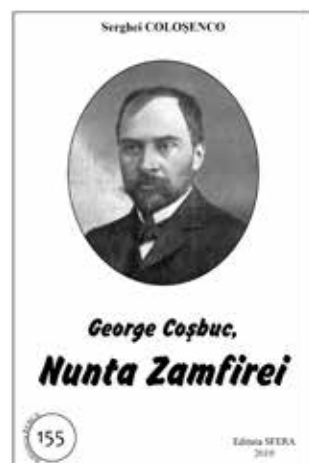
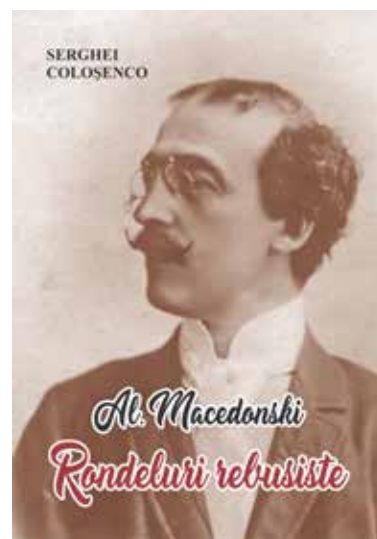
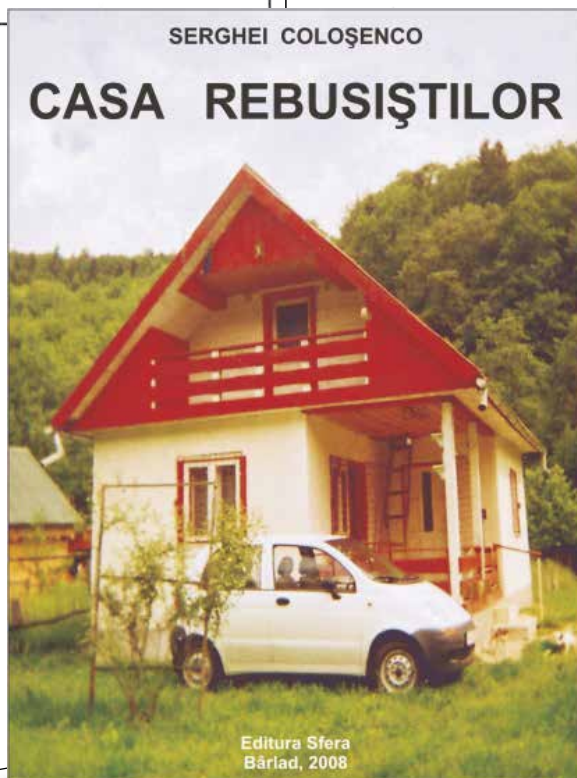
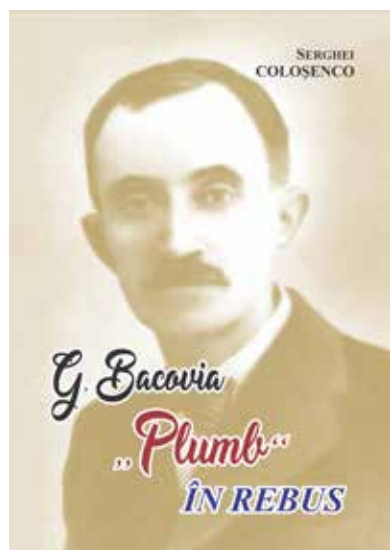
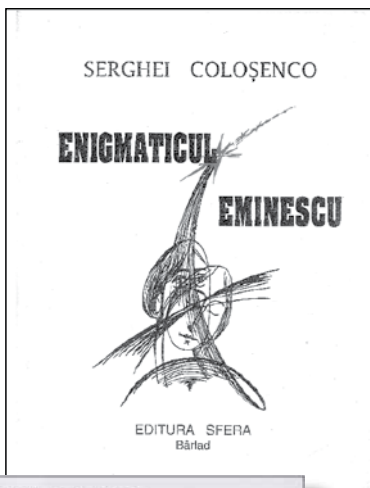
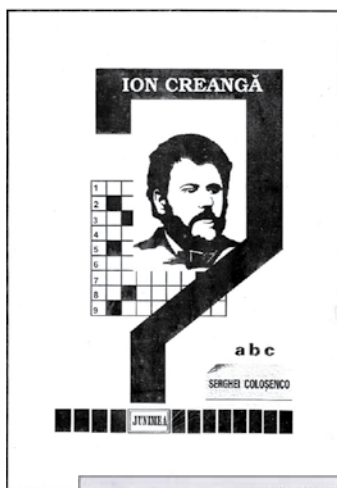
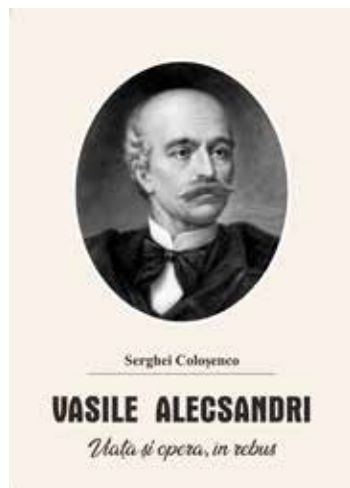

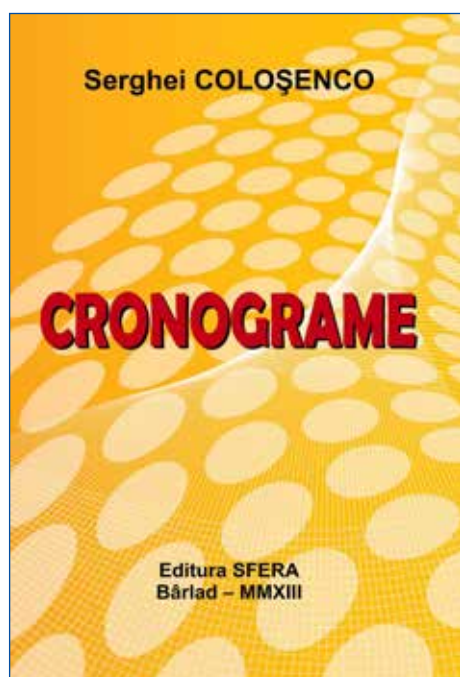
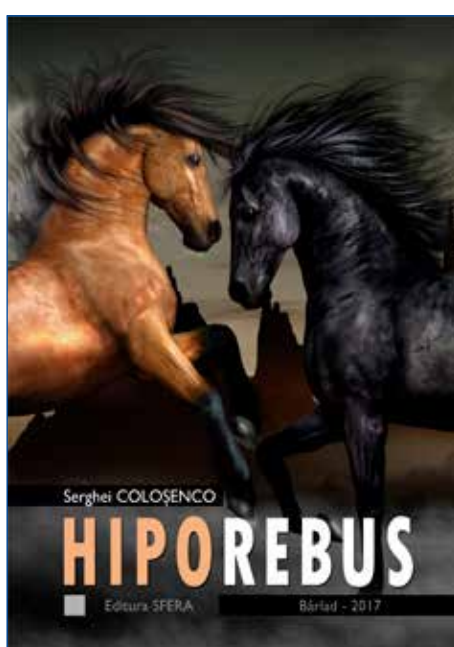
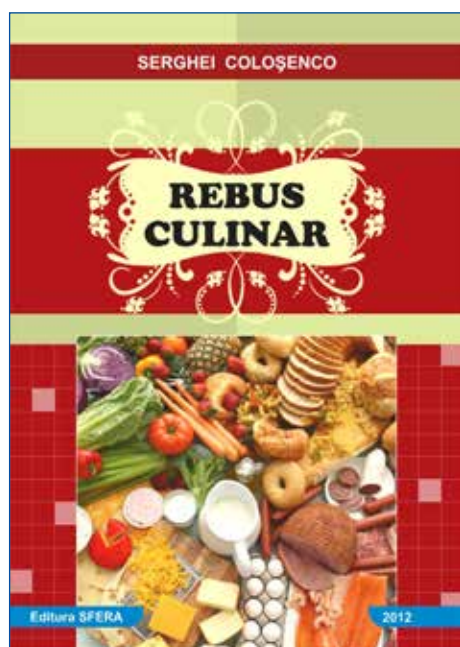
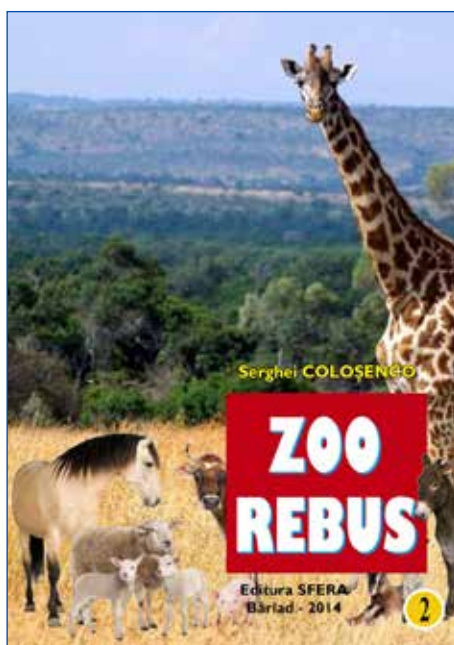
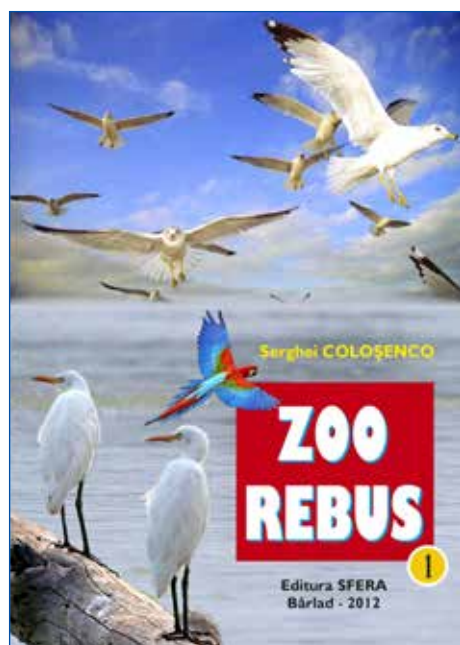
Reconstituirea, Săritura calului, Scartul, Singrama, Sinoverbul, Șarada+Zeppa și Triverbul.

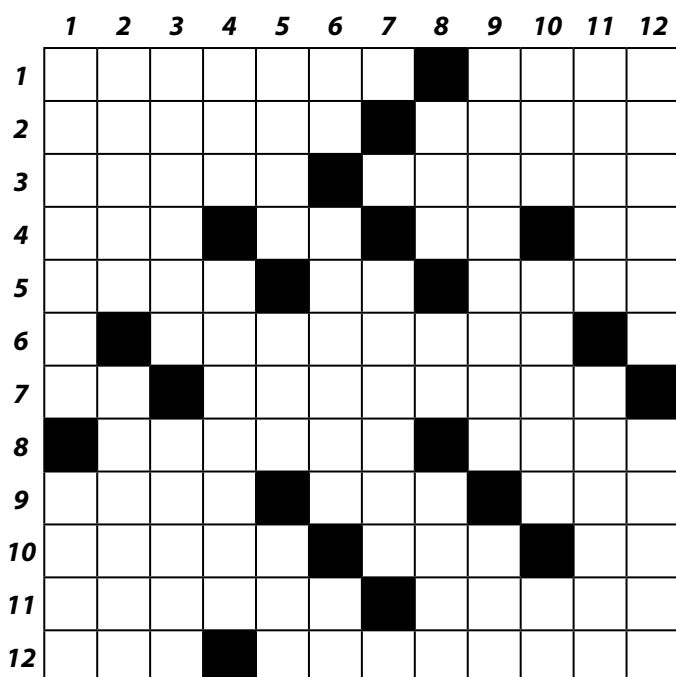
Am auzit, cu diverse ocazii, că ar fi bine să se predea șahul în școală, majoritatea venind cu argumente pertinente. Eu zic că, opțional, ar trebui să-și găsească locul în programa școlară și rebusul, problemele de enigmistică. Ar fi un sprijin puternic în învățarea limbii române, lărgirea orizontului culturii generale și, evident, în dezvoltarea

gândirii elevilor. Am întâlnit mai multe persoane care se plâneau că nu-s mulțumite de memoria pe care o aveau, dar niciunul de lipsa de gândire proprie...

Profesorul **Serghei Coloșenco**, prin creațiile sale enigmatice, poate fi privit ca **omul-rebus**. Cel care ne amintește mereu spusele lui George Bernard Shaw: „**Cuvintele încrucișate, tratat de logică la îndemâna mulțimii**”.

ORIZONTAL: 1) Scriitorul care-și descrie satul natal, Humulești, în amintirile sale ca fiind „un sat vechiu răzășesc cu gospodari tot unul și unul” (Ion) – „...larna intră-n sat”, volum de poezii pentru copii al Otiliei Cazimir. 2) De la sat – Râu în Banat, afluent al Dunării, trece prin satul Vărădia. 3) Sol lipsit de apă – Satul din nordul orașului Vaslui. 4) Luna ianuarie (abr.) – În șubă! – Plecată din sat! – Costel Diaconu. 5) Măsliniu – Capăt al uliței! – Comună băcăuană, pe Valea Troțușului. 6) Casa memorială a acestui scriitor se află în satul Hermeziu, județul Iași (1808 – 1868). 7) Alexandru Satmari – Comună suburbană orașului Sibiu, locul natal al lui Octavian Goga și Emil Cioran. 8) Poetul care a descris satul în poeziile incluse în volumele „Balade și idile”, „Fire de tort” ș.a. (George) – „Țărm, coastă” în toponimia italiană. 9) Piese la mașinile de tras bumbacul pieptănat – Vehicul pe ulițele satului – Atmosferă. 10) Soția domnitorului Al. I. Cuza, înmormântată în satul Solești, Vaslui – Satu..., denumirea a multor localități din țară – Surdila-Greci, jud. Brăila. 11) Eroul unei povești de Ion Creangă care trăia împreună cu fratele său într-un sat – Țări. 12) Intrarea în Arieșeni! – Zonă geografică a țării noastre unde se află Satu de Sus (Prahova), Satu Nou și Sătucu (Ilfov) ș.a.

VERTICAL: 1) Oraș în Dolj ce are în componență și satul Ișalnița – Comună în județul Mureș, pe râul Mureș. 2) De la sat – Elevii lui Bădița Vasile de la Humulești, dintre care s-a remarcat Nică a lui Ștefan a Petrei (sg.). 3) Poetul rus născut în 1895 în satul Konstantinovo (Serghei) – Locuitorii din Țara Oașului. 4) Cai dobrogeni – Satul bunicilor dinspre mamă ai lui Mihail Sadoveanu, din județul Iași. 5) Flăcău din poezia „Rada”, de George Coșbuc – Pseudonim al scriitorului G. A. Baroni (1828 – 1896) – Abreviere militară pentru „alimente”. 6) Gara Cilibia, jud. Buzău – ... – Deal și ... – Vale, două sate din jud. Iași – Aur (simbol). 7) Actrița din filmul „Lumina palidă a durerii” a cărei acțiune prezintă viața unui sat în preajma și în timpul Primului război mondial (Florina). 8) Brânză dulce – Zoe Neagu – Înțeleș. 9) Poet român, a publicat în 1976 volumul „Noblețea plaiului natal” (Camil) – Lac în SUA.

10) Centrul satului Haret! – Sat în județul Arad, unde s-a născut Ioan Slavici, în 1848 – Timp la Pogana! 11) Comună în județul Vaslui – În acest sat gălățean s-a născut prozatoarea Hortensia Papadat – Bengescu (1876 – 1955). 12) Stăruitor – Războiul de țesut manual al femeilor de la țară.

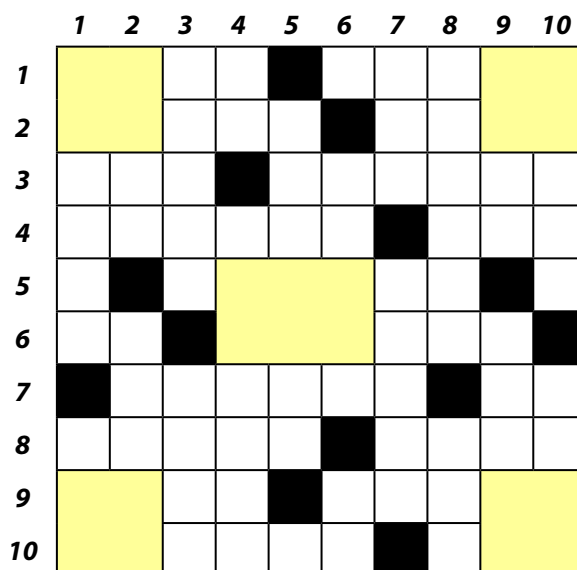
Dicționar: RIVA, DOSE, GAB, UTE.

Serghei COLOȘENCO

SOL

- fantezie -

ORIZONTAL: 1) Oraș în județul Suceava – Loc destinat notelor explicative, situat în partea de jos a paginilor unei cărți. 2) Consistentă – Fel de mâncare. 3) Localitate în Suedia – Ceai cu gheață (2 cuv.). 4) Construcție arhitecturală – „Registrul Naval Român” (siglă). 5) Iubita lui Tristan (mit.) 6) Bold – Diplomat și om politic spaniol (Javier). 7) Turc – Doine! 8) Tip de broască – Cunoscută regizoare de teatru (Nicoleta). 9) Faptul de a trimite cuiva mesaj (inv.) – Produs ce se află în fracțiunile de petrol și motorină. 10) Mușchi situați în partea posterioară a gambei – Pseudonimul scriitorului argentinian Marisol Misenta.

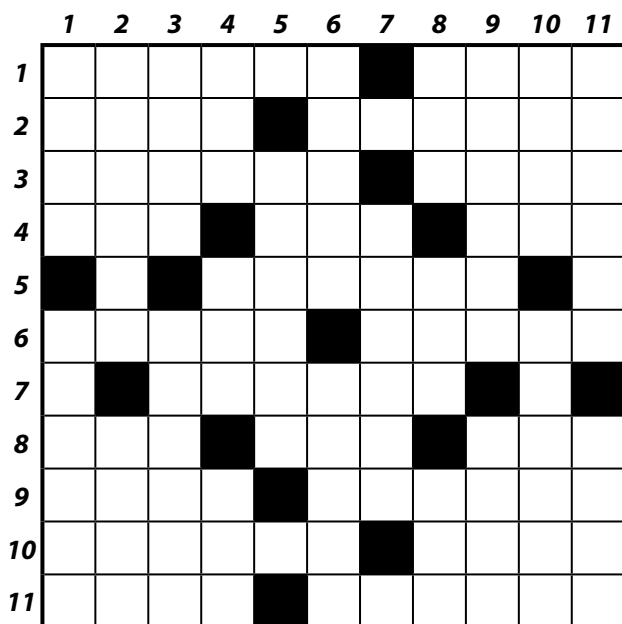
VERTICAL: 1) A produce o stabilire între moleculele dizolvate și cele ale dizolventului – „American Symphony Orchestra League” (siglă). 2) Cântăreț pop spaniol (Alvaro) – Sistem de navigație radioelectrică indicând drumul de urmat prin semnale audibile emise de un radiofar. 3) Vine după patru – Patimă (reg.) 4) Ana Dima – A potriivi ca nuanță. 5) Identic – 6) Plantă cu flori albe, răsucite în formă de cornet – Notă pe portativ. 7) În Mureș! – Poet italian, a scris „Divina Comedie” (Alighieri). 8) Om în vârstă – Sau. 9) Moluscă bivalvă cu cochilie alungit tubulară, care trăiește în nisip – Eter metilic al fenolului. 10) Referitor la Soare (pl.) – Ridicol.

Dicționar: VEN, SOL, TUIE, VRE

Florian PRICOP

ANAGrame ÎNCrUCIȘATE

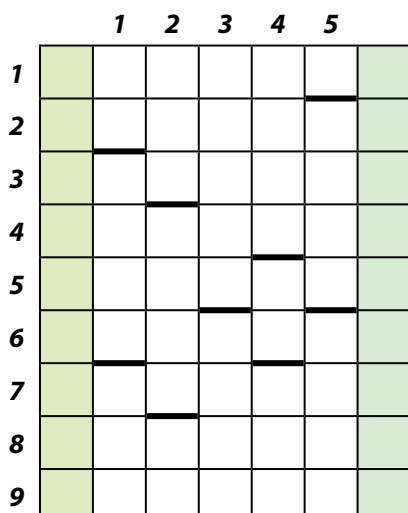
ORIZONTAL: 1) VENOȘI ■ MURĂ. 2) ARAP ■ MĂTUȘĂ. 3) RAPIDĂ ■ RANI. 4) FEL ■ TEI ■ CAI. 5) TEAFĂRĂ. 6) RUINE ■ RAȚII. 7) MARTIE. 8) REA ■ IED ■ DOI. 9) ARTĂ ■ ETIMON. 10) RĂSUCI ■ RIME. 11) RĂNI ■ BUCALI.

VERTICAL: 1) PASE ■ TENURI. 2) PINOLĂ ■ ARCĂ. 3) VRAF ■ ȚĂRMUI. 4) RAI ■ IAR ■ SĂI. 5) FIRIDE. 6) TEMEI ■ OARDĂ. 7) TREIME. 8) SAU ■ TEA ■ MEU. 9) TRAUMĂ ■ LIEN. 10) CITA ■ RIDURI. 11) ÎNTĂRI ■ TOCI.

Costel FILIUȚĂ

ORIZONTAL: 1) Imită zgomotul produs de ciocnirea obiectelor de metal. 2) Captează atenția auditorilor. 3) Potriviri de cuvinte. 4) Voluptuos. 5) Versiuni literare. 6) Obligat. 7) De statură mare (fem.).

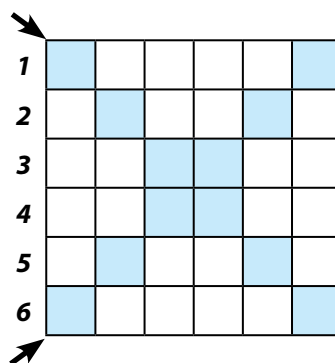
VERTICAL: 1) Nimfe ale pădurilor în mitologia greacă. 2) Creangă – Zeu de prim rang din Panteonul Indiei. 3) Asalt – Covor. 4) Comedie de Aristofan – Spetează la războiul de țesut.

ORIZONTAL: 1) Monument megalitic cu caracter sacru, constând dintr-un cerc de pietre brute înfipite vertical în pământ la intervale regulate. 2) Flotilă de aviație. 3) Atelierele unde se repară osiile vehiculelor de cale ferată. 4) Amestec. 5) Îmbrăcatul frumos. 6) Locuitor dintr-o țară asiatică. 7) Lipsă. 8) Medicament cu acțiune hipnotică. 9) Pusul la vedere.

VERTICAL: 1) Notă muzicală – Celebră moschee din Ierusalim (sec. 7). 2) Abataj (reg.) – Anexă la o motocicletă – Mamaia – Nord! 3) Arșic de miel (pl.). Tip de parabolă semicubică, în geometrie. 4) Vast – Posezi – Dumnezeu,

FANTEZII RURALE

ORIZONTAL:

- 1) Partea principală a unei localități.
- 2) Mic de statură și gras.
- 3) Sat în județul Hunedoara.
- 4) Preparat din sirop de zahăr bine legat, aromat cu diferite esențe sau sucuri de fructe.
- 5) Haina și pantalonii la un loc.
- 6) Vechea cronică

*

Pe diagonalele rasterate:
Poetul care a descris satul și numele localității unde s-a născut la 20 septembrie 1866, sat care îi poartă numele.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					
6					

ORIZONTAL:

- 1) Placă de teracotă.
- 2) Și (lat.) – Prim.
- 3) Alt nume al Finlandei.
- 4) Ființă spirituală

VERTICAL:

- 1) Localitate în Italia.
- 2) Arbust tropical.
- 3) Hidrogen (simbol) – Capăt de ogor!
- 4) Univers.
- 7) Plantă exotică din care se extrage indigoul (var.).

*

De la 1 – 10: Scriitorul (2 cuv.) și satul natal unde a văzut lumina zilei la 1 martie 1837 descris în cunoscutele sale amintiri: 11-19.

*

Pe coloanele verticale rasterate:
Două comune din apropierea Bârladului.

Dezlegări: În sat...: CREANGA - BABA - RUSTIC - CARAS - AREIC - VALENI - IAN - UB - ST - CD - OLIV - UL - ASAU - V - NEGRUZZI - U - AS - RASINARI - COSBUC - RIVA - DOSE - CAR - AER - ELENA - NOU - SG - DANILA - STATE - ARI - MUNTENIA. Sol: SOLCA - SUBSOL - SOLIDA - RASOL - VEN - ICETEA - ARCADEA - RNR - T - ISOLDA - I - AC - SOLANA - OTOMAN - NN - ANURA - TOIA - SOLIT - MERSOL - SOLEARI - ISOL. Anagrame: SOVINE - UMAR - APAR - MASUTA - PARADI - ARIN - ELF - ITE - ACI - I - AFERAT - T - UNIRE - ITARI - T - MIRATE - U - ERA - IDE - IDO - RATA - OMENIT - ICUSAR - MERI - NARI - ABULIC. Fantezii: CENTRU - BONDOC - HASDAT - SERBET - COSTUM - HRONIC. CAHLA - ET - UN - SUOMI - INGER. ZDRANG - ORATOR - RIMARI - LASCIV - EDITII - NEVOIT - INALTA. CROMLEH - AERIANA - ROTARI - AMALGAM - GATEALA - IRANIAN - ABSENTA - LUMINAL - ETALARE.

la boșimani. 5) Rege al Irlandei (sec. 5) – Paltin de câmp (reg.).

Dicționar: ORT, NEIL, NNA, NIAL.

*

Coloanele verticale rasterate:
Scriitor român (1852-1912) și satul natal din județul Dâmbovița.

VIZIUNE PRIVIND VIAȚA NOASTRĂ (10)

(fantezie)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

ORIZONTAL: 1) ... 2) ... 3) Îndemn la hodină! – E acid, dar nu înțepă! – Gol în... cașcaval! – Margini de suman! **4)** Bară răsucită! – Ultimul bănuț – Compania Poșta Română (siglă). **5)** Echipament Individual de Protecție (abr.) – Sunt dese în spatele lor! – Exclamație de spaimă (var.). **6)** Limitele colegului! – Se face singur de răs – Nu poate fi înduplecat. **7)** E tot un bălci – International Academy of Astronautics (siglă). **8)** Armă descărcată! – Oameni de treabă – Nene rebusist! **9)** Sufli în el din precauție – Unitate de putere. **10)** Roz pe margini! – Nuanță în pictură – Zână de poveste. **11)** Tras în piept (pl.) – Cele ce urmează după PA! – Sac gol! **12) ... 13) ...**

VERTICAL: 1) ... 2) ... 3) Limitele neantului! – Sapă în răpă! – Constelația Reticulum (U.A.I.). **4)** Organizație primitivă – Flori-de-paie (sg.). **5)** Cântăreț antic – Măner la intrare (pl.) – Personalul de Ciceu! **6)** Limitează orice țărâm! – Programe școlare – Nu contează daraua. **7)** Autoritatea Aeronautică Civilă Română (siglă) – Colorat ca focul (var.) – Unu plecat în sud! **8)** Apărută din greșeală – Acta distrusă! – Loc de treierat. **9)** Culoarea misivei! – Nemulțumire – Fruct de kiwi decojit! – Îndemn pentru ovine. **10)** Se văd capetele tunelului! – Comparatie pentru un prost – Afectat de la început! – Repetate! **11) ... 12) ...**

Dicționar: RET.

P.S.: Pornind din stânga sus în sensul acelor de ceasornic și urmând în spirală traseul rasterat, veți descoperi viziunea lui Vasile Larco cu privire la viața noastră (epigrama cu titlul „Viața”).

Nelu VASILE – Turburea, Gorj

Dezlegarea: CANTATAESTES – INTREMARILEI – DI – ID – CAV – SN – ARAB – ORT – CPR – EIP – CR – AOLEO – CG – ILAR – FERM – IARMAROC – IAA – RM – ONESTI – NN – IAURT – I – WATT – RZ – TENTA – FEE – AERE – E – RB – SC – SDELETSIRTIA – ERTAUODERTNI (Cântată este și-n romanțe, / Ca între două tresăriri: / Cea dintre marile speranțe / Și triste dezamăgiri).

Cod scurt pentru eradicarea mâniei (!)

Un oraș („varoș”), pitit între dealurile transilvane, în care populația își împarte aproape echitabil proporțiile etnice, îmi zgândărește memoria chiar și după multe decenii de la o întâmplare fără importanță.

Era iulie, 1978. O noapte petrecută în hotelul curat și aproape gol. Dimineața, pe la ora 10, împreună cu soția și cei doi băieți ai noștri (unul trecea în clasa a 12-a, celălalt într-a 6-a) am dorit, după micul dejun de la hotel, să ne răcorim cu câte o înghețată. Aproape de parcare vastă, în care ne și lăsasem „Dacia”, se afla o terasă care mirosea a proaspăt și a cafea.

Două ospătărițe tinere, îmbrăcate tare frumos, le văd și-acum pieptărașele roșii cu dantelă albă, ne-au întâmpinat prompt: „Nem tudom romanu”. Ne-am făcut că nu observăm gestul inospitalier și-am cerut, cuviincios, doritele înghețate. „Nem!”, a venit răspunsul rostit răspicat, de gurițele frumoaselor domnițe. Și pentru că nu dădeam semne de plecare, dar nici de vreo emoție cât de mică, „amabilele” ne-au întors popoul secuiesc, rotindu-și artistic fustele scurte...

Atunci, a ieșit de undeva un domn. Puțin încrunțat, nițel mirat. „S-a întâmplat ceva?” a întrebat el fetele. „Domnii vor înghețată”, au răspuns clar, în românește. „E vreo problemă?” a mai întrebat domnul. „Nu. Luați loc la o masă, vă rog”, ne-au îndemnat în limba țării în care trăim cu toții. Domnul a plecat în treaba lui, fetele ne-au servit, iar noi ne-am răcorit...

„Plata!” S-au înfățișat amândouă. Prețului cuvenit i-am dublat suma. Înmanându-le banii, am alăturat zâmbetului și expresia: „Kësenem szepen!” Puțin fâstăcite, ne-au condus până la trepte, rostind, de câteva ori, în limba lui **büdos olah**: „Sărut mâna! Sărut mâna!”

Porcul prompt

Merge porcul pe cărare,
Cam greoi, de-ndestulare,
Și-nghițind ceva, gogâlț!
A scăpat, scuzați, un părț.

Pe-aproape era stăpânul,
Trăgând cu o greblă fânul.
- Nu ți-e jenă? zice moșul.
- Nu! mânca-mi-ai caltaboșul!

Găină zici!

O găină pintenată
Scurma pe lângă poiată.
Pe cocoș nu îl împroșcă
Cu priviri; nu se vrea cloșcă...
Însă lui, cu mintea scurtă,
Ceva intim i-a dat ghes,
Ori poate c-a înțeles,
Trezindu-i **ceva** sub burtă...
Și fugind spre ea, moțata:
„Ce-ar fi să mă-npiedic?...Gata!”

Morala: Zici că n-are „cap” găina!

Gruia NOVAC

ASPECTE DIN „VIAȚA NOASTRĂ” ÎN VIZIUNEA EPIGRAMIȘTILOR ROMÂNI

Selecție de Nelu Vasile - NEVA

Sfat pentru pensionari

S-aleagă-un altfel de protest
De vor să ceară mai mulți bani,
Căci greva foamei e un gest
Ce-l fac oricum... de câțiva ani!

Georgeta-Paula DIMITRIU

Ce se mai fură

Fabrici, sonde, bănci sau vile,
S-au furat și munți de sare...
Dispărut-au prunci, copile,
Chiar și pete din dosare.

Mihai BATOG-BUIENIȚĂ

Din viața la țară

Cum „veșnicia s-a născut la țară”,
Cu certitudine se poate spune
Că satul românesc e o comoară,
Din care se tot ia și nu se pune!

Vasile LARCO

În tranziție

Greu o duc de azi pe mâine,
Nici nu știu cum mai trăiesc,
Nu am bani nici pentru pâine
Că de-o votcă mai găsesc!

Ioan FRENȚESCU

Tranziția

Un guvern cu mare fală
Prin tranziție ne duce;
Țara e originală,
Că atei îi fac cruce.

Nicolae DAVID

Demonstrație de stradă

Toată lumea strigă: „Jos”!,
Vocile suntperate;
Zice-un hâtru: „De prisos,
Că mai jos nu se mai poate”.

Teofil MUNTEAN

Posibilități

Salariul mediu pe o lună
Ajunge azi, în România,
Să faci și câte-o faptă bună;
De pildă, să-ți plătești chiria.

Romeo PETRASIUC

Viitorul țării

Pentru țară, silitorul
Ce-i la școală premiant
Reprezintă viitorul ...
Emigrant.

Ștefan-Cornel RODEAN

Descurcările

Se îmbuibă cu de toate
Cei ce-au fost și-au să rămână
Campioni la dat din coate
Și infirmi la dat din mână.

Gheorghe ȘCHIOP

Explicație

Majoritatea din popor
O ducem rău și tot câțim,
C-am acceptat să ne-nvârtim
În jurul cozii... (de topor!).

Viorica VOICESCU

Unitate

Am strâns din dinți la vremuri grele
Și-am implorat cereasca mană;
Am strâns, mai abitir, curele,
Iar azi ne strângem la pomană.

Traian CONCIATU

Roata istoriei

Sugeau din vlaga țării noi
Îmbogățirii de război;
Dar azi îi depășesc în formă
Îmbogățirii de... „reformă”.

Ioan FĂRCAȘ

Puterea ocultă

Nu guvernanți mișiți
Și nici Președinția...
O șleahță de bandiți
„Conduce” România.

Ionel IACOB-BENCEI

Postdecembristă

Am instalat democrația,
Capitalismul tot așa
Și-acum stârpi-vom sărăcia...
Cam într-un secol și ceva!

Emil ȘAIN

România

E-o țară sfântă, pură,
Din daci și din romani.
Aici românii fură
De două mii de ani!

Teodor CAPOTA

Aleea eroilor... neamului

Un edil de pe la noi,
A înscris, senin, pe dale,
Drept ai neamului eroi,
Numai neamuri de-ale sale.

Petru-Ioan GÂRDA

Guvernanții și leul

S-au preocupat mereu
Cu pricepere, constant,
Ca să fie leul greu...
Tot mai greu de câștigat!

Radu PĂCURAR

Împrumutul săracului

În Cluj-Napoca e un cerșetor
Pe care cred că-l știe tot orașul
Și-am să mă duc să-i cer un ajutor
Până-mi aduce pensia poștașul.

Mircea ROȘA

Recalcularea pensiilor

Pensia-i ca un covrig,
Ține de foame și frig;
Acum, prin recalculare,
Îi fac gaura mai mare!

Ion ȘOACĂ

Veniturile vor crește cu 3%

Semne bune anul are,
Coșul zilnic fi-va mare.
Vom avea în el, se pare,
Bani și pentru... lumânare.

Nicolae TOPOR

POȘTA REDACȚIEI (dinadins antiseptică!)

„Viața noastră” este o revistă modestă (că așa vrem noi!), dar pretențioasă (că așa ne obligă bunul nostru simț și nivelul pe care-l socotim... înalt!). Apariția revistei este într-adevăr variabilă, asta neînsemnând însă întâmplătoare. Fiecare număr are o motivație mărturisită, fiindcă nu edităm de dragul apariției unor pagini tipărite, ci vrem – și reușim – ca fiecare articol să aibă o noimă concretă; de-aceea vrem să ținem (și o și facem) o legătură practică cu toți colaboratorii, în sensul păstrării unui echilibru între pretențiile noastre și posibilitățile celor care ne încredințează materialele lor.

De aceea, stimați prieteni, feriți-vă de anonimatele neproductive. În ultima vreme, o anume modă își face loc în exercițiul unor colaboratori: semnează articolele cu un **pseudonim**. Ce este el? Este un nume fictiv, pe care-l adoptă, mai ales, unii scriitori, unii artiști; dar când o fac și analfabeții funcționali, avem în vedere o posibilă fraudă morală, o farsă sau, pur și simplu, o intenție... ascunsă. De altfel, în grecește, **pseudos** înseamnă **minciună**.

Ca să nu lungim prea mult demonstrația, noi nu vom primi materiale semnate cu pseudonim, decât dacă autorul ne divulgă, în direct, și numele real. Mai zilele trecute, de exemplu, am primit un articol care se încadra, formal, în tematica acestui număr: satul. Dar era elaborat atât de prost, incoerent și agramat, încât l-am... dat la o parte, neluându-l în samă. Și culmea, în fața „numelui” era adăugat și titlul de **dr.** (doctor?!).

Stimați prieteni, un colaborator la o revistă, chiar modestă, ca a noastră (dar... pretențioasă!), trebuie să știe, **obligatoriu**, LIMBA ROMÂNĂ. Vom respinge, fără comentarii, articolele agramate sau plagiate, luând în atenție doar scrierile originale. Noi nu suntem aici ca să corectăm greșelile de instrucție. Cine n-a făcut școala așa cum se cere, s-o ia de la capăt! Feriți-vă să ajungeți de râsul... curcilor.

Poșta redacției vă așteaptă. Aici publicăm (și o vom face) doar materiale... ridicole. Vă atenționăm, ca să nu pară că v-am luat prin surprindere.

Pentru conformitate,
Redactorul responsabil

Zicere

*Într-o lume de oculte,
Stricătorii de cuvinte
Sunt prea proști, dar sunt și mulți;
Mulți, însă puțini la minte.*

Vasile FILIP

*Stejarul din satul Corlătești, comuna Bogdănești,
județul Vaslui, dăinuie încă din timpul domniei
Slăvitului Voievod Ștefan cel Mare
(sec. al XV-lea)*

ATESTARE. „Stejarul din Corlătești”, despre care legendele spun că ar fi fost sădit chiar de Măria sa Vodă Ștefan cel Mare și Sfânt, se află în satul Corlătești din com. Bogdănești, județul Vaslui, pe malul drept al râului Horoiata.

Se zice că după Bătălia de la Podul Înalt (Vaslui) din 1475, Ștefan cel Mare s-a odihnit, împreună cu oștenii lui, la umbra stejarului.

Stejarul – monument al naturii are o înălțime de 35 metri, circumferința tulpinii de 6,90 metri, coroana lui acoperă o suprafață de 120 metri pătrați și are o rază de 18 metri.

La 29 august, în fiecare an, când în calendar e mare sărbătoare ortodoxă, aici are loc un festival grandios, cu specific folcloric, la care participă sute de oameni din comună și împrejurimi.

„Stejarul din Corlătești” este un simbol secular al dăinuirii satului tradițional românesc.

(Informații oferite de prof. pens. **Virgil Vesel** din Bârlad)